

ANARKISMENS

ABC

ALEXANDER BERKMAN

5 FORORD
7 EN KORT BIOGRAFI

A
12 FORFATTERENS FORORD

B
14 ER ANARKISME VOLD?

C
24 HVAD ER ANARKISME?

D
29 ER ANARKISME MULIGT?

E
34 VIL DEN KOMMUNISTISKE ANARKISME
FUNGERE?

F
52 IKKE-KOMMUNISTISKE ANARKISTER

G
55 HVORFOR REVOLUTION?

H

61 DET ER IDEERNE, DET DREJER SIG OM

I

69 FORBEREDELSE

J

85 ARBEJDETS ORGANISERING FOR DEN
SOCIALE REVOLUTION

K

106 TEORI OG PRAKSIS

L

112 FORBRUG OG FORDELING

M

122 PRODUKTIONEN

N

133 FORSVARET FOR REVOLUTIONEN

FORORD

Alexander Berkman's *Anarkismens ABC* udkom første gang på engelsk i 1929, men det var først i 1970'erne, at den blev oversat til dansk og udgivet, dog i et meget begrænset oplæg. Vi har derfor valgt at genudgive den igen for at vise, at der findes et alternativ til kapitalisme og autoritær socialisme.

Selv om det nu er 91 år siden, den første gang udkom på tryk, er det stadig en af de bedste introduktioner til anarkismen. Dette skyldes især, at den er skrevet på et sprog, der ikke kræver, at man er til tung faglitteratur – her får man de anarkistiske idéer serveret på en ligefrem måde.

Vi mener stadig at det er på sin plads at tale om, hvordan vi kan forbedre livet for arbejderne, for dig og mig. For selv om vi hele tiden får at vide, at der ikke længere findes klasser, kan man dagligt se, at der er en enorm forskel mellem den lille elite af mennesker, der ejer vores arbejdspladser, og så dem, som arbejder på dem. Selv om det er os, der altid skal trække det tunge læs, er det aldrig os, der nyder frugten af det hårde arbejde, vi har udført – vi får kun resterne, mens kapitalisterne beholder det meste.

Vi bruger dagligt otte timer af vores tid på arbejde – vi arbejder de bedste år af vores liv væk – og først når vi bliver gamle, kan vi håbe på en tilværelse, hvor vi kan nyde livet

uden at skulle være i konstante økonomiske problemer. Og selv dette er en tilsnigelse, for også pensionister må kæmpe en ihærdig kamp for at kunne leve et anstændigt liv – forringelser af ældreplejen forekommer hele tiden, uanset hvilket parti, der styrer landet. De 40 timer, vi bruger på at arbejde, er tid, som vi ikke bruger på at udvikle os som mennesker. Det er over halvdelen af vores vågne tid, vi bruger på arbejde, medens vi måske har seks timer, som vi kan bruge på vores familie og venner, hvis vi da magter det efter en hård dags arbejde.

Det er Alexander Berkman selv, der kommer med den klareste grund til, hvorfor der er behov for en 'Anarkismens ABC':

"Og hvad mere er, anarkistiske bøger er, med få undtagelser, ikke tilgængelige for den gennemsnitlige læser. Det er den samme fejl, der begås af værker, der omhandler sociale spørgsmål, at de er skrevet på et sprog, der forudsætter, at læseren allerede er velkendt i emnet, hvilket generelt ikke er tilfældet, overhovedet. Som et resultat er der meget få bøger, der tager hånd om de sociale problemer på en tilstrækkelig enkel og forståelig måde."

Af de ovenfor anførte grunde mener jeg, at en gentagelse af den anarkistiske holdning i høj grad er nødvendig på dette tidspunkt – en gentagelse i de tydeligste og klareste udtryk, der kan forstås af alle. Det er 'Anarkismens ABC'."

Først oversat af AT Tryk, 1973

Redigeret og genudgivet af Hydra Bøger, december 2010

EN KORT BIOGRAFI

Alexander Berkman blev født i november 1870 i Litauen. Rusland var på den tid skueplads for en overordentlig heltemodig virksomhed imod zardømmets sorte reaktion. Den unge Berkman var fra første færd stærkt påvirket af idealismen og selvopofrelsen i de revolutionæres kamp. Hans onkel, Maxim, blev forvist til Sibirien på grund af revolutionær virksomhed og var en inspiration for nevøen. Som 15-årig var han allerede medlem af en gruppe, der var beskæftiget med studiet af revolutionær litteratur.

Han blev bortvist fra skolen på grund af sin oprørske ånd, og enhver stilling var lukket for ham. Som så mange andre i den revolutionære bevægelse var han således tvunget til at emigrere til Amerika som 16-årig.

Den 11. november 1887 var lederne af anarkistbevægelsen i Chicago blevet myrdet ved domstolens hjælp efter sammensværgelsen på Hay-markedet ved 1. maj-demonstrationen. Berkman kom til Amerika i begyndelsen af 1888 – kun nogle få måneder efter denne forbrydelse fra statens side. Han kastede sig naturligvis ud i den revolutionære kamp. Først i en jiddischtalende gruppe, der kaldte sig Frihedspionéerne – derefter i den tyske anarkistbevægelse, som på den tid var anført af John Most. Hans rolle i denne kamp er

beskrevet af Emma Goldman i hendes forord til Berkman's *Den russiske Tragedie* (1922) i disse vendinger:

"Det var i året 1892, tidspunktet for Homestead Steel-strejken – den første og største kamp på liv og død mellem Pennsylvanias stålarbejdere og deres feudale herre, Andrew Carnegie. Den åbnede hele landets øjne for slaveriet og udbytningen inden for stålindustrien. Denne store kamp – storslået beskrevet af Alexander Berkman i hans *Fængselsindringer*, ledsagedes af tilkaldelsen til Homestead af Pinkertons bøller (det amerikanske rigmandsvældes foretrukne detektiver og politibeskyttere igennem 50 år), som dræbte 11 strejkende – deriblandt et 10-årigt barn. Den ansvarlige for denne forbrydelse var H.C. Frick – Carnegies repræsentant og partner. Fricks brutale holdning over for de strejkende, hans offentlige udtalelse, at han hellere ville se enhver strejkende dræbt end bøje sig for et eneste krav, og sluttelig mordet den 6. juli 1892 på 11 ubevæbnede arbejdere, vakte harme over hele Amerika. Selv den konservative presse fordømte Frick i de skarpeste vendinger. Over hele Amerika gav arbejderne deres følelser luft på protestmøder. Men der var kun én mand, som omsatte arbejdnernes vrede til en heroisk handling. Det var Alexander Berkman. Den 22. juli 1892 gik han ind på H.C. Fricks kontor og forsøgte at myrde ham. Tre kugler satte sig fast i Fricks krop, men han overlevede. Berkman fik en dom på 22 års fængsel, skønt hans gerning – ifølge staten Pennsylvanias love – kun krævede 7 år. For at kunne give vor kammerat en så grusom dom, blev der flikket seks falske anklager sammen mod ham. Dette fordi han vovede at rette et slag imod det amerikanske industrielle plutokratis hjerte."

Berkman tilbragte 14 år i Allegheny-fængslet i Pennsylvania. Han har beskrevet denne frygtelige oplevelse i sin fremragende bog *Prison Memoirs of an Anarchist*. Da han kom ud, kastede han sig endnu en gang ud i den revolutionære

kamp, men først da han havde fået skrevet sin bog, kunne han frigøre sig for denne mørke periodes virkninger. Han udgav det anarkistiske månedsskrift *Mother Earth*, holdt foredrag, deltog i strejker og blev en af Ferrer-skolens organisatorer i New York og én af dens første lærere. I 1914 var han en af hovedarrangørerne i den antimilitaristiske kampagne, som dækkede hele Amerika. 1915 var han i San Francisco, hvor han startede det revolutionære anarko-syndikalistiske blad *Blast*. Han fortsatte med dette i 18 måneder indtil juli 1910, hvor den bombe blev kastet, som uberettiget henledte mistanken på de to aktivister Mooney og Billings. Arbejderlederne og socialisterne nægtede at have noget som helst med de to anklagede at gøre og overlod dem til deres skæbne. Det gjorde anarkisterne ikke. Berkman arrangerede møder over hele Amerika til forsvar for Mooney og Billings og vakte en voldsom uro til deres fordel. Havde Amerikas indtræden i krigen ikke overskygget sagen, var de anklagede måske blevet løsladt.

Antikrigs- og anti-udskrivningskampagnen som anarkisterne førte under den første verdenskrig blev af den amerikanske regering anset for en alvorlig trussel. Alexander Berkman, Emma Goldman og andre blev arresteret og idømt to års fængsel, en bøde på 10.000 dollars samt deportation, når straffen var udstået. I Berkmans tilfælde var forfølgelsen særlig alvorlig. Myndighederne i San Francisco anklagede ham for meddelagtighed i den førnævnte bombeeksplosion og krævede ham udleveret. De havde hverken glemt eller tilgivet hans forsvar for Mooney og Billings. Myndighederne i New York havde også udleveret ham til San Francisco, hvis ikke arbejderne havde taget affære. Fagforeningerne sendte stærke delegationer til staten New Yorks guvernør for at protestere mod udleveringsordren. Hans sag blev også taget op i udlandet. De revolutionære arbejdere i Petrograd og matroserne i Kronstadt arrangerede demonstrationer, som

var en trussel mod den amerikanske ambassadør i Rusland. Forbundsregeringen i Washington var skræmt ved udsigten til repressalier mod deres ambassadør, og kravet om udlevering mislykkedes. Revolutionær international solidaritet havde reddet vores kammerats liv.

Berkman og Emma Goldman ankom til Rusland i slutningen af december 1919. I to år arbejdede de for revolutionen, men bolsjevikregeringens tyranniske natur og den gradvise kvælning af ethvert initiativ blandt arbejderne i deres sovjetter, der kulminerede i massakren på Kronstadtmatroserne i 1921, desillusionerede dem begge. Alexander Berkman har beskrevet denne gradvise skuffelse i sin bog *The Bolshevik Myth*.

De ansøgte om og fik pas til Tyskland som delegerede for anarkistkongressen i 1921-22. Eberts' socialistiske regering nægtede dem imidlertid adgang, men i Sverige lod Brantings socialistiske regering dem komme ind på betingelse af, at de ikke blev længere end tre måneder. Det lykkedes snart Berkman at komme illegalt ind i Tyskland, og han blev der omtrent i et år, medens han udgav sine skrifter om den russiske revolution, hvorefter han tog til Frankrig. Der skrev han *The Bolshevik Myth* og *ABC of Anarchism*.

At han var ude af stand til at tage del i kampen i Amerika, hvortil han på grund af deportationsordren var forhindret i at vende tilbage, samt hans svagelighed gjorde livet efter krigen til en stadig større skuffelse for ham. Dog var han stadig stærkt interesseret i arbejderne kampe, og i sine sidste breve diskuterer og bifalder han de store strejker i Frankrig i 1930. I begyndelsen af 1936 gennemgik han en alvorlig operation. Desværre var den ikke vellykket og efterlod ham med udsigt til at dø langsomt og smertefuldt. Den 28. juni 1936 skød han sig. Han døde kun tre uger før, de spanske arbejdere gik på barrikaderne i Madrid og Barcelona og med deres sociale revolution satte sig op mod Francos fascister.

Emma Goldman sagde om ham i dét forord, som hun skrev til den sidste amerikanske udgave af ABC'en:

"Havde han dog bare levet lidt længere! Men de mange år i eksil, de utrolige ydmygelser han var udsat for – at skulle tigge modbydelige embedsmænd om retten til at trække vejret, den enerverende og anstrengende kamp for eksistensen og hans alvorlige sygdom – alt dette var med til at gøre livet uudholdeligt for ham. Alexander Berkman hadede afhængighed, han hadede at blive en byrde for dem, han holdt af, og så gjorde han, hvad han altid havde sagt, at han ville gøre: Han fremskyndte sin død ved egen hånd".

A

FORFATTERENS FORORD

Jeg anser anarkismen for at være den mest rationelle og praktiske opfattelse af et socialt liv i frihed og harmoni. Jeg er overbevist om, at den vil blive virkeliggjort i løbet af menneskehedens udvikling.

Tidspunktet for denne virkeliggørelse vil afhænge af to faktorer: For det første af, hvor snart eksisterende tilstande vil blive fysisk og åndeligt utålelige for store dele af menneskeheden – især for de arbejdende klasser; og for det andet af, i hvor høj grad anarkistiske synspunkter vil blive forstået og accepteret.

Vore sociale institutioner er baseret på visse ideer. Så længe man i det store hele tror på disse ideer, er de institutioner, der bygger på dem, sikre. Statsmagten vedbliver at være stærk, fordi folk betragter politisk autoritet og lovmæssig tvang som nødvendigheder. Der vil fortsat være kapitalisme, så længe et sådant økonomisk system anses for hensigtsmæssigt og retfærdigt. Svækkelse af de ideer som understøtter de nuværende ulykkelige og undertrykkende tilstande, vil betyde den endelige nedbrydning af statsmagt og kapitalisme. Fremskridt består i at afskaffe, hvad mennesket har været igennem og at erstatte dette med et mere egnet miljø.

Det må være indlysende – selv for den tilfældige iagt-tager – at samfundet er ved at undergå en gennemgribende forandring i dets grundlæggende ideer. Verdenskrigen og den russiske revolution er hovedårsagerne hertil. Krigen har afsløret den kapitalistiske konkurrences forbryderiske karakter og regeringers morderiske uduelighed med hensyn til at finde fredelige løsninger på stridigheder mellem nationer, eller rettere sagt; mellem de herskende økonomiske kliker. Det er fordi, folk er begyndt at miste troen på de gamle metoder, at stormagterne nu tvinges til at drøfte nedrustning, ja, endog direkte forbud mod krig. For ikke så længe siden ville den blotte antydning af en sådan mulighed blive mødt med hånlige foragt og latterliggørelse.

B

ER ANARKISME VOLD?

Du har hørt, at anarkister smider med bomber, at de tror på vold, og at anarki betyder kaos og uorden.

Det er ikke mærkeligt, hvis du tror det, for konstant tuder pressen, prædikestolen og andre autoriteter dine ører fulde med dette. Men de fleste af dem ved bedre, selv om de har en grund til ikke at ville fortælle dig sandheden. Det er nu på tide, at du får den at vide.

Jeg vil forklare dig det ærligt og oprigtigt, og du kan stole på mit ord, fordi det viser sig, at jeg er en af disse anarkister, der er udpeget som voldsmand og ødelægger. Jeg burde kende til det, og jeg har ikke noget at skjule.

"Betyder anarkisme nu virkelig kaos og vold?" tænker du.

Nej, min ven, det er kapitalismen og statsmagten, som står for kaos og vold. Anarkisme er lige det modsatte. Det står for orden uden statsmagt og fred uden vold

"Men er det muligt?" spørger du.

Det er lige netop, hvad vi skal til at snakke om. Men først vil din ven vide, om anarkister nogensinde har kastet med bomber eller brugt vold. Ja, anarkister har kastet bomber og har nogen gange tyet til vold.

"Der kan du bare se", udbryder din ven. "Jeg tænkte det nok."

Men lad os ikke forhaste os. Hvis anarkisterne nogle gange har anvendt vold, er det så ensbetydende med, at anarkisme er det samme som vold?

Stil dig selv dette spørgsmål, og prøv at give et ærligt svar.

Når en medborger trækker i en soldateruniform, kan han blive nødt til at kaste med bomber og bruge vold. Vil du så hermed sige, at medborgerskab står for bomber og vold?

Du vil fornægte den beskyldning med harme. Det vil simpelthen sige, vil du tage til genmæle, at et menneske under visse omstændigheder må ty til vold. Dette menneske kan være en demokrat, monarkist, socialist, bolsjevik eller anarkist.

Du vil se, at dette gælder for alle til hver en tid.

Brutus dræbte Cæsar, fordi han var bange for, at hans ven ville forråde republikken og blive konge. Det var ikke fordi, Brutus "elskede Cæsar mindre, men fordi han elskede Rom mere".

Brutus var ikke anarkist. Han var en tro republikaner. Wilhelm Tell dræbte tyranner for at hjælpe landet mod undertrykkelsen. Han havde aldrig hørt om anarkisme.

Jeg omtaler disse hændelser for at vise, at despoter i umindelige tider er blevet styrtet af forurettede tilhængere af friheden. Sådanne mænd var oprørere mod tyranniet. De var som regel patrioter, demokrater, republikanere, og af og til socialister eller anarkister. Deres handlinger var udtryk for individuelt oprør mod uretten. Anarkisme har intet med dette at gøre.

Engang i det gamle Grækenland var det den højeste dyd at dræbe en despot. Nyere tids love forbyder sådanne handlinger, men de menneskelige følelser synes at være bevaret fra de gamle dage. Folk i dag bliver ikke krænket over et mord på en tyran. Selv om det ikke offentligt bliver bifaldet, tilgiver de fleste mennesker det inderst inde og føler endda en glæde over sådanne handlinger. Var der ikke tusinder af

unge patrioter i Amerika, som var villige til at myrde den tyske kejser, fordi de anså ham for den ansvarlige for verdenskrigens begyndelse? Løslod den franske domstol for nylig ikke den mand, som myrdede Petlura for at hævne de tusinder af mænd og kvinder og børn, som blev myrdet under Petluras jødeforfølgelser i Sydrusland?

I hvert et land og til hver en tid er der begået mord på tyranner af kvinder og mænd, der havde en stor kærlighed til deres land, og som ofrede deres liv for dette. Som regel var det personer, som ikke havde noget tilhørsforhold til politiske partier eller ideer, men som bare afskyede tyranni. Af og til var der religiøse fanatikere, som den fromme katolik Kuliman, som prøvede at snigmyrde Bismarck, eller den vildledte entusiast Charlotte Corday som dræbte Marat under den franske revolution.

I USA er der blevet dræbt tre præsidenter af enkeltpersoner. Lincoln blev skudt i 1865 af John Wilkes Booth, som var en sydstatsdemokrat. Garfield i 1881 af Charles Jules Guiteau – en republikaner – og McKinley i 1901 af Leon Czolgosz. Af disse tre var der kun én anarkist.

Det land, som har det værste tyranni, fremviser også det største antal mord på tyranner, hvilket er ret indlysende. Tag f.eks. Rusland. Med en fuldstændig undertrykkelse af tale- og ytringsfriheden i zartiden var der ikke andre måder at afbøde det despotiske regime på end at "bringe gudsfrigten" ind i tyrannens hjerte.

Disse hævnere var for det meste sønner og døtre af den højeste adelstand. Idealistiske unge, som kæmpede for friheden og folket. Da andre udveje var lukkede, følte de sig tvunget til at bruge pistoler og dynamit, da de derved håbede på at kunne lindre de elendige forhold i deres land. De var kendt som nihilister og terrorister. De var ikke anarkister.

Nu om stunder forekommer der hyppigere politiske voldshandlinger, end der gjorde før i tiden. F.eks. brugte

kvindesagsforkæmperne i England ofte vold for at propagandere og fremføre deres krav om lige rettigheder. Siden krigen har mænd med de mest konservative meninger i Tyskland brugt samme metoder i håb om at få genetableret kongedømmet. Det var en monarkist, som dræbte den preussiske finansminister Karl Erzberger, og udenrigsministeren Walter Rathenau blev også dræbt af én fra samme parti.

Ja, den mest originale grund – eller i det mindste undskyldning – for verdenskrigen, var drabet på den østrigske kronarving, begået af en serbisk patriot, som aldrig havde hørt om anarkisme. I Tyskland, Ungarn, Frankrig, Italien, Spanien, Portugal og alle andre europæiske lande har personer af forskellige politiske anskuelser, gjort brug af volds handlinger – for slet ikke at tale om den storstilede politiske terror, som er blevet praktiseret af organiserede korps såsom fascisterne i Italien, Ku Klux Klan i Amerika eller den katolske kirke i Mexico.

Du ser altså, at anarkisterne ikke har nogen eneret på politisk vold. Antallet af sådanne handlinger begået af anarkister er uendelig lille i forhold til dem, der er blevet begået af personer med andre politiske overbevisninger.

Sandheden er, at i alle lande og i enhver social bevægelse har volden i umindelig tid været en del af kampen.

Selv Jesus, som var kommet for at prædike fredsevangeliet, tyede til volden for at drive tolderne ud af templet.

Som jeg har sagt; anarkisterne har ikke eneret på vold. Tværtimod er anarkismens lære fred og harmoni – ikke overgreb på livets og frihedens ukrænkelighed. Anarkisterne er menneskelige – ligesom resten af menneskeheden – eller måske mere end det. De er mere følsomme, over for, hvad der er forkert og uretfærdigt, hurtigere til at harmes over undertrykkelse, og er derfor ikke fri for af og til at give udtryk for deres protest ved en voldshandling. Men sådanne

handlinger er et udtryk for et individuelt temperament og ikke for nogen bestemt teori.

Du vil måske spørge, om revolutionære ideer ikke naturligt vil påvirke en person til at begå voldelige handlinger. Det tror jeg ikke, fordi vi har set, at voldelige metoder også bliver brugt af folk med de mest konservative synspunkter. Hvis personer med direkte modsatte politiske meninger begår lignende handlinger, er det næppe rigtigt at sige, at det er deres synspunkter, der ligger til grund for sådanne handlinger. Samme resultater har samme årsag, men årsagen skal snarere findes i individuelle temperamenter, og den almindelige indstilling over for vold end i politiske overbevisninger.

"Det er måske rigtigt, det du siger om temperament", siger du. "For jeg kan godt se, at revolutionære idéer ikke ligger til grund for politiske voldshandlinger. Ellers ville enhver revolutionær begå sådanne handlinger. Men retfærdiggør sådanne synspunkter til en vis grad ikke dem, der begår disse handlinger?"

Det kan umiddelbart godt synes sådan, men hvis du tænker lidt nærmere over det, vil du se, at det er en fuldstændig forkert forestilling. Det bedste bevis på dette er, at anarkister, som har nøjagtig de samme meninger om regeringen og nødvendigheden af dens afskaffelse, ofte er fuldstændig uenige om spørgsmålet om vold. Således fordømmer de tolstoianske og de fleste individualistiske anarkister politisk vold, mens andre anarkister billiger eller – i det mindste – retfærdiggør den.

Desuden har mange anarkister, som engang troede på voldens betydning som propaganda, ændret deres synspunkter med hensyn til det og støtter sig ikke mere til sådanne metoder. F.eks. var der engang, da anarkister slog til lyd for individuelle voldshandlinger kendt som "handlingens propaganda". De regnede ikke med at kunne fjerne statsmagten

og kapitalismen til fordel for anarkismen ved sådanne handlinger og regnede heller ikke med, at man ved at fjerne en tyrant afskaffede tyranniet.

Nej, terrorisme blev anset for et middel til at hævne en uret mod folket, indgyde frygt i fjenden og påkalde opmærksomhed på dét onde, som terrorhandlingen var rettet imod.

Men nu om stunder tror de fleste anarkister ikke på "handlingens propaganda" og de fleste går ikke ind for sådanne handlinger.

Erfaringen har lært dem, at skønt sådanne metoder måske kunne retfærdiggøres og bruges i fortiden, så har moderne livsbetingelser gjort dem unødvendige og endog mere skadelige for udbredelsen af deres idéer. Men deres idéer forbliver de samme, hvilket betyder, at det ikke var anarkismen, som skabte deres holdning til vold. Dette viser atter, at det ikke er bestemte idéer eller "-ismer", som fører til vold, men at det er andre årsager, der ligger til grund for den.

Vi må derfor søge andre steder for at finde den rette forklaring.

Som vi har set, er politiske voldshandlinger ikke kun blevet begået af anarkister, socialister og andre revolutionære, men også af patrioter og nationalister, af demokrater og republikanere, af kvindesagsforkæmpere, af konservative og reaktionære, af monarkister og royalister og sågar af religiøse og fromme kristne.

Vi ved nu, at det ikke kan have været nogen bestemt idé eller "-isme", som har haft indflydelse på deres handlinger, fordi de mest forskelligartede idéer og "-ismer" har frembragt ens gerninger. Som hovedårsag for disse har jeg nævnt det individuelle temperament og den almindelige holdning til vold. Her er sagens kerne. Hvad er denne almindelige holdning til vold? Hvis vi kan svare korrekt på dette spørgsmål, vil hele sagen blive afklaret.

Hvis vi skal være ærlige, må vi tilstå, at enhver tror på vold og praktiserer den, selv om man fordømmer andres brug af den. Faktisk er alle de institutioner, som vi støtter, og hele det nuværende samfundsliv baseret på vold.

Hvad er det for noget, vi kalder statsmagten? Er det nogetsomhelst andet end organiseret vold? Loven bestemmer, at du skal gøre dette og ikke det, og hvis du nægter at adlyde, vil du med magt blive tvunget til at gøre det. Det er ikke fordi, vi her skal til at diskutere, om noget er rigtigt eller forkert – om det burde være sådan eller ej. Lige nu er vi interesseret i den kendsgerning, at det er sådan – at alle statsmagter, alle love og autoriteter når alt kommer til alt hviler på magt og vold, på straf eller frygten for straf.

Ja, selv den åndelige autoritet, Guds og kirkens autoritet, hviler på magt og vold, fordi det er frygten for den guddommelige vrede og hævn, der har magt over dig, tvinger dig til at adlyde og endog til at tro på noget imod din egen overbevisning.

Hvor end du vender dig, vil du opdage, at hele vores liv er baseret på vold eller frygten for denne. Allerede fra den tidlige barndom er du underlagt forældres eller ældres vold. I hjemmet, i skolen, på kontoret, fabrikken, marken eller forretningen er der altid en autoritet, som får dig til at adlyde, eller tvinger dig til at gøre, som vedkommende vil.

Retten til at tvinge dig hedder autoritet. Frygten for straf er blevet gjort til en pligt, og man kalder det at adlyde.

I denne atmosfære af tvang og vold, af autoritet og lydighed, af pligt, frygt og straf, vokser vi alle op, og vi indånder den gennem hele vores liv. Voldsmentaliteten er så indgroet i os, at vi aldrig spørger, om volden er rigtigt eller forkert. Vi spørger kun, om den er lovlig.

Du sætter aldrig spørgsmålstegn ved statsmagtens ret til at dræbe, konfiskere og fængsle. Hvis et almindeligt menneske skulle dømmes for det samme, som statsmagten gør

hele tiden, ville du stemple vedkommende som en morder, tyv og slyngel. Men så længe den vold, der begås, er "lovlig", billiger du den og underkaster dig den. Så det er ikke volden, du protesterer imod, men de mennesker, der bruger volden "ulovligt".

Den lovlige vold – og frygten for denne – dominerer hele vores eksistens – individuelt og kollektivt.

Autoriteter kontrollerer vores liv lige fra vugge til grav. Forældrenes, præsternes og den guddommelige autoritet. Politiske, økonomiske, sociale og moralske. Hvilken karakter den autoritet end har, er det altid den samme bøddel, som udøver sin magt over dig ved hjælp af din frygt for en eller anden form for straf. Du er bange for Gud og Djævelen, for præsten og naboen, for arbejdsgiveren og chefen, politikeren og politimanden, for dommeren og fangevogteren, for loven og statsmagten. Hele dit liv er en lang kæde af frygt – en frygt, som knuser din krop og sønderslides din sjæl. På den frygt er Guds, kirkens, forældrenes, kapitalisternes og herskernes autoritet baseret.

Prøv at tænke endnu engang på, om det jeg siger, ikke er sandt.

Ja, selv imellem børn er der samme form for autoritet. Den tiårige Johnny hundser i kraft af sin større fysiske styrke med sine yngre søskende, lige som Johnnys fader hundser med ham i kraft af sin overlegne styrke og Johnnys afhængighed af hans hjælp. Du går ind for præstens og prædikantens autoritet, fordi du tror, at de kan "nedkalde Guds straf over dit hoved". Du underkaster dig chefens, dommerens og statsmagtens herredømme på grund af deres magt til at frarøve dig dit arbejde, ruinere dine forretninger og smide dig i fængsel – en magt, som du faktisk selv har lagt i deres hænder.

Så autoriteten regerer dit liv, fortidens og nutidens, de døde og de levendes autoritet, og din tilværelse er en

uafbrudt krænkelse; en konstant underkasten dig andres tanker og vilje.

Og således som du er blevet krænket, således hævner du dig ubevidst ved at krænke andre, over for hvem du har en autoritet eller kan udøve tvang. Fysisk eller moralsk.

Det er på denne måde, livet er blevet et skørt autoritetstæppe af hersken og underkastelse. Af ordre og lydighed. Af tvang og undertvingelse. Af regenter og regerede. Af vold og styrke på tusind og én forskellige måder.

Kan det undre dig, at selv idealister stadig er indspundet i autoritetens og voldens garn og ofte tilskyndes af deres følelser og omgivelser til at begå angrebshandlinger, som er fuldstændig i strid med deres ideer.

Vi er alle barbarer, som stadigvæk tyer til magt og vold for at klare vores gæld, vanskeligheder og besværligheder. Volden er uvidenhedens fremgangsmåde og den svages våben. De stærke og koldblodige behøver ikke volden, for de er urokkelige i deres overbevisning om at have ret. Jo længere vi bevæger os væk fra det primitive menneske, desto mindre søger vi dækning bag magt og vold, og jo mere oplyst mennesket bliver, desto mindre vil det gøre brug af tvang. Man vil rejse sig fra støvet og holde sig oprejst. Man vil ikke bøje sig for nogen zar. Hverken i himlen eller på jorden. Man vil blive fuldt ud menneskelig, når man med foragt afviser at regere og nægter at blive regeret. Man vil først blive fuldstændig fri, når der ikke længere er nogen magthavere.

Anarkismen er idealet om et sådant liv; om et samfund uden magt og tvang, hvor alle mennesker vil have samme rettigheder og leve i frihed, fred og harmoni.

Ordet anarki kommer fra græsk og betyder uden magt, uden vold eller statsmagt. For statsmagten er den vigtigste kilde til vold, indskrænkning og tvang.

Anarki betyder derfor ikke – som du først troede – kaos og uorden. Det er tværtimod lige det modsatte; en tilværelse

uden statsmagt, hvilket er det samme som frihed. Uorden er autoritetens og tvangens barn. Friheden er ordenens moder.

"Et smukt ideal", siger du, "men det virker kun for engle".

Så lad os da se, om vi kan skyde de vinger, vi behøver til dette samfundsideal.

HVAD ER ANARKISME?

"Kan du kort fortælle os", spørger din ven, "hvad anarkisme egentlig er?"

Jeg skal prøve. Med få ord lærer anarkismen os, hvordan vi skal leve i et samfund, hvor der ikke er nogen form for tvang.

Et liv uden tvang betyder naturligvis frihed. Det betyder frihed fra at blive tvunget; en chance til at føre det liv, der passer dig bedst.

Du kan ikke føre et sådant liv, uden at du afskaffer de institutioner, der indskrænker din frihed, og de vilkår, der tvinger dig til at føre et liv, der ikke passer dig.

Hvad er disse institutioner og vilkår? Lad os se, hvad vi må gøre for at sikre et frit og harmonisk liv. Når først vi ved, hvad der skal afskaffes, og hvad der skal sættes i stedet, skal vi nok også finde måden at gøre det på.

Hvad må så afskaffes for at sikre friheden?

For det første det, der forhindrer dig i at udfolde dig frit, det, der griber ind i din frihed, og det, der tvinger dig til at leve anderledes, end du gerne ville.

Den ting er staten.

Se dig omkring, og du vil opdage, at staten er den ting, der forstyrrer dig mest. Ja, den er faktisk det mest

forbryderiske, mennesket nogensinde har kendt til. Den fylder verden med vold, med bedrageri og falskhed, med undertrykkelse og elendighed. Som en stor tænker engang sagde: "Dens åndedrag er forgiftet". Den fordærver alt, den kommer i nærheden af.

"Staten betyder vold, og den er skadelig", indrømmer du, "men kan vi undvære den?"

Det er præcis, hvad vi skal tale om. Hvis jeg spurgte dig, om du har brug for staten, er jeg sikker på, du ville svare, at du ikke behøver den, men at det er de andre, der behøver den. Men hvis du spurgte en af disse "andre", ville han også sige, at han ikke behøver den, men at den er nødvendig for de andre.

Hvorfor tror alle, at de kan opføre sig ordentligt uden politi, og at kniplen kun er nødvendig for "de andre"?

"Folk ville stjæle og myrde hinanden, hvis der ikke var nogen stat og love," siger du.

Hvis det virkelig er tilfældet, hvorfor ville de så gøre det? Ville de gøre det for fornøjelsens skyld eller af andre grunde. Måske kunne vi helbrede dem, hvis vi undersøgte årsagerne.

Tænk dig, at du og jeg og et dusin andre havde lidt skibbrud, og at vi befandt os på en ø, hvor der var mange forskellige slags frugter. Vi ville naturligvis gå i gang med at samle føde. Men prøv at tænke dig, at en af os sagde, at det hele tilhørte ham, og at ingen skulle have et enkelt lille stykke uden først at betale ham for det. Vi ville blive vrede, ikke? Vi ville le ad ham og hans krav. Hvis han prøvede at lave vrøvl over det, ville vi måske smide ham i havet, og det ville han have godt af, ikke?

Prøv endvidere at forestille dig, at vi og vore forfædre havde opdyrket øen og fyldt den med alt, hvad der var nødvendigt for at opretholde livet, og at en eller anden så kom, og sagde, at det hele var hans. Hvad ville vi sige? Vi ville

ignorere ham, ikke? Måske ville vi fortælle ham, at han kunne dele det med os og hjælpe os i vort arbejde. Men tænk, hvis han insisterede på at være ejer og lavede et stykke papir og sagde, at det beviste, at alt tilhørte ham. Vi ville fortælle ham, at han var tosset, og vi ville gå ud at passe vort arbejde. Men hvis han havde en stat bag sig, ville han appellere til den om at beskytte "hans rettigheder", og staten ville sende politi og soldater, som ville smide os ud, og indsætte den "retmæssige ejer".

Dette er statens funktion. Det er grunden til, at den eksisterer, og dette er, hvad den gør hele tiden. Tror du stadig, at vi ville røve og myrde hinanden uden dét, der kaldes staten.

Er det ikke snarere sådan, at vi røver og myrder *med* staten? For staten sikrer os ikke vore retmæssige besiddelser, men tager dem tværtimod fra os til fordel for dem, som ikke har ret til dem.

Hvis du vågnede op i morgen tidlig og fik at vide, at der ikke var nogen stat mere, ville din første tanke så være at løbe ned på gaden og slå nogen ihjel? Nej, du ved, at det er noget vrøvl. Vi taler om raske, normale mennesker. De sindssyge mennesker skal psykiatere og læger tage sig af. De skal anbringes i hospitaler for at blive behandlet for deres sygdom.

Sandsynligheden taler for, at hvis du eller Jensen skulle vågne og finde ud af, at der ikke var nogen stat, så ville I få travlt med at ordne jeres liv under de nye forhold.

Det er naturligvis meget sandsynligt, at du ville kræve noget at spise, hvis du så folk proppe sig, mens du selv var sulten, og det ville du gøre fuldstændig ret i. Enhver anden ville gøre det samme, hvilket viser, at folk ikke vil finde sig i, at nogle skraber alle goder til sig. De ville ønske at få del i dem. Det betyder endvidere, at de fattige vil afslå at være fattige, mens andre svælger i overdådighed. Det betyder, at arbejderne vil afstå fra at give sine produkter til den chef,

som hævder at "eje" fabrikken og alt, hvad der frembringes der. Det betyder, at bonden ikke vil tillade, at tusinder af tønder land ligger øde, mens han ikke har jord nok til at forsørge sig selv og sin familie. Det betyder, at ingen vil få tilladelse til at have eneret til jorden eller produktionsmaskineriet. Det betyder, at privat ejendomsret til *livets kilder* ikke vil blive tolereret mere. Det vil blive anset for en stor forbrydelse, at nogen ejer mere, end han kan bruge i et dusin liv, mens hans naboer ikke har brød nok til deres børn. Det betyder, at alle mennesker vil få del i den sociale velfærd og hjælpe med til at frembringe den.

Kort sagt; for første gang i historien vil retfærdighed og lighed sejre over statens bestemmelser.

Nu forstår du, at afskaffelse af staten også indebærer afskaffelse af monopol og privat ejendomsret til produktions- og distributionsapparatet.

Heraf følger, at når staten er afskaffet, vil lønslaveri og kapitalisme også være væk, for de kan ikke eksistere uden statens støtte og beskyttelse.

Således kunne den mand, der krævede eneret til øen, heller ikke få sit skøre krav ført igennem uden statens hjælp.

Under sådanne forhold, hvor der er frihed i stedet for statsmagt, vil der være ANARKI, og hvor lighed erstatter den private ejendomsret, vil der være kommunisme. Det vil være kommunistisk anarki.

"Kommunisme", vil din ven udbryde, "men du sagde, at du ikke var bolsjevik!"

Nej, jeg er ikke bolsjevik, for bolsjevikkerne ønsker en stærk stat, hvorimod anarkisme betyder, at staten helt skal afskaffes.

"Men er bolsjevikkerne da ikke kommunister?" spørger du.

Jo, bolsjevikkerne er kommunister, men de ønsker med deres diktatur og statsmagt at tvinge folk til at leve

kommunistisk. I modsætning til anarkistisk kommunisme, hvor der menes frivillig kommunisme – kommunisme af egen fri vilje.

"Jeg kan godt se forskellen. Det ville være godt", indrømmer din ven. "Men tror du virkelig, at det er muligt?"

D

ER ANARKISME MULIGT?

"Det kan måske være muligt", siger du, "hvis vi kan klare os uden stater. Men kan vi det?"

Måske er det bedst at besvare dette spørgsmål ved at se på din egen tilværelse.

Hvilken rolle spiller staten i din tilværelse? Hjælper den dig med at leve? Brødføder og klæder den dig? Beskytter den dig? Har du brug for den til arbejde og leg? Hvis du er syg, tilkalder du så en læge eller en politibetjent?

Kan staten give dig bedre evner end dem, naturen har udstyret dig med? Kan den redde dig fra sygdom, alderdom eller død?

Hvis du ser på dit daglige liv, vil du se, at staten faktisk ingen rolle spiller, undtagen når den blander sig i dine affærer, når den tvinger dig til at gøre bestemte ting eller forbyder dig andre. Den tvinger dig f.eks. til at betale skatter og støtte den, lige meget om du vil eller ej. Den får dig til at trække i uniform og gå ind i hæren. Den trænger sig ind i dit privatliv, beordrer rundt med dig, tvinger dig, fortæller dig hvordan du skal opføre dig og behandler dig i det store og hele, som den har lyst til. Den fortæller dig endog, hvad du skal tænke, og straffer dig for at handle og tænke på

andre måder. Den befaler dig, hvad du skal spise og drikke, og sætter dig i fængsel eller skyder dig for at handle anderledes. Den hersker over dig og dominerer hvert skridt i dit liv. Den behandler dig som en skidt person – som et *uansvarligt* barn, der har brug for en værges stærke hånd. Men hvis du er ulydig, bliver du alligevel stillet til *ansvar*.

Vi skal senere se på detaljerne ang. tilværelsen i et anarkistisk samfund og se, hvilke vilkår og institutioner der vil eksistere der, hvordan de vil fungere, og hvilken virkning, de sandsynligvis vil have på os.

I øjeblikket vil vi først sikre, at en sådan tilstand er mulig; at anarki lader sig praktisere.

Hvorledes er gennemsnitsmenneskets tilværelse i dag?

Næsten al vores tid bruges på at tjene til livets ophold.

Vi har så travlt med at tjene til føden, at vi næppe har tid til at leve – til at nyde livet. Hverken tiden eller pengene. Man er heldig, hvis man har et job.

Af og til er der nedgangstider med arbejdsløshed, så tusinder bliver smidt ud fra deres arbejde, hvert eneste år, i hvert eneste land.

Det betyder ingen indkomst – ingen løn. Det skaber bekymring og afsavn, sygdom, desperation og selvmord. Det betyder fattigdom og kriminalitet. For at lindre fattigdommen bygger vi sociale institutioner, fattighuse, gratis hospitaler, som alt sammen bliver betalt med vores skatter. For at forebygge kriminalitet og for at straffe forbrydere er det igen os selv, der må støtte politiet og detektiverne, statsstyrker, dommere, sagførere, fængsler og fangevogtere. Kan man forestille sig noget mere ufornuftigt og upraktisk?

De lovgivende forsamlinger vedtager lovene, dommerne fortolker dem, de forskellige embedsmænd udfører dem, politiet jager og arresterer forbryderen, og til slut får fangevogteren ham under forvaring.

Adskillige personer og institutioner har travlt med at

forhindre den arbejdsløse i at stjæle og straffer ham, hvis han gør det. Så bliver han forsynet med det fornødne til at overleve, og det var netop manglen på dette, som oprindeligt fik ham til at stjæle. Efter en kortere eller længere tid bliver han sat på fri fod. Hvis han intet arbejde kan få, begynder det hele forfra: Tyveri, arrestation, rettergang og fængsling.

Dette er en grov – men typisk – illustration af vores tåbelige system; tåbeligt og ineffektivt. Lovene og staten støtter dette system.

Er det ikke mærkeligt, at de fleste mennesker tror, at vi ikke kan klare os uden staten, når vores liv ingen forbindelse har med den overhovedet; ingen brug har for den, og når vort liv kun forstyrres, når loven og staten blander sig?

"Men sikkerhed og offentlig orden", vil man indvende, "kan det opretholdes uden love og stat? Hvem skal beskytte os mod de kriminelle?"

Faktisk er det, som vi kalder "lov og orden", den værste uorden. Den smule orden og fred, vi har, skyldes folkets sunde fornuft og fælles anstrengelser og for det meste på trods af statsmagten. Er det nødvendigt, at staten skal fortælle dig, at man ikke skal træde ud foran en kørende bil? Har du behov for, at den forbyder dig at springe ud fra Brooklyn Bridge eller Eiffeltårnet?

Mennesket er et socialt væsen; det kan ikke eksistere alene. Det bor i fællesskaber eller samfund. Fælles behov og interesser får os til at lave visse foranstaltninger, som skal yde os sikkerhed og behagelighed. Et sådant samarbejde er gratis, frivilligt. Det har ikke behov for tvang fra nogen statsmagt. Man melder sig ind i en idrætsforening eller en sangforening, fordi man har lyst til det, og man samarbejder med andre uden tvang. Videnskabsmanden, forfatteren, kunstneren og opfinderen søger deres egen slags for at hente inspiration og for at samarbejde. Deres idéer og behov er den stærkeste drivkraft. En indblanding fra staten eller

andre autoriteter kan kun hindre deres anstrengelser.

Hele livet igennem vil du se, at folks behov og tilbøjeligheder medfører fællesskab, gensidig hjælp og beskyttelse. Det er forskellen mellem at forvalte ting og regere mennesker; mellem at gøre noget ved frit valg og blive tvunget. Det er forskellen mellem frihed og ufrihed, mellem anarkisme og statsstyre, fordi anarkisme betyder harmoni og orden – i stedet for indgreb og uorden.

"Men hvem skal beskytte os mod forbrydelse og forbrydere?" spørger du.

Spørg hellere dig selv, om statsstyret virkelig beskytter os mod dem.

Skaber og bevarer statsstyret ikke i sig selv i forhold, der foranlediger forbrydelse? Frembringer indgreb og vold, som alle statsmagter hviler på, ikke en ånd af intolerance og forfølgelse, af had og mere vold? Tiltager forbrydelser ikke ved væksten af den fattigdom og uretfærdighed, som fostres af staten? Er statsmagten ikke i sig selv den største uretfærdighed og forbrydelse?

Forbrydelse er et resultat af økonomiske forhold, af social ulighed og af onder, som statsmagt og monopol er skyld i. Statsmagten og loven kan kun straffe forbryderen. De hverken helbreder eller forebygger forbrydelse. Det eneste middel mod forbrydelse er at afskaffe dets årsager. Forbrydelse kan kun undgås ved at fjerne de forhold, der skaber den. Det kan statsmagten ikke.

Anarkisme vil fjerne disse forhold. De forbrydelser, der er en følge af statsmagtens undertrykkelse og uretfærdighed – af ulighed og fattigdom – vil forsvinde under anarki. Disse slags forbrydelser er langt de almindeligste.

Visse andre forbrydelser vil eksistere nogen tid, som f.eks. dem, der skyldes jalousi, følelser og den tvang og vold, som dominerer verden i dag. Men de forbrydelser, som er en følge af autoritet og magt, vil også gradvis forsvinde under

gavnlige forhold sammen med den atmosfære, som skabte den. Anarki vil derfor hverken avle forbrydelse eller være nogen grobund for dens trivsel. Tilfældige asociale handlinger vil blive betragtet som sygelige levn fra fortids vilkår og handlinger og vil snarere blive behandlet som en sygdom end som forbrydelse.

I anarki vil man begynde med at brødføde "forbryderen" og sikre ham arbejde i stedet for først at overvåge ham, arrestere, pine og indespærre ham for til sidst at brødføde ham og alle de andre, som skal overvåge og brødføde ham. Bare dette eksempel viser, hvor meget mere fornuftig og enkel tilværelsen ville være under anarkisme.

Sandheden er, at den nutidige levemåde er upraktisk, indviklet, forvirret og på ingen måde tilfredsstillende. Det er grunden til, at der er så megen elendighed og utilfredshed. Arbejderen er ikke tilfreds; ej heller er arbejdsgiveren glad med sin stadige angst for "dårlige tider", som kan medføre tab af ejendom og magt. Frygten for i morgen stiller fattig og rig lige.

Arbejderen har bestemt ikke noget at tabe ved en forandring fra statsmagt og kapitalisme til en tilstand uden regering, til anarki.

Middelklassen står næsten lige så usikkert over for fremtiden som arbejderne. De er afhængige af fabrikantens og grosserers velvilje, af industri og kapital, og de er altid i fare for bankerot og ruin.

Selv den store kapitalist har kun lidt at tabe ved en ændring fra det nuværende system til et anarkistisk, for under det sidste vil enhver være sikret liv og tryghed; frygten for konkurrence vil forsvinde ved afskaffelsen af privat ejendomsret. Enhver vil have fri og uhindret adgang til at leve og nyde livet til det yderste.

E

VIL DEN KOMMUNISTISKE ANARKISME FUNGERE?

Som vi har set i de foregående kapitler, kan ingen tilværelse være fri og tryk, harmonisk og tilfredsstillende, medmindre den bygger på princippet om retfærdighed. Den første betingelse for retfærdighed er lige frihed og lige muligheder.

Under statsmagt og udbytning kan der hverken eksistere lige frihed eller lige muligheder – derfra stammer alle onderne og al besværet i det nuværende samfund.

Den kommunistiske anarkisme er baseret på forståelsen af denne uomtvistelige sandhed. Den bygger på princippet om ikke-indgriben og ikke-tvang. Med andre ord på frihed og lige muligheder.

En tilværelse på et sådant grundlag tilfredsstillende fuldt ud behovet for retfærdighed. Man skal være fuldstændig fri og alle andre skal nyde den samme frihed, hvilket indebærer, at ingen har ret til at tvinge en anden, da enhver form for tvang er et indgreb i folks frihed.

Lige muligheder er ligeledes enhvers ret. Monopol og privat ejendomsret til livsnødvendighederne skal derfor afskaffes som en genvej til lige muligheder for alle.

Hvis vi hele tiden husker dette simple princip om lige frihed og muligheder, vil vi være i stand til at løse de

problemer, som det indebærer at opbygge et kommunistisk anarkistisk samfund.

Politisk vil mennesket ikke anerkende nogen autoritet, som kan påtvinge det noget. Staten vil blive afskaffet.

Økonomisk set vil det ikke tillade særeje af livsnødvendigheder.

Monopol på jord og privat ejendomsret til produktions- og distributionsapparatet kan derfor ikke tolereres under anarki. Muligheden for at bruge, hvad hver især behøver for at leve, må være til stede for alle.

Hvad den kommunistiske anarkisme indebærer, er i en nøddeskal dette: Afskaffelse af staten, af autoritær tvang og al dens virksomhed – samt oprettelsen af fælles ejendomsret, hvilket vil sige en fri og lige andel i almindeligt arbejde og velfærd.

"Du sagde, at anarki vil sikre økonomisk lighed", bemærker din ven. "Vil det sige samme løn til alle?" Det vil det. Eller – hvilket er det samme – en lige andel i de offentlige goder. For som vi allerede ved, er arbejdet socialt. Ingen kan skabe noget helt alene ved egen indsats. Altså, hvis arbejde er socialt, siger det sig selv, at resultaterne af det – den værdi, der produceres – også må være social; den må tilhøre fællesskabet. Ingen kan derfor retmæssigt gøre krav på en særlig ejendomsret til samfundsrigdommene. De skal nydes lige af alle.

"Men hvorfor ikke give hver enkelt, hvad der svarer til værdien af hans arbejde?" spørger du.

Fordi der ikke findes nogen målestok, hvormed værdi kan måles. Det er forskellen på værdi og pris. Værdi er, hvad en ting er værd, mens pris er, hvad den kan sælges eller købes for på markedet. Ingen kan sige, hvad en ting faktisk er værd. Politiske økonomer hævder almindeligvis, at en vares værdi er mængden af det arbejde, der er nødvendigt for at frembringe den; af det "socialt nødvendige arbejde",

som Marx siger. Men det er øjensynligt ikke nogen retfærdig målestok. Lad os sige, at tømreren arbejder tre timer for at lave en køkkenstol, mens kirurgen er en halv time om at udføre en operation, der redder dit liv. Hvis mængden af det arbejde, der er medgået, bestemmer værdien, så er stolen mere værd end dit liv. Det er selvfølgelig noget vrøvl. Selv om man medregnede de års studier og øvelser, der kræves for at sætte kirurgen i stand til at udføre en operation, hvordan skulle man så afgøre, hvor meget "en times opereren" er værd? Tømreren og mureren måtte også opøves, før de kunne udføre deres arbejde ordentligt, men man regner ikke med de års læretid, når man skriver en kontrakt med dem om arbejde. Ydermere må man også tage de evner og anlæg i betragtning, som enhver arbejder, forfatter, kunstner eller læge udfolder i sit virke. Det er en fuldkommen individuel personlig faktor. Hvordan skal man vurdere dens værdi?

Derfor kan værdi ikke fastsættes. En ting kan være meget værd for en person, mens den kan være intet – eller meget lidt – værd for en anden. Ja, den kan tilmed være meget eller lidt værd for den samme person på forskellige tidspunkter. En diamant, et maleri eller en bog kan være meget værd for én og meget lidt for en anden. Et brød vil være en hel del værd for dig, når du er sulten, men meget mindre, når du ikke er. Derfor kan den virkelige værdi af en ting ikke fastsættes.

Derimod kan prisen let fastsættes. Hvis der er fem brød til salg, og ti personer gerne vil have et brød hver, så vil prisen på brød stige. Hvis der er ti brød og kun fem købere, så vil den falde. Prisen afhænger af udbud og efterspørgsel.

Vareudveksling ved hjælp af priser fører til, at nogle laver profit, får fortrin og udbytter andre; kort sagt til en form for kapitalisme.

Hvis man afskaffer profitten, kan man ikke have noget prissystem og ej heller noget løn- eller betalingssystem.

Det vil sige, at udvekslingen må ske på grundlag af værdi. Men da værdi er uvis og ikke kan fastsættes, må vareudvekslingen følgelig være fri uden en "lige" værdi, eftersom en sådan ikke findes. Med andre ord: Arbejde og dets produkter må udveksles uden pris, uden profit; frit i overensstemmelse med nødvendigheden. Dette fører logisk til fælles ejendom og fælles brug, hvilket er et fornuftigt, retfærdigt og rimeligt system, som kaldes kommunisme.

"Men er det retfærdigt, at alle skal dele lige?" spørger du. "Den intelligente og dumrienen, den effektive og den inefektive. Skal de have det samme? Skal der ikke være nogen skelnen; ingen særlig anerkendelse af dem med evner?"

Lad mig så spørge dig, min ven. Skal vi straffe den mand, som fra naturens side ikke er så godt udrustet som sin stærkere og mere begavede nabo? Skal vi tilføje uretfærdighed til det handicap, som naturen har givet ham? Alt, hvad vi rimeligt kan forvente af en person, er, at han gør sit bedste – kan nogen gøre mere? Og hvis Peters bedste ikke er så godt som hans bror Pouls, er det hans ulykke, men så sandelig ikke en fejl, der skal straffes.

Der er ikke noget, der er mere farligt end diskrimination. Det øjeblik, man begynder at diskriminere den mindre dygtige, skaber man tilstande, der avler utilfredshed og harme. Man opfordrer til misundelse, uenighed og splid. Du ville anse det for brutalt at nægte den mindre dygtige det luft og vand, som han behøver. Skulle det samme princip ikke gælde for menneskets andre fornødenheder? Når alt kommer til alt, så er spørgsmålet om føde, klæder og husly den mindste post på verdensøkonomien.

Den sikreste måde at få én til at gøre sit bedste på, er ikke ved at diskriminere ham – men ved at behandle ham på lige fod med andre. Det er den mest effektive opfordring og stimulans. Det er retfærdigt og menneskeligt.

"Men hvad vil du gøre med den dovne; ham der ikke er

til sinds at arbejde?" spørger din ven.

Det er et interessant spørgsmål, og det vil sikkert overraske dig meget, når jeg siger, at en ting som dovenskab slet ikke eksisterer. Det, vi kalder en doven person, er sædvanligvis én, der er kommet på en forkert hylde. Det vil sige den rigtige person på et forkert sted. Du vil altid erfare, at når en person er på det forkerte sted, så vil han være ineffektiv eller doven. For såkaldt dovenskab og en hel del ineffektivitet skyldes udelukkende tilpasningsvanskeligheder – forkert anbringelse. Hvis man tvinges til at gøre noget, som man på grund af ens tilbøjeligheder eller temperament er uegnet til, vil man ikke være effektiv. Hvis man tvinges til at arbejde med noget, man ikke er interesseret i, vil man være doven.

Enhver der har styret et foretagende med mange ansatte kan bevidne det. Livet i et fængsel er et særligt tydeligt bevis på dette, og når alt kommer til alt, så er tilværelsen for de fleste mennesker i dag ikke meget anderledes end i et stort fængsel. Enhver fængselsbetjent vil kunne fortælle dig, at indsatte, der bliver sat til noget, som de hverken har evne eller interesse for, altid er dovne og hele tiden er udsat for afstraffelser. Men så snart disse "genstridige elementer" anvises noget arbejde, der appellerer til deres interesser, så bliver de "eksemplariske personer", som fangevogterne betegner dem.

Rusland har også tydeligt demonstreret sandheden af dette. Det har vist, hvor lidt vi kender til menneskelige muligheder og miljøets indvirkning på disse; hvordan vi forveksler forkerte betingelser med dårlig adfærd. Russiske flygtninge, der har ført et elendigt og ubetydeligt liv i udlandet, har, når de er vendt hjem og i revolutionen har fundet et passende felt for deres aktiviteter, udført de mest fantastiske ting i deres rette miljø. De har udviklet sig til strålende organisatorer, jernbanekonstruktører og skabere af industrier. Blandt de russiske navne, der er bedst kendt i udlandet i

dag, er mænd, der blev anset for dovne og ineffektive under betingelser, hvor deres evner og energi ikke kunne finde passende anvendelse.

Sådan er den menneskelige natur: Effektivitet i en vis retning vil sige lyst og evner til det. Driftighed og flid betyder interesse. Derfor er der i dag så meget ineffektivitet og dovenskab i verden. For hvem er nu til dags faktisk på den rette plads? Hvem arbejder med dét, han virkelig kan lide og er interesseret i?

Under de nuværende tilstande gives der gennemsnitsmennesket meget få muligheder for at hellige sig de opgaver, som appellerer til hans lyst og interesser. Ens sociale rang ved fødslen forudbestemmer sædvanligvis ens fag eller stand. En finansmands søn bliver som regel ikke skovhugger, skønt han måske ville være mere egnet til at arbejde med bjælker end med bankkontoer. Middelklasserne sender deres børn til universiteterne, som uddanner dem til læger, jurister og ingeniører. Men hvis dine forældre er arbejdere, som ikke har råd til at lade dig studere, så er der størst sandsynlighed for, at du vil tage hvilket som helst job, der bliver tilbudt dig, eller gå ind i et eller andet erhverv, der tilfældigvis tilbyder dig en læreplads. Din specielle situation vil bestemme dit arbejde eller erhverv; ikke dine naturlige fortrin, interesser eller evner. Er det så noget under, at de fleste mennesker – den overvældende majoritet faktisk – er kommet på den forkerte hylde? Spørg de første hundrede mennesker, du møder, om de ville have valgt det arbejde, de har, eller om de ville fortsætte med det, hvis de fik muligheden for frit at vælge, og 99 af dem vil indrømme, at de ville foretrække en anden beskæftigelse. Nødvendighed og materielle fordele – eller håbet om dem – holder de fleste mennesker fast et forkert sted.

Det er indlysende, at en person kun kan yde sit bedste, når han nærer interesse for sit arbejde. Når han føler en naturlig tiltrækning til det. Når han kan lide det. Så vil han

være flittig og effektiv. De ting, som håndværkeren frembragte i tiden før den moderne kapitalisme, var smukke genstande, der var udtryk for en glæde, fordi håndværkeren kunne lide sit arbejde. Kan man forvente, at den moderne slave i den moderne fabrik skal skabe smukke ting? Han er en del af maskinen; et tandhjul i den sjælløse industri. Hans arbejde er mekanisk og anstrengt. Læg hertil hans følelse af ikke at arbejde for sig selv, men til en andens fordel, og at han hader sit arbejde eller i bedste fald ikke har nogen interesse for det, bortset fra at det sikrer ham sin ugentlige løn. Resultatet er skulkeri, ineffektivitet og dovenskab.

Trangen til aktivitet er en af de mest fundamentale drifter i mennesket. Iagttag et barn og se hvor stærkt dets behov for handling er, for bevægelse – for at gøre noget. Stærkt og vedvarende. Sådan er det også med det sunde menneske. Hans energi og vitalitet kræver at komme til udtryk. Tillad ham at vælge sit job selv – det han kan lide – og hans flid vil hverken kende træthed eller skulkeri. Det kan du tydeligt se, hvis f.eks. en fabriksarbejder er så lykkeligt stillet, at han har en have eller et lille stykke jord, hvor han kan dyrke nogle grøntsager og blomster. Skønt udkørt af sit slid og slæb, så nyder han dog det hårdeste arbejde, når det er til hans eget bedste – gjort af egen fri vilje.

Under anarkismen vil enhver have mulighed for at vælge hvilket som helst job, som tiltaler hans naturlige interesser og evner. Arbejde vil blive en fornøjelse i stedet for det sløvende slid og slæb, som det er i dag. Dovenskab vil være ukendt, og de ting, som skabes ved interesse og omsorg, vil være ting, som giver udtryk for skønhed og glæde.

"Men kan arbejde nogensinde blive en fornøjelse?" spørger du.

Arbejde er et slid i dag. Ubehageligt, udmattende og besværligt. Men sædvanligvis er det ikke arbejdet, der er så hårdt. Det er de betingelser, man er tvunget til at arbejde

under, der gør det hårdt. Særligt de lange timer, usunde værksteder, dårlig behandling, utilstrækkelig løn osv. Og dog kunne det meste ubehagelige arbejde gøres meget lettere ved at forbedre livsforholdene. Tag det at feje gader for eksempel. Det er et beskidt og dårligt betalt arbejde. Men lad os prøve at forestille os, at du ville få 20 dollars om dagen i stedet for 5 for et sådant arbejde. Du ville straks finde dit job meget lettere og behageligere. Antallet af ansøgere til jobbet ville straks stige. Hvilket vil sige, at mennesker ikke er dovne, ikke er bange for hårdt og ubehageligt arbejde, hvis det bliver belønnet på en passende vis. Men sådant arbejde bliver anset for tarveligt, og der bliver set ned på det. Hvorfor bliver det anset for tarveligt? Er det ikke yderst nyttigt og absolut nødvendigt? Ville epidemier ikke hærge vore byer, hvis det ikke var for gadefejeren og kloakrenseren? Jovist, de mennesker, der holder vore byer rene og hygiejniske, er de virkelige velgørere; mere afgørende for vor sundhed og velfærd end familielægen. Set ud fra spørgsmålet om social nytte er gadefejeren lægens faglige kollega. Den sidstnævnte behandler os, når vi er syge, men den førstnævnte hjælper os med at holde os raske. Og dog er lægen respekteret, og der ses op til ham, medens gadefejeren ringeagtes. Hvorfor? Er det fordi gadefejeren arbejder beskidt? Men kirurgen har ofte meget mere "beskidte" opgaver at udføre. Hvorfor foragtes gadefejeren så? Fordi han *tjener mindre!*

I vor fordærvede civilisation vurderes ting ud fra penge-normer. Personer, som udfører det mest nyttige arbejde, er lavest på den sociale rangstige, når deres arbejde er dårligt betalt. Skulle der imidlertid ske noget, som ville forårsage, at gadefejeren ville få 100 dollars om dagen, medens lægen tjener 50, så ville den "beskidte" gadefejers arbejde straks stige i anseelse og social status, og fra at være den "smudsige arbejder", ville han blive den meget besøgte mand med den gode indtægt.

Forstår du, det er betalingen, lønskalaen, og ikke værdi

eller fortræffelighed, der i dag – i vort profitsystem – fastsætter værdien af et arbejde, såvel som "værdien" af et menneske.

Et fornuftigt samfund – under anarkistiske forhold – ville have helt anderledes målestokke til at bedømme sådanne ting. Folk vil da blive værdsat i overensstemmelse med deres *villighed til at være socialt nyttige*.

Kan du forestille dig, hvilke store forandringer sådan en ny holdning ville frembringe? Enhver længes efter sine medmenneskers respekt og beundring. Det er en stimulans, som vi ikke kan leve uden. Selv i et fængsel har jeg set, hvorledes den smarte lommetyv længes efter vennernes anerkendelse, og hvordan han af al magt forsøger at opnå et godt omdømme blandt dem. Meningerne i vores omgangskreds styrer vores adfærd. Den sociale atmosfære bestemmer i meget høj grad vores værdier og vores holdning. Din personlige erfaring vil fortælle dig, hvor sandt dette er, og du vil derfor ikke blive overrasket, når jeg siger, at det i et anarkistisk samfund snarere vil være det nyttigste og vanskeligste slid, end det lette job, som folk vil søge. Når du tager dette i betragtning, vil du ikke længere nære nogen frygt for dovenskab og skulkeri.

Men selv den vanskeligste og mest besværlige opgave kunne gøres lettere og renere, end tilfældet er i dag. Den kapitalistiske arbejdsgiver er ikke interesseret i at bruge penge på at gøre de ansattes slid behageligere og lettere, hvis han kan undgå det. Han vil kun indføre forbedringer, hvis han kan gøre sig håb om at få større profit ved det, men han vil ikke gå med til ekstra udgifter ud fra rent humanitære grunde. Og dog må jeg her minde dig om, at de mere intelligente arbejdsgivere er begyndt at forstå, at det betaler sig at forbedre deres fabrikker. At gøre dem renere og mere hygiejniske og generelt at forbedre arbejdsvilkårene. De indser, at det er en god investering. Det resulterer i en øget tilfredshed og følgelig en større effektivitet blandt

deres arbejdere. Princippet er fornuftigt. I dag udnyttes det selvfølgelig til et eneste formål: større profit. Men under anarkismen vil det ikke blive brugt for personlig vindings skyld, men udefra en interesse for arbejdernes sundhed – for at gøre arbejdet lettere. Vore fremskridt inden for teknikken er så store og stadig fremskridende, at det meste af det hårde slid kunne afskaffes ved hjælp af moderne maskiner og arbejdsbesparende foranstaltninger. Inden for mange industrier, som f.eks. kulmineindustrien, indføres der ikke nye sikkerhedsmæssige og sanitære indretninger, fordi arbejdsgiverne er ligeglade med deres ansattes velfærd og pga. de dermed forbundne udgifter. Men i et ikke-profit-system ville den tekniske videnskab arbejde udelukkende ud fra dén hensigt at gøre arbejde sikrere, sundere, lettere og mere behageligt.

"Men ligegyldigt hvor let de vil få gjort arbejde, så vil otte timer om dagen dog ikke være nogen fornøjelse", indvender din ven.

Det har du ganske ret i. Men har du aldrig nogensinde tænkt over, hvorfor vi er nødt til at arbejde otte timer om dagen? Vidste du, at for ikke så lang tid siden plejede folk at knokle 12-14 timer om dagen, og at det stadig er tilfældet i visse tilbagestående lande?

Det kan bevises statistisk, at allerhøjst tre timers arbejde om dagen er tilstrækkeligt til at føde og klæde alle. At give hele verden husly samt forsyne den ikke blot med nødvendigheder – men også med al det moderne livs komfort. Problemet er, at ikke én ud af fem i dag laver noget produktivt. Hele verden forsørges af en lille gruppe slidere.

For det første, tænk på den mængde af arbejde i det nuværende samfund, som ville blive unødvendigt under anarkistiske tilstande. Tag alle verdens hære og flåder, og tænk på hvor mange millioner mænd, der ville blive frigivet til en nyttig og produktiv indsats, når først krig er afskaffet,

hvilket naturligvis vil være tilfældet under anarkisme.

I ethvert land i dag forsørger arbejderklassen de millioner, som ikke bidrager med noget til landets velfærd, som ikke skaber noget, og som ikke udfører noget som helst nyttigt arbejde. Disse millioner er kun forbrugere uden at være producerende. I U.S.A. f.eks. er der ud af en befolkning på 120 millioner mindre end 30 millioner arbejdere – inklusive farmere. En lignende situation er reglen i alle lande.

Er det noget under, at arbejderklassen må slide og slæbe i mange timer, når der kun er 30 arbejdere for hver 120 personer? De store forretningskoncerner med deres kontormænd, assistenter, agenter og handelsrejsende, retssalene med deres dommere, protokolførere, forvaltere osv., mængden af sagførere med deres ansatte, milits og politistyrkerne, kirkerne og klostrene, velgørenhedsinstitutionerne og fattighusene, fængslerne med deres fangevogtere, officerer og ikke-produktive indsatte, hæren af reklamefolk og deres hjælpere, hvis opgave det er at overtale dig til at købe, hvad du ikke vil have, eller ikke har brug for. For ikke at tale om de talrige elementer, der lever luksuriøst i fuldstændig dovenskab. Alle disse beløber sig til millioner i ethvert land.

Altså, hvis alle disse millioner ville koncentrere sig om nyttigt arbejde, ville arbejderen så være nødt til at trække i otte timer om dagen? Hvis 30 mænd skal arbejde i otte timer for at udføre et vist stykke arbejde, hvor meget mindre tid ville det så ikke tage 12 mænd at fuldføre det samme? Jeg vil ikke bebyrde dig med statistik, men der er data nok til at bevise, at mindre end tre timer daglig fysisk indsats ville være tilstrækkeligt til at gøre hele verdens arbejde.

Kan du være i tvivl om, at selv det hårdeste slid ville blive en fornøjelse i stedet for det forbandede slaveri, det er nu, hvis det kun var nødvendigt med tre timer om dagen? Og det endda under de mest sanitære og hygiejniske forhold. I

en atmosfære af broderskab og respekt for arbejdet.

Men det er ikke vanskeligt at forudse dén dag, hvor selv disse få timer ville blive yderligere reduceret. For vi forbedrer konstant vore tekniske metoder, og nye arbejdsbesparende maskiner opfindes hele tiden. Mekaniske fremskridt betyder mindre arbejde og større komfort, som man kan se ved at sammenligne tilværelsen i U.S.A. med dén i Indien. I sidstnævnte land slider de i mange timer for at sikre eksistensens absolutte minimum, medens selv gennemsnitsarbejderen i Amerika har en meget højere levestandard med færre arbejdstimer. Fremskridtet inden for videnskaben og opfindelserne betyder mere fritid til de sysler, vi kan lide.

Jeg har i meget store træk skitseret tilværelsens muligheder under et fornuftigt system, hvor al profit er afskaffet. Det er ikke nødvendigt at gå i nøjagtige detaljer med en sådan social tilstand. Der er blevet sagt tilstrækkeligt til at vise, at den kommunistiske anarkisme indebærer den størst mulige materielle velfærd med et liv i frihed for alt og alle.

Vi kan tydeligt forestille os en tid, hvor arbejde vil være blevet en behagelig udfoldelse. En lykkelig anvendelse af fysisk styrke til at tilfredsstille verdens behov. Mennesket vil da se tilbage på vor nuværende tid, og undres, at arbejdet nogensinde kan have været slaveri, og stille spørgsmålstejn ved intelligensen hos en generation, der lod mindre end en femtedel af dens befolkning tjene til brødet for resten i deres ansigts sved, mens disse andre drev og spildte deres tid, deres helbred og folks rigdom. De vil undre sig over, at tilfredsstillelsen af menneskets behov nogensinde kan være blevet betragtet som andet end indlysende, eller at folk, der naturligt søgte de samme ting, blev ved med at gøre livet surt og elendigt for hinanden. De vil nægte at tro på, at hele menneskets eksistens var en fortsat kamp for livet i en verden, der er rig på luksus. En kamp, som hverken gav den store majoritet tid eller styrke til hjertets eller sindets højere søgen.

"Men vil tilværelsen under anarkisme i økonomisk og social lighed, ikke betyde en almindelig udjævning?" spørger du.

Nej, min kære ven. Tværtimod. For lighed betyder ikke lige mængde – men lige *mulighed*. F.eks. betyder det ikke, at hvis Jensen har behov for fem måltider om dagen, så skal Olsen også have det samme. Hvis Olsen kun vil have tre måltider – hvorimod Jensen behøver fem – så kan den mængde, de to fortærer meget vel være ulige, men de er fuldstændig lige med hensyn til muligheden for at få, hvad man kan spise, så meget som hans særlige natur kræver.

Begå ikke dén misforståelse at sammenligne lighed i frihed med fangelejrens påtvungne lighed. Sand anarkistisk lighed indebærer frihed – ikke mængde. Det vil ikke sige, at enhver skal spise, drikke eller gå klædt i de samme ting, gøre det samme arbejde eller leve på samme måde. Langt fra. Faktisk lige modsatte.

Individuelt behov og smag varierer – ligesom appetit varierer. Det er den *lige mulighed for at tilfredsstille dem*, der udgør den sande lighed.

Langt fra at udjævne, så åbner en sådan lighed derimod døren til den størst mulige mangfoldighed i aktivitet og udvikling. For den menneskelige natur er meget forskelligartet, og kun en undertrykkelse af denne forskelligartethed resulterer i en udjævning, i ensretning og ensartethed. Frie muligheder for at handle og udtrykke sin individualitet betyder udvikling af naturlige forskelligheder og variationer.

Det siges, at ikke to græsstrå er ens. Mennesker er meget mere uensartede. I hele verden findes der ikke to personer, der er fuldkommen ens – ikke engang i fysisk udseende. Endnu mere forskellige er de i deres fysiologiske, mentale og fysiske sammensætning. På trods af denne forskelligartethed og i tusindvis af andre variationer i karakteren, så tvinger vi dog folk til at være ens i dag. Vore liv og vaner, vor

adfærd og optræden – ja, selv vore følelser og tanker presses ind i en ensartet støbeform og formes ind i en ensretning. Ånden i autoritet, love – skrevne som uskrevne – sæder og skikke tvinger os ind i en fælles rille og gør mennesket til en viljeløs robot uden uafhængighed og individualitet. Denne moralske og intellektuelle trældom er mere uimodståelig end nogen fysisk tvang. Mere ødelæggende for vor menneskelighed og udvikling. Vi er alle dens ofre, og kun den overordentligt stærke vil have held til at ødelægge dens lænker, og det endda kun delvist.

Fortidens og nutidens autoritet dikterer ikke blot vor adfærd men dominerer også vore sind og sjæle og arbejder ustandseligt på at kvæle ethvert symptom på nonkonformitet, på en uafhængig holdning og uortodokse meninger. Hele byrden af social fordømmelse vælter ned over hovedet på den mand eller kvinde, som vover at trodse de almindelige normer. Skånselsløs hævn rammer den protesterende, som nægter at følge den lagte vej, og ligeledes kætteren, som ikke tror på de accepterede formler. Inden for videnskab og kunst, i litteraturen, digte- og malerkunsten fremtvinger denne ånd en tilpasning og afrettelse, som resulterer i efterligning af det etablerede og anerkendte, i ensretning og ensartethed, i en stereotyp udtryksform. Men endnu frygteligere straffes nonkonformitet i det daglige liv – i vor daglige forhold og adfærd. Maleren og forfatteren kan lejlighedsvis tilgives deres trods mod skik og brug. Når alt kommer til alt, er deres oprør begrænset til papiret og lærredet. Det påvirker kun en forholdsvis lille kreds. De kan ignoreres, eller man kan kalde dem særlinger, som kun kan gøre lidt skade. Det går ikke med handlingens mand, som fører sin udfordring af de accepterede normer ud i livet. Han er ikke harmløs. Han er farlig pga. sit eksempel – pga. selve sin tilstedeværelse. Hans krænkelse af de sociale love kan hverken ignoreres eller tilgives. Han vil blive fordømt som en fjende af samfundet.

Derfor kan man lade revolutionære følelser eller tanker i eksotisk digtning eller intellektuelle filosofiske afhandlinger gå upåtalet hen. De kan slippe igennem en officiel eller uofficiel censur, for det er hverken tilgængeligt eller forståeligt for offentligheden i almindelighed. Men giv udtryk for den samme afvigende holdning på en populær måde, og straks vil du møde en rasende fordømmelse fra alle de kræfter, som står for bevarelsen af det etablerede.

Tvungen eftergivenhed er endnu mere ondskabsfuld og skadelig end den mest ondartede gift. Til alle tider har det været den største hindring for menneskehedens fremskridt. Den har omgivet mennesket med tusindvis af forbud og tabuer. Den har tynget dets sind og hjerte ned med gammel-dags love og forskrifter. Den har modarbejdet dets vilje med tanke- og følelsesmæssige påbud. Med "du skal" og "du skal ikke" i adfærd og handling. Livet, kunsten at leve, er blevet en kedelig formel – flad og træg.

Så stærk er den medfødte forskellighed i menneskets natur dog, at selv flere århundreders fordømmelse ikke har haft held til fuldstændigt at udrydde dets originalitet og enestående træk. Det store flertal er sandt nok faldet ned i en skure, der er gjort så dyb af utallige fødder, at de ikke kan komme op af den igen. Men nogle bryder faktisk ud fra den slagne vej, og finder den åbne vej, hvor nye smukke og inspirerende perspektiver vinker til hjertet og ånden. De fordømmes af verden, men lidt efter følger den deres eksempel, og til sidst kommer den op på siden af dem. I mellemtiden er disse stifindere nået meget længere, eller de er døde, og så bygger vi monumenter over dem og forherliger de mænd, som vi har bagvasket og korsfæstet. Ligesom vi fortsætter med at korsfæste deres åndelige brødre – vor egen tids pionerer.

Under denne intolerancens og forfølgelsens ånd ligger autoritetens vane: tvang til at tilpasse sig de fremherskende

normer. Tvang – moralsk og lovmæssig – til at være og gøre som andre i overensstemmelse med skikke og regler.

Men det almindelige synspunkt, at konformitet er et naturligt træk, er helt forkert. Tværtimod, hvis mennesket får den mindste chance og ikke hindres af de vaner, som det er blevet bibragt lige fra vuggen, så udviser det en enestående originalitet. Prøv at iagttage børn, og du vil se en overordentlig stor forskelligartethed i adfærd og holdning – i mental og fysisk udtryksform. Du vil opdage en instinktiv tendens til individualitet og uafhængighed – til nonkonformitet – som i oprøret mod lærerens og forældrenes autoritet viser sig i åbenlys og skjult trods mod en vilje, der påtvinges dem udefra. Hele barnets uddannelse og optræning er en vedvarende proces gående ud på at kvæle og knuse denne tendens. Udryddelsen af dets særlige karaktertræk, af dets forskellighed fra andre, af dets personlighed og originalitet. På trods af en årelang undertrykkelse og formning, så er der dog nogen originalitet tilbage i mennesket, når det bliver voksen, hvilket viser, hvor dybt originalitetens kilder flyder. Tag f.eks. to vilkårlige personer, som har været vidner til en tragedie. Lad os sige en stor ildebrand på samme tid og sted. De vil fortælle historien på forskellig måde. Begge vil være originale i deres måde at fortælle det på og i det indtryk de vil frembringe pga. deres naturlige forskellige psyker. Men snak med de samme to personer om ét eller andet fundamentalt socialt spørgsmål. Om livet eller statsmagten f.eks., og straks vil du høre to nøjagtig ens holdninger; det accepterede synspunkt – den fremherskende mentalitet.

Hvorfor? Fordi når mennesket får lov til frit at tænke og føle selv – uhindret af sæder og skikke – og ikke holdt tilbage af frygten for at være "anderledes" og uortodoks med de ubehagelige følger, det medfører, så vil det være uafhængigt og frit. Men det øjeblik samtalen berører spørgsmål inden for vore sociale påbuds område, så er man straks i

forbuddenes klør, og bliver en efterligning og en eftersnakker.

En tilværelse i frihed – i anarki – vil bevirke mere end blot menneskets frigørelse fra dets nuværende politiske og økonomiske trældom.

Det vil kun være det første – det indledende – skridt til en sand menneskelig tilværelse. Langt større og vigtigere vil en sådan friheds *resultater* være. Dens virkning på menneskets sind – på dets personlighed. Afskaffelsen af den ydre tvang – og med den autoritetsfrygten – vil løsne den moralske tvangs lænker lige så meget som den økonomiske og fysiske tvangs. Mennesket vil begynde at være sig selv. At udvikle og udtrykke sine individuelle tendenser og særegenheder. I stedet for "du må ikke", vil den offentlige samvittighed sige: "Du må gerne, når du tager det fulde ansvar". Det vil være en optræning i menneskelig værdighed og selvtillid begyndende i hjemmet og i skolen, som vil frembringe et nyt menneske med en ny holdning til tilværelsen.

Fremtidens menneske vil se og føle tilværelsen på et fuldstændigt anderledes plan. At leve vil for det være en kunst og en glæde. Man vil holde op med at betragte livet som et kapløb, hvor alle må forsøge at blive så god en løber som den hurtigste. Man vil anse fritid for vigtigere end arbejde, og arbejde vil falde ind på dets rette, underordnede plads som et middel til fritid – til nydelsen af livet.

Livet vil betyde stræben efter finere kulturelle værdier, indtrængen i naturens mysterier, opnåelsen af en højere sandhed. Fri til at bruge sindets ubegrænsede muligheder. Til at forfølge trangen til kundskaber. Til at anvende den opfindsomme genialitet. Til at skabe og til at hæve sig på fantasiens vinger. Fri til alt dette vil mennesket opnå sin fulde højde og virkeligt blive menneske. Det vil vokse, og udvikle sig i overensstemmelse med sin natur. Det vil forsmå ensartethed, og menneskets forskellighed vil give det en forøget interesse i og en mere tilfredsstillende følelse af livets rigdom. Livet

vil for mennesket ikke bestå i at fungere – men i at leve. Og det vil opnå den mest storartede form for frihed, mennesket er i stand til: Frihed i lykke.

"Den dag ligger langt ude i fremtiden", siger du, "hvordan skal vi fremskynde det?"

Langt ude i fremtiden, måske, og dog måske ikke så langt. Det er umuligt at sige. I hvert fald skal vi altid holde vort yderste mål for øje, hvis vi skal forblive på den rette vej. Den forandring, som jeg har beskrevet, vil ikke ske fra den ene dag til den anden. Det er der intet, der nogensinde gør. Det vil være en gradvis udvikling, som alt andet i naturen og livet er det. Men en logisk, nødvendig og – tør jeg nok sige – uundgåelig udvikling. Uundgåelig fordi hele tendensen i menneskets udvikling er gået i dén retning, selv om det til tider har været i zig-zag og med hyppige blindgyder, så er den dog altid vendt tilbage til den rette vej.

Hvordan skal dette så bringes i stand?

F

IKKE-KOMMUNISTISKE ANARKISTER

Lad mig give en kort forklaring, før vi fortsætter. Det skylder jeg de anarkister, der ikke er kommunister. For du skal vide, at ikke alle anarkister er kommunister: Det er ikke dem alle, der mener at kommunisme – fælles ejendomsret og deling efter behov – vil være det bedste, og mest retfærdige økonomiske system. Jeg har først fortalt dig om kommunistisk anarkisme, fordi det efter min mening er det mest ønskelige og praktiske samfundssystem. Kommunistiske anarkister mener, at kun under kommunistiske forhold vil anarki kunne lykkes, og lige frihed, retfærdighed og trivsel kunne sikre alle uden undtagelse. Men der er anarkister, der ikke tror på kommunisme. De kan generelt inddeles i individualister og mutualister.

Alle anarkister er enige om dette fundamentale standpunkt: At statsmagt betyder uretfærdighed og undertrykkelse. At den bryder ind i folks liv, at den gør folk til slaver og at den er den største hindring for menneskets udvikling. De tror alle, at friheden kun kan eksistere i et samfund, hvor der ikke findes nogen som helst form for tvang. Alle anarkister er derfor enige om dette grundlæggende princip: At afskaffe staten.

De er hovedsagligt uenige på følgende punkter:

For det første på hvilken måde vi skal få anarki. De kommunistiske anarkister siger, at kun en social revolution

kan afskaffe staten og oprette anarki, mens individualistiske anarkister og mutualister ikke tror på revolution. De tror, at det nuværende samfund gradvist vil udvikle sig til et anarkistisk samfund.

For det andet: Individualistiske anarkister og mutualister tror på privat ejendomsret i modsætning til kommunistiske anarkister, som i den private ejendomsret ser en af hovedårsagerne til uretfærdighed, ulighed, fattigdom og elendighed. Individualister og mutualister hævder, at frihed betyder "enhvers ret til produktet af sit eget arbejde", hvilket naturligvis er rigtigt. Frihed betyder faktisk dét, men spørgsmålet er ikke, om man har ret til sit eget produkt, men om der eksisterer noget, man kan kalde sit eget produkt. Jeg har i de foregående kapitler påpeget, at der i nyere historie ikke findes noget sådan; alt arbejde og alle arbejdsprodukter er socialt. Diskussionen om den enkeltes ret til sit eget produkt har derfor ingen praktisk betydning.

Jeg har også vist, at vareudveksling ikke kan være individuel eller privat, med mindre man anvender profitsystemet. Da en vares pris ikke kan fastsættes ordentligt, er ingen vareudveksling retfærdig. Denne kendsgerning fører efter min mening til fælles ejendomsret, d.v.s. til kommunisme som det mest praktiske og retfærdige økonomiske system.

Men som sagt er individualistiske anarkister og mutualister uenige med de kommunistiske anarkister på dette punkt. De hævder, at årsagen til økonomisk ulighed er eneret, og de påstår, at eneret vil forsvinde med statens afskaffelse, fordi det er særlige begunstigelser, givet og beskyttet af statsmagten, som gør eneret muligt. Fri konkurrence vil, hævder de, afskaffe eneret og dets onder.

Individualistiske anarkister – Stirners og Tuckers tilhængere – såvel som Tolstoyanske anarkister, som tror på ikke-vold, har ingen klar idé om det økonomiske liv under anarki. Mutualisterne foreslår på den anden side et bestemt

nyt økonomisk system. De mener som deres lærer – den franske filosof Proudhon – at fælles bankvæsen og kredit uden renter vil være det bedste økonomiske system i et samfund, hvor statsmagten er afskaffet. Ifølge deres teori vil fri kredit ved at give enhver mulighed for at låne penge uden renter tjene til at udjævne indkomster og formindske profit til et minimum og vil således fjerne rigdom såvel som fattigdom. Fri kredit og konkurrence i et åbent marked vil, siger de, resultere i økonomisk lighed, mens statens afskaffelse vil sikre lige frihed. Det sociale liv vil i et mutualistisk – såvel som i et individualistisk samfund – være baseret på den frivillige overenskomst og den frie aftales ukrænkelighed.

Jeg har her kun givet den kortest mulige oversigt over individualistiske anarkisters og mutualisters standpunkter. Det er ikke formålet med dette værk i enkeltheder at behandle de anarkistiske ideer, som forfatteren anser for fejlagtige og upraktiske. Som kommunistisk anarkist er jeg interesseret i at forelægge læseren de idéer, som jeg anser for at være de bedste og fornuftigste. Jeg fandt det imidlertid vigtigst ikke at lade dig være uvidende om eksistensen af andre, ikke-kommunistiske anarkistiske teorier.

G

HVORFOR REVOLUTION?

Lad os vende tilbage til spørgsmålet: "Hvordan kan vi få anarki? Kan vi være med til at skabe det?"

Dette er et meget vigtigt punkt, for i ethvert problem er der to vigtige sager: for det første, at vide præcis, hvad man ønsker; for det andet, hvordan man opnår det.

Vi ved allerede, hvad vi ønsker. Vi ønsker sociale tilstande, hvor alle skal være frie, og hvor hver enkelt skal have de bedste muligheder for at tilfredsstille sine behov og sin stræben, på grundlag af lige rettigheder for alle. Med andre ord stræber vi efter det frie kooperativt kommunistisk anarkistiske samfund.

Hvordan skal vi virkeliggøre det?

Vi er ikke profeter, og ingen kan vide præcis, hvordan en ting vil ske. Men verden blev ikke skabt i går, og som et tænkende væsen må mennesket drage nytte af fortidens erfaringer. Hvad er så det for erfaringer? Hvis vi ser på historien, kan vi se, at menneskehedens historie har været en kamp for at overleve. På menneskets mest primitive stadium kæmpede det alene mod skovens vilde dyr. Stod hjælpeløs over for sult, kulde, mørke og ulykke. På grund af uvidenhed var naturkræfterne menneskets fjender, onde og ødelæggende for ham, og han stod alene og magtesløs over for disse. Men lidt

efter lidt lærte menneskene at slutte sig sammen. Sammen søgte de sikkerhed og tryghed. Ved fælles hjælp begyndte de snart at anvende naturens energi til eget formål. Fælles hjælp og samarbejde forøgede efterhånden menneskets styrke og evner, indtil man overvandt naturen ved at udnytte dens kræfter til eget brug. Vi tæmmede lynet, byggede broer over havene. Selv luften er overvundet.

Det primitive menneskes uvidenhed og frygt gjorde ligeledes livet til en forsat kamp. Mand mod mand, familie mod familie, stamme mod stamme. Indtil man indså, at ved at gå sammen ved samlede anstrengelser og fælles hjælp, kunne man opnå mere end strid og fjendskab. Den moderne videnskab har vist, at selv dyr har lært så meget i kampen for at overleve. Nogle arter overlevede, fordi de holdt op med at bekriige hinanden og i stedet levede i flokke. På dén måde var de bedre i stand til at forsvare sig mod andre dyr. Og tilsvarende, da menneskene erstattede den fælles kamp med samlet indsats og samarbejde, gjorde de fremskridt, lagde barbariet bag sig og blev civiliserede. Familier, som tidligere havde bekæmpet hinanden, fandt sammen og dannede en fælles gruppe. Grupper slog sig sammen i stammer, og stammerne sluttede sig sammen i forbund kaldet nationer.

Nationer vil dumt nok stadig føre krig mod hinanden, men efterhånden vil de også blive klogere og vil begynde at se sig omkring efter en løsning på det internationale myrderi kaldet krig.

Uheldigvis hersker der stadigvæk i vores sociale liv ødelæggende og morderiske tilstande, grupper kæmper stadig mod grupper, og klasserne kæmper mod hinanden. Men også her er man begyndt at indse, at det er tåbeligt og ødelæggende; at verden er stor og rig nok til, at vi alle kan nyde godt af den, ganske som med solens lys, og at en samlet menneskehed ville opnå mere end én, der er splittet.

Det, som kaldes fremskridt, er blot virkeliggørelsen af dette – et skridt i dén retning.

Hele menneskehedens fremgang består i kamp for større sikkerhed og fred, for større tryghed og velfærd. Mennesket har en naturlig tilbøjelighed til gensidig hjælp, og stræben efter frihed og glæde er et grundlæggende instinkt hos mennesket. Disse tendenser prøver at komme til udtryk på trods af alle hindringer og vanskeligheder. Historien har lært os, at hverken fjendtlige naturkræfter eller menneskelig modstand kan stoppe denne march fremad. Hvis jeg skulle definere civilisation med en enkelt sætning, ville jeg sige, at den er menneskets triumf over mørkets magter, i naturen og i mennesket. Vi har overvundet naturens fjendtlige kræfter, men vi må stadig kæmpe mod menneskets mørke magter. Det er aldrig sket i historien, at en eneste vigtig social forbedring er blevet ført igennem uden modstand fra de dominerende kræfter; kirken, staten og kapitalen. Ikke ét skridt fremad er opnået uden at bryde herskernes modstand. Hvert skridt fremad har krævet en bitter kamp. Det tog mange lange kampe at udrydde slaveriet. Det var nødvendigt med revolter og opstande for at sikre de mest grundlæggende rettigheder. Det krævede revolutioner og opstande at nedbryde feudalismen og livegenskabet. Man behøvede borgerkrig for at afskaffe den enevældige kongemagt og oprette demokratiet, for at vinde mere frihed og velstand for masserne. Der findes ikke et land i verden, ikke en periode i historien, hvor en stor social uretfærdighed er blevet udryddet uden bitter kamp. I vore dage måtte der en revolution til for at afskaffe zardømmet i Rusland. Til at afsætte kejseren i Tyskland, sultanen i Tyrkiet, monarkiet i Kina og så videre i andre lande.

Der findes ingen beviser på, at en regering, autoritet, nogen gruppe eller klasse i besiddelse af magt frivilligt har overgivet deres herskerposition. Hver eneste situation har krævet magt eller i det mindste truslen om vold.

Er det rimeligt at antage, at autoriteterne og velhaverne vil ændre deres indstilling og opføre sig anderledes, end de altid har gjort? Vores fornuft siger, at det er et forfængeligt og tåbeligt håb. Stat og kapital vil kæmpe for at bevare deres magt. Det gør de i dag – selv ved den mindste trussel mod deres privilegier. De vil kæmpe til døden for deres eksistens. Derfor kan vi forudse, at der en dag vil blive en afgørende kamp mellem livets herrer og de ubesiddende klasser. Faktisk fortsætter kampen hele tiden. Der er en fortsat krig mellem kapital og arbejde. Kampen udkæmpes som regel inden for de såkaldte lovlige rammer. Men selv disse brydes af og til af vold, som ved strejker og lockouter, fordi statens bevæbnede næve altid står i magthavernes tjeneste. Og den næve kommer i brug i det øjeblik kapitalen føler sin profit truet. Så er det slut med at foregive "fælles interesser" og "partnerskab" med arbejderne, og der tys til enhver magthavers sidste argument: Vold og tvang. Det er derfor klart, at hverken stat eller kapital uden videre vil lade sig afskaffe, hvis de kan undgå det. Ej heller vil de "forsvinde" af sig selv, som visse mennesker foregiver at tro. En revolution vil være nødvendig for at slippe af med dem. Der er dem, der smiler overbærende, når revolutionen nævnes. "Umuligt", siger de selvsikkert. Sådan tænkte Ludvig XVI og Marie Antoinette også et par uger før, de mistede deres trone og deres hoveder. Det troede adelen ved Zar Nikolaj IIs hof også på tærsklen til det oprør, som fejede dem bort. "Det ser ikke ud til, at der kommer revolution", vil den overfladiske iagttager sige. Men revolutionen har det med at bryde ud, når det "mindst ser ud til det". De mere fremsynede moderne kapitalister er imidlertid ikke villige til at tage nogen chancer. De ved, at opstande og revolutioner er mulige når som helst. Derfor begynder de store Kooperationer og Arbejdsgivere – især i U.S.A. – at indføre nye metoder, som skal tjene til at bekæmpe utilfredshed og revolter. De giver bonus til de ansatte,

tilbyder profitdeling og lignende metoder for at tilfredsstille arbejderne og gøre dem finansielt interesserede i industriens fremgang. Disse midler kan måske for en tid hindre proletaren i at se sine virkelige interesser. Men tro ikke, at arbejderne altid vil være tilfreds med sit lønslaveri, selv om buret fra tid til anden skulle blive en smule forgyldt. At forbedre de materielle forhold er ingen sikring mod revolution. Tværtimod skaber tilfredsstillelsen af vore krav nye behov og føder nye håb og ønsker.

Sådan er den menneskelige natur, og det er dette som gør fremskridt og forbedringer mulige. Arbejderklassens misfornøjelse kan ikke kvæles med et ekstra stykke brød, selv om der er smør på. Derfor er der flere bevidste og aktive revolter i Europas mere velhavende industricentre end i det tilbagestående Asien og Afrika. Menneskets ånd vil altid længes efter mere frihed og flere goder, og det er masserne, som i virkeligheden bærer sporen til videre fremskridt. Det moderne rigmandsvældes håb om at forhindre revolutioner ved af og til at kaste et federe ben til dem, der slider, er illusorisk og ubegrundet. Kapitalens nye politik kan synes at neutralisere arbejderne et stykke tid, men deres march fremad kan ikke stoppes ved den slags erstatninger. Kapitalens afskaffelse er uundgæelig på trods af alle planer og al modstand, og den kan kun gennemføres ved en revolution.

En revolution er mægtig til menneskets kamp mod naturen. Alene er han magtesløs og kan ikke klare sig, men med sine medmenneskers hjælp overvinder han alle forhindringer.

Kan den enkelte arbejder udrette noget som helst imod de store selskaber? Kan en lille fagforening tvinge den store arbejdsgiver til indrømmelser? Kapitalisterne er organiseret til kamp mod arbejderklassen, og det er indlysende, at man kun kan gennemføre en revolution med held, når arbejderne står sammen, når de er organiserede over hele landet, og når proletarer i alle lande vil gøre en samlet indsats,

for kapitalen er international, og magthaverne finder altid sammen mod arbejderne i alle større spørgsmål. Det er derfor, at hele verdens rigmænd vendte sig mod revolutionen i Rusland. Så længe det russiske folk kun ville afskaffe zaren, blandede den internationale kapital sig ikke. De var ligeglade med, hvilket politisk styre Rusland havde, så længe regeringen var kapitalistisk og borgerlig. Men så snart revolutionen prøvede at afskaffe det kapitalistiske system, samlede alle landes regeringer og borgerskaber sig for at knuse den. De så i den en trussel mod deres eget herredømme.

Husk det, venner! Der er forskel på revolutioner. Nogle revolutioner udskifter kun regeringsformen ved at erstatte de gamle herskere med nye. Det er politisk revolution, og de støder ofte kun på lidt modstand. Men en revolution, der vil afskaffe hele lønslavesystemet, må også afskaffe én klasses magt til at undertrykke en anden. Altså, det er ikke bare en udskiftning af herskere; ikke en politisk revolution, men én der prøver at omstøde hele samfundets karakter. Det ville være en social revolution. Som sådan ville den være nødt til at slås mod ikke blot regeringen og kapitalismen, men den ville også støde på modstand pga. almindelig uvidenhed og fordomme hos dem, der tror på regeringer og kapitalisme.

HVORDAN SKAL VI SÅ FØRE DEN IGENNEM?

DET ER IDEERNE, DET DREJER SIG OM

Har du nogensinde spurgt dig selv, hvordan det kan være, at statsmagt og kapitalisme stadig eksisterer på trods af alle de onder og alt det besvær, de skaber i verden?

Hvis du har, må dit svar have været, at det er fordi folk støtter disse institutioner, og de støtter dem, fordi de tror på dem.

Sagens kerne er, at det nuværende samfundssystem hviler på folkets tro på, at det er godt og nyttigt. Det er grundlagt på ideerne om autoritet og privat ejendomsret. Det er idéer, som opretholder samfundssystemer. De fremherskende idéer kommer til udtryk i form af statsmagt og kapitalisme. Idéer er det fundament, institutionerne er bygget på.

En ny social struktur må have et nyt fundament – må baseres på nye idéer.

Hvordan man end ændrer formen på en institution, vil dens karakter og betydning forblive det samme. Som dét fundament den er bygget på.

Iagttag nøje livet, og du vil se sandheden i dette. Der er mange slags statsmagt i verden, men deres sande natur er den samme alle vegne, såvel som deres effekt er den samme: Det betyder altid autoritet og underkastelse.

Hvad får staterne til at eksistere? Er det hærene og flåderne? Ja, men kun tilsyneladende. Hvad opretholder hærene og flåderne? Det er folks tro på, at statsmagten er nødvendig. Det er den almindelige accepterede idé om behovet for en statsmagt, som er det virkelige og solide fundament. Tag den idé eller tro væk, og ingen regering vil vare én dag længere.

Det samme gælder den private ejendomsret. Forestillingen om, at den er rigtig og nødvendig, er dén støtte, den hviler på, og som giver den sikkerhed.

Der eksisterer i dag ikke en eneste institution, som ikke støtter sig på en udbredt tro på, at den er god og nyttig.

Lad os som illustration f.eks. tage U.S.A.: Spørg dig selv, hvorfor revolutionær propaganda har haft så lidt effekt i dette land på trods af 50 års socialistiske og anarkistiske anstrengelser.

Er den amerikanske arbejder ikke lige så udbyttet som arbejdskraften i andre lande? Er den politiske korrupsion så frodig i noget andet land? Er kapitalistklassen i Amerika ikke den mest egenmægtige og despotiske i verden? Ganske vist er den amerikanske arbejder bedre forsynet materielt end den europæiske, men behandles han ikke samtidig med den største terrorisme og brutalitet, så snart han viser den mindste utilfredshed? Alligevel forbliver den amerikanske arbejder loyal over for regeringen og er den første til at forsvare den mod kritik. Han er stadig den mest hengivne forkæmper for "de store og ædle institutioner i Guds eget land". Hvorfor? Fordi han tror, at disse er *hans* institutioner. At *han* som suveræn og fri borger styrer dem, og at han kunne ændre dem, hvis han ønskede det. Det er hans *tro* på den eksisterende orden, der udgør den største sikkerhed mod revolution. Hans tro er tåbelig og ubegrundet, og en dag vil den bryde sammen og med dén den amerikanske kapitalisme. Men så længe denne tro lever, er det amerikanske

rigmandsvælde sikret mod revolution.

Efterhånden som menneskene bevidstgøres, efterhånden som de når frem til nye idéer og taber troen på de gamle, begynder institutionerne at forandres og bliver til sidst helt afskaffet. Folket kommer til at forstå, at deres tidligere forestillinger var falske; at de ikke var sande, men var fordomme og overtro.

På denne måde bliver mange forestillinger, som engang blev anset for sande, nu anset for forkerte og slette. Således f.eks. forestillingerne om kongens guddommelige rettigheder, om slaveri og om livegenskabet. Der var engang, da hele verden anså disse institutioner for rigtige, retfærdige og uforanderlige.

Efterhånden som disse fordomme og falske forestillinger blev bekæmpet af avancerede tænkere, blev de bragt i miskredit og mistede deres tag i folk, og til sidst blev de institutioner, som indarbejdede disse ideer, afskaffet. Intellektuelle vil fortælle dig, at de havde "udlevet deres nytte" og derfor måtte "uddø". Men hvordan udlevede de deres nytte? For hvem var de nyttige, og hvordan døde de?

Vi ved allerede, at de kun var nyttige for den herskende klasse, og at de blev afskaffet af folkelige revolter og revolutioner.

Hvorfor forsvandt gamle og udtjente institutioner ikke bare på fredelig vis?

Af to grunde: For det første fordi nogle mennesker tænker hurtigere end andre, så det sker, at en minoritet et sted går hurtigere frem i deres idéer end andre. Jo mere denne minoritet er besjælet af disse idéer, jo mere overbevist om deres sandhed og jo stærkere de føler sig, des hurtigere vil de forsøge at realisere deres nye idéer, og det er sædvanligvis før, majoriteten har set det nye lys. Derfor vil minoriteten være nødt til at kæmpe mod den majoritet, som stadig klynger sig til gamle synspunkter.

For det andet: Modstanden fra dem, der har magten. Det gør ingen forskel, om det er kirken, kongen eller kejseren, en demokratisk regering eller et diktatur, en republik eller et enevældsstyre. De, der har magten, vil kæmpe desperat for at bevare den, så længe de har det mindste håb om succes. Og jo mere hjælp de får fra den langsommere tænkende majoritet, desto bedre kan de klare sig i kampen. Herfra stammer revolter og revolutioners voldsomhed.

Massernes desperation, deres had til dem, som er ansvarlige for deres elendighed, og magthavernes beslutsomhed om at bevare deres privilegier og magt, frembringer tilsammen folkelige revolters voldsomhed.

Men blindt oprør uden bestemt mål er ikke revolution. Revolution er oprør, der er blevet sine mål bevidst. En revolution er *social*, når den stræber efter *fundamentale* ændringer. Da økonomi er livets fundament, betyder den sociale revolution en reorganisering af det industrielle økonomiske liv i landet og derfor også af hele samfundsstrukturen.

Men vi har set, at den sociale struktur hviler på et fundament af *idéer*, hvilket medfører, at en ændring af strukturen forudsætter en ændring af idéerne. Med andre ord må sociale idéer ændres *først*, før en ny social struktur kan bygges.

Den sociale revolution er derfor ikke en tilfældighed – ikke en pludselig hændelse. Der er ikke noget pludseligt ved den, for ideer ændrer sig ikke pludseligt. De vokser gradvist som planten eller blomsten. Den sociale revolution er således et resultat – en udvikling. Den udvikler sig til et punkt, hvor et betragteligt antal mennesker har antaget de nye idéer og er besluttet på at udføre dem i praksis. Når de forsøger at gøre dette og møder modstand, så bliver den langsomme, rolige og fredelige sociale evolution hurtig, militant og voldelig. Evolution bliver til revolution.

Husk så, at evolution og revolution IKKE er to forskellige ting. Endnu mindre er de modsætninger, som nogle

mennesker forkert tror. Revolution er bare evolutionens kogepunkt.

Eftersom revolutionen er evolution på kogepunktet, kan man ikke "lave" en virkelig revolution. Ikke mere end man kan fremskynde kogningen af en kedel vand. Det er ilden under den, som får den til at koge. Hvor hurtigt den når kogepunktet, afhænger af hvor stærk ilden er.

De økonomiske og politiske tilstande i et land er ilden under den evolutionære gryde. Jo værre undertrykkelsen er, jo større folkets utilfredshed er, desto stærkere flamme. Dette forklarer, hvorfor den sociale revolutions ild fejede hen over Rusland – det mest tyranniske og tilbagestående land – i stedet for Amerika, hvor den industrielle udvikling næsten har nået sit højdepunkt – og dette på trods af Karl Marx' påstande om det modsatte.

Vi ser da, at revolutioner – skønt de ikke kan laves – kan fremskyndes af bestemte faktorer. Næmlig af pres fra oven, af mere intens politisk og økonomisk undertrykkelse, og ved pres fra neden: ved større oplysning og agitation. Disse spreder idéerne, de fremmer evolutionen og derved også revolutionens komme.

Men selv om pres fra oven fremskynder revolutionen, kan den også forårsage dens fiasko, fordi en sådan revolution er tilbøjelig til at bryde ud, før den revolutionære proces er tilstrækkeligt fremskreden. Hvis den kommer, før tiden er moden, fuser den ud i noget, der blot bliver et oprør. Det vil sige uden et klart, bevidst mål. Oprør kan højst sikre en midlertidig lettelse. De virkelige årsager til striden forbliver imidlertid intakte og fortsætter med at virke og forårsager ny utilfredshed og nye oprør.

Ved at opsummere, hvad jeg har sagt, kommer vi til følgende konklusioner:

1. En social revolution er en revolution, der fuldstændigt

forandrer samfundets fundament; dets politiske, økonomiske, og sociale karakter.

2. En sådan forandring må FØRST finde sted i folkets tanker og indstillinger – i menneskenes sind.

3. Undertrykkelse og elendighed kan fremskynde en revolution, men kan DERVED også forårsage dens fiasko, fordi mangel på evolutionær forberedelse vil gøre virkelig fuldbyrdelse umulig.

4. Kun den revolution kan være grundlæggende, social og vellykket, som er udtryk for en fundamental forandring af idéer og indstillinger.

Af dette følger naturligvis, at den sociale revolution må *forberedes*. Forberedes ved at fremskynde den evolutionære proces, ved oplysning af folk om det nuværende samfunds onder og ved at overbevise dem om ønskeligheden af og muligheden for et socialt liv baseret på frihed: Endvidere forberedt ved at få masserne til klart at indse, hvad de behøver og hvordan det opnås.

Sådanne forberedelser er ikke alene et absolut nødvendigt første skridt. Heri ligger også revolutionens sikkerhed – den eneste garanti for at den når sine mål.

Det har været de fleste revolutioners skæbne – som et resultat af manglende forberedelser – at blive ledt væk fra deres egentlige mål. At blive misbrugt og ledt i blindgyder. Rusland er den bedste nyere illustration af dette. Februarrevolutionen, som søgte at afskaffe autokratiet, var en fuldstændig succes. Folket vidste nøjagtigt, hvad de ønskede: afskaffelse af zardømmet. Alle politikernes rænkespil og de "liberale" ledes veltalenhed og planer kunne ikke redde Romanov-regimet overfor folkets intelligente og bevidste

vilje. Det var denne klare forståelse af målet, som gjorde Februarrevolutionen til en succes – og dét næsten uden blodsudgydelse.

Endvidere kunne hverken appeller eller trusler fra den provisoriske regering stille noget op mod folkets beslutsomme ønsker om at ende krigen. Hærene forlod fronterne, og sluttede således sagen ved deres egen direkte aktion.

Folkets vilje vinder altid, når den er sig sine mål bevidst.

Det var også folkets vilje, deres resolute ønske om jord, som skaffede bonden det land, han behøvede, og som nævnt gentagne gange før var det ligeledes by-arbejderne, som selv overtog fabrikkerne og produktionsmaskineriet.

Så langt var den russiske revolution en fuldstændig succes, men på dét punkt, hvor masserne manglede bevidsthed om bestemte mål, begyndte nederlaget. Dét er altid øjeblikket, hvor politikere og politiske partier træder ind for at udnytte revolutionen i deres egne interesser eller for at eksperimentere med deres teorier. Dette skete i Rusland, som det er sket i mange tidligere revolutioner. Folket kæmpede den gode kamp, de politiske partier kæmpede om rovet til revolutionens ødelæggelse og til folkets ruin.

Dette er da, hvad der skete i Rusland: Bonden som havde sikret sig jord, havde ikke det værktøj og maskineri, han behøvede. Arbejderen som havde overtaget maskineri og fabrikker, vidste ikke hvordan han skulle få det til at fungere. Med andre ord havde han ikke den nødvendige erfaring til at organisere produktionen, og han kunne ikke organisere distribueringen af de ting, han producerede.

Arbejderens, bondens og soldatens egne anstrengelser havde afskaffet zardømmet, lammet regeringen, standset krigen, og afskaffet den private ejendomsret til jord og maskiner. Til dette var han forberedt gennem års revolutionær uddannelse og agitation, men ikke til mere end dette. Og fordi han ikke var forberedt til mere, trådte det politiske

parti ind, hvor hans viden ophørte, og hvor han ikke havde et bestemt mål for øje, og tog sagerne ud af hænderne på masserne, som havde skabt revolutionen. Politik trådte i stedet for økonomisk rekonstruktion, og så var den sociale revolutions dage talte. For folk lever af brød – af økonomi. Ikke af politik.

Føde og forsyninger skabes ikke ved et parti- eller regeringsdekret. Forordninger dyrker ikke jorden. Love kan ikke drive industriens hjul. Utilfredshed, strid og hungersnød fulgte i hælene på regeringens tvang og diktatur. Igen – som altid – viste politik og autoritet sig som dén sump, der slukker den revolutionære ild.

Lad os drage denne livsvigtige lære: Massernes fuldstændige forståelse af revolutionens sande mål, betyder succes. Udførelsen af deres bevidste vilje ved egne anstrengelser garanterer det nye livs rigtige udvikling. På den anden side betyder mangel på denne forståelse og forberedelse sikkert nederlag. Enten til de reaktionære eller til påståede partivenners eksperimenter.

Lad os da forberede os.

FORBEREDELSE

"Forbered revolution!" udbryder din ven. "Er det muligt?"

Ja, ikke blot muligt; det er absolut nødvendigt.

"Tænker du på hemmelige forberedelser, bevæbnede bander og mænd, som skal lede kampen?" spørger du.

Nej, min ven. Slet ikke.

Hvis den sociale revolution kun betød gadekampe og barrikader, så ville de forberedelser, du tænker på, være det rigtige. Men det betyder revolution ikke. I hvert fald er kampfasen den mindste og mindst vigtige del af den.

Sandheden er, at i vore dage betyder revolution ikke længere barrikader. De hører fortiden til. Den sociale revolution er noget helt andet og meget væsentligere. Den indebærer reorganisering af hele samfundslivet. Du vil sikkert give mig ret i, at det så sandelig ikke vil blive gennemført alene ved at kæmpe.

Hindringerne på vejen til samfundets genopbygning må selvfølgelig fjernes. Det vil sige, masserne må sikre sig midlerne til genopbygningen. De midler er for øjeblikket i statens og kapitalismens hænder, og disse vil modsætte sig ethvert forsøg på at fratage dem deres magt og besiddelser. Den modstand vil medføre en kamp. Men husk, at kampen ikke er det vigtigste. Den er ikke målet eller revolutionen.

Den er kun forberedelsen – indledningen til den.

Det er meget vigtigt, at du er helt klar over det. Mange mennesker har en meget forvirret forestilling om revolution. For dem betyder det kun at slås, smadre ting og at ødelægge. Det ville være det samme, som hvis det at smøge ærmerne op, når man skal til at lave et eller andet arbejde, blev betragtet som selve arbejdet. Revolutionens kampfase er blot det at smøge ærmerne op. Den virkelige opgave ligger forude.

Hvad er det for en opgave?

"Nedbrydning af de bestående tilstande", svarer du.

Rigtigt, men tilstande nedbrydes ikke ved at ødelægge og smadre ting. Man kan ikke nedbryde lønslaveri ved at tilintetgøre maskineriet i møllerne og fabrikkerne, vel? Man kan ikke nedbryde staten ved at sætte ild til Det Hvide Hus.

At tænke på revolutionen som vold og ødelæggelse er at misfortolke og forfalske hele dens idé. I praksis vil en sådan opfattelse føre til katastrofale resultater.

Når en stor tænker som den berømte anarkist Bakunin taler om revolution som nedbrydning, tænker han på dén autoritet og lydighed, som skal nedbrydes. Derfor sagde han, at nedbrydning betyder opbygning. For at nedbryde en falsk overbevisning er i allerhøjeste grad et yderst konstruktivt arbejde.

Men det almindelige menneske – og alt for ofte selv den revolutionære – taler tankeløst om revolution som udelukkende nedbrydende i ordets fysiske betydning. Det er et fejlagtigt og farligt synspunkt. Jo hurtigere vi slipper af med det, desto bedre.

Revolution, og i særdeleshed den sociale revolution, er *ikke nedbrydning men opbygning*. Dette kan ikke understreges kraftigt nok, og medmindre vi klart erkender det, vil revolutionen forblive udelukkende nedbrydende og dermed altid en fiasko. Naturligvis ledsages revolutionen af vold, men man kunne ligeså godt sige, at opførelsen af et nyt hus

på et sted, hvor der ligger et gammelt, er destruktivt, for man må først rive det gamle ned. Revolution er kulminationen af en bestemt udvikling. Den *begynder* med en voldelig oprejning. Det svarer til dét at smøge ærmerne op som forberedelse til *det egentlige arbejde*.

Prøv engang at tænke på, hvad den sociale revolution skal gennemføre, og du vil indse, at den ikke kommer for at ødelægge – men for at opbygge.

Hvad er der i det hele taget at ødelægge?

De riges rigdom? Nej, for det er noget, vi vil have, at hele samfundet skal nyde godt af.

Jorden, markerne, kulminerne, jernbanerne, fabrikkerne, møllerne og forretningerne. Alt dette vil vi ikke ødelægge, men derimod gøre det nyttigt for hele folket.

Telegraferne, telefonerne, kommunikations- og distributionsmidlerne. Vil vi ødelægge dem? Nej, vi ønsker, at de skal tjene til alles bedste.

Hvad er det så, den sociale revolution skal ødelægge? Den skal *overtage* tingene til alles fordel – ikke for at ødelægge dem. Den skal reorganisere vilkårene for offentlighedens velfærd.

Ikke at ødelægge er revolutionens mål – men derimod at genopbygge.

Derfor er forberedelse nødvendigt, for den sociale revolution er ikke den bibelske Messias, som skal udføre sin mission ved en simpel forordning. Revolution fungerer ved hjælp af menneskers hænder og hjerner. Og menneskene må forstå revolutionens mål for at være i stand til at gennemføre dem. De må vide, hvad de vil, og hvordan de skal opnå det. Midlerne til at opnå det vil blive bestemt af målet, man stræber efter. For målet afgør midlet, ligesom man må så en bestemt sæd for at dyrke dét, man ønsker.

Hvori skal forberedelsen til den sociale revolution så bestå?

Hvis målet er at sikre frihed, må man lære at leve uden autoritet og tvang. Hvis man har til hensigt at leve i fred og harmoni med sine medmennesker, må man udvikle broderskab og respekt for hinanden. Hvis man vil arbejde sammen til hinandens fordel, må man opøve samarbejde. Den sociale revolution indebærer meget mere end blot en reorganisering af tilstande. Den indebærer grundlæggelsen af nye menneskelige værdier og samfundsforhold. En ændret indstilling mand og mand imellem. Den indebærer en anden ånd i det individuelle, så vel som i det kollektive liv, og den ånd kan ikke skabes fra den ene dag til den anden. Det er en ånd, som må opdyrkes, næres og fremelskes som den sarteste blomst, for den er i sandhed en ny og smuk tilværelses blomst.

Du må ikke bedrage dig selv med den tåbelige forestilling, at "tingene ordner sig af sig selv". Der er aldrig noget, der ordner sig selv. Mindst af alt, når det angår menneskelige forhold. Det er mennesker, der må klare det, og de gør det i overensstemmelse med deres indstilling til – og forståelse af – tingene.

Nye situationer og ændrede tilstande får os til at føle, tænke og handle på en anden måde. Men de nye tilstande gennemføres kun som et resultat af nye følelser og idéer. Den sociale revolution er en sådan ny tilstand. Vi må lære at tænke anderledes, før revolutionen kan komme. Kun dét kan bringe revolutionen.

Vi må lære at tænke anderledes angående staten og autoriteten, for så længe som vi tænker og handler som vi gør i dag, vil der være intolerance, forfølgelse og undertrykkelse. Selv når den organiserede stat er afskaffet. Vi må lære at respektere vore medmennesker. Ikke at krænke eller påføre dem tvang. At betragte deres frihed som lige så hellig som vores egen. At respektere deres frihed og personlighed. At forsværge tvang under nogen form. At forstå, at kuren mod frihedens onder er mere frihed. At frihed er moder til orden.

Desuden må vi lære, at lighed betyder lige muligheder. At monopol er fornægtelse af det, og at kun broderskab sikrer lighed. Vi kan kun lære dette ved at frigøre os for den falske forestilling om kapitalisme og ejendom, min og din, og den snævertsynede opfattelse af ejendomsret.

Ved at lære dette skal vi vokse ind i den sande friheds og solidaritets ånd og indse, at frie forbindelser er kernen i enhver bedrift. Vi vil så indse, at den sociale revolution er produktet af samarbejde, solidariske hensigter og gensidige anstrengelser.

Måske synes du, at dette er en alt for langsom proces. Et arbejde, som vil tage alt for lang tid. Ja, jeg indrømmer, at det er en vanskelig opgave. Men spørg dig selv, om det er bedre at bygge dit nye hus hurtigt og dårligt, og det så falder sammen over dit hoved, end at gøre det effektivt, selv om det kræver længere og hårdere arbejde.

Husk, at den sociale revolution repræsenterer hele menneskeheds frihed og velfærd. At den fuldstændige, og endelige frigørelse af arbejdskraften afhænger af den. Tænk også på, at hvis arbejdet gøres dårligt, vil alle anstrengelserne og lidelserne være forgæves og måske endnu værre end dét. For at lave et makværk ud af revolutionen er det samme som at sætte et nyt tyranni i stedet for det gamle. Det er det samme som at smede nye lænker, som er stærkere end de gamle.

Tænk også på, at den sociale revolution, som vi har i tankerne, skal gennemføre dét arbejde, som mange generationer har arbejdet på at opnå. For hele menneskets historie har været en kamp for frihed mod trældom. For social velfærd mod fattigdom og elendighed. For retfærdighed mod uretfærdighed. Hvad vi kalder fremskridt, har været en smertefuld – men fortsat – march i retning af at begrænse autoritet og statsmagt og at forøge rettigheder og friheder for den enkelte og for masserne. Det har været en kamp, som har varet årtusinder. Grunden til, at den har varet så længe,

og ikke er færdig endnu, er, at folk ikke vidste, hvad det var, der virkelig var galt. Man kæmpede mod noget og for noget andet. Man udskiftede konger og dannede nye regeringer. Man afsatte en hersker blot for at indsætte en anden. Man fordrev "fremmede" undertrykkere blot for at lide under et hjemligt åg. Man afskaffede én form for tyranni, som f.eks. zarens, og underkastede sig et partidiktatur, og altid udgød man sit blod og ofrede heroisk sit liv i håbet om at sikre frihed og velfærd.

Men man sikrede sig kun nye herrer, for hvor desperat og ædelt man end kæmpede, så berørte man aldrig besværets virkelige årsag; princippet om autoritet og stat. Man vidste ikke, at det var slaveriets og undertrykkelsens oprindelse, og derfor lykkedes det aldrig at opnå frihed.

Men nu forstår vi, at sand frihed ikke er et spørgsmål om at udskifte konger eller herskere. Vi ved, at hele herreslave-systemet må væk. At hele det sociale system er forkert, at statsmagt og tvang må afskaffes, at selve autoritetens og monopolets fundament må rykkes op med rod. Synes du stadigvæk, at nogen som helst form for forberedelse til sådan en stor opgave kan være for vanskelig?

Lad os så gøre os det helt klart, hvor vigtigt det er at forberede sig til den sociale revolution og at forberede sig på den rigtige måde.

"Men hvad er den rigtige måde?" spørger du "Og hvem skal forberede sig?"

Hvem der skal forberede sig? Først og fremmest du og jeg. De som er interesserede i revolutionens succes. De som vil være med til at gennemføre den. Du og jeg – det vil sige alle mænd og kvinder. I det mindste enhver anstændig mand og kvinde. Enhver, som hader undertrykkelse og elsker frihed. Enhver, som ikke kan udholde dén elendighed og uretfærdighed, som verden i dag er fyldt med.

Og frem for alt er det dem, som lider mest under de

nuværende tilstande; under lønslaveri, undertvingelse og uværdighed.

"Arbejderne, selvfølgelig", siger du.

Ja, arbejderne, som de største ofre for de nuværende forhold er det i deres egen interesse at afskaffe dem. Det er med sandhed blevet sagt, at "arbejdernes frigørelse må opnås af arbejderne selv", for ingen anden social klasse gør det for dem. Dog indebærer arbejderklassens frigørelse på samme tid hele samfundets frihed, og det er af denne grund, at nogle taler om arbejderklassens "historiske mission": At frembringe en bedre tid.

Men "mission" er et forkert ord. Det antyder en pligt eller en opgave, der er pålagt én udefra af en ydre kraft. Det er en forkert og vildledende opfattelse. I alt væsentligt en religiøs, metafysisk tanke. Hvis arbejderklassens frigørelse er en "historisk mission", så skal historien nok sørge for, at den gennemføres, uanset hvad vi end tænker, føler, eller gør ved det. Dén holdning gør en menneskelig indsats unødvendig – overflødig – for "hvad der skal ske, vil ske". En sådan fatalistisk idé er ødelæggende for enhver slags initiativ og udførelse af ens sind og vilje.

Det er en farlig og skadelig idé. Der er ingen kraft uden for mennesket, som kan befri det. Ingen kraft, som kan overdrage det én eller anden "mission". Hverken himlen eller historien kan gøre dette. Historie er beretningen om, hvad der er sket. Den kan give en lærestreg, men ikke pålægge en opgave. Det er ikke proletariatets "mission" – men dets interesse at frigøre sig for trældom. Hvis ikke arbejderklassen bevidst og aktivt stræber efter dette, vil det aldrig "ske". Det er nødvendigt for os at komme af med den tåbelige og falske idé om "historiske missioner". Kun ved at komme til en sand erkendelse af deres nuværende stilling. Ved at danne sig et klart billede af deres muligheder og styrke. Ved at lære enighed og samarbejde. Og ved at praktisere det, kan

masserne opnå frihed. Idet de opnår den, vil de også have befriet resten af menneskeheden.

Derfor angår proletariatets kamp enhver, og alle oprigtige mænd og kvinder bør derfor være til tjeneste for arbejderklassen i dens store opgave. Skønt kun arbejderne kan gennemføre frigørelsen, har de brug for andre sociale gruppers hjælp. For du må huske på, at revolutionen står over for det vanskelige problem at reorganisere verden og bygge en ny civilisation. En opgave, som vil kræve den allerstørste revolutionære helhed og alle velmenende og frihedselskende elementers intelligente samarbejde. Vi ved allerede, at den sociale revolution ikke blot er et spørgsmål om at afskaffe kapitalismen. Vi kan måske jage kapitalismen bort, som man skaffede sig af med feudalismen, og stadig forblive slaver som før. I stedet for som nu at være de private monopolers slaveri, kunne vi blive statskapitalismens tjenere, som det er sket for folket i Rusland.

Man må ikke glemme, at den sociale revolution ikke skal ændre en form for undertrykkelse til en anden, men skal gøre det af med alt, der kan trælbinde eller undertrykke folk.

En politisk revolution kan måske føre til et vellykket resultat af en sammensværgelse ved at sætte én herskende klike i en andens sted. Men den sociale revolution er ikke blot en politisk forandring; den er en fundamental økonomisk, moralsk og kulturel omdannelse. Et sammensvorent mindretal eller politisk parti, der påtager sig en sådan opgave, må støde på det store flertals aktive og passive modstand, og derfor degenerere til et terroristisk diktatur.

Over for en fjendtlig majoritet er den sociale revolution dømt til fiasko lige fra begyndelsen. Det vil altså sige, at det første forberedende arbejde for revolutionen består i at få masserne over på sin side til gunst for revolutionen og dens mål. I det mindste at få dem så meget over på sin side, at man neutraliserer dem. At man gør dem til passive

sympatisører i stedet for aktive fjender, så at de ikke kæmper mod revolutionen, selv om de eventuelt ikke skulle kæmpe for den.

Den sociale revolutions faktiske, positive arbejde må naturligvis udføres af det arbejdende folk selv. Og her må vi huske på, at det ikke kun er fabriksarbejderen, som tilhører arbejderklassen, men også landmanden. Nogle radikale socialister er tilbøjelige til at lægge alt for megen vægt på det industrielle proletariats og næsten ignorere landmændenes eksistens. Hvad kunne fabriksarbejderen da opnå uden landmanden? Landbruget er den vigtigste livskilde og byen ville sulte, hvis det ikke var for landbruget. Det er ørkesløst at sammenligne industriarbejderen med landmanden eller at diskutere deres relative værdi. Ingen af dem kan klare sig uden den anden. De er lige vigtige i livssystemet, og de er lige vigtige i revolutionen og i opbygningen af et nyt samfund.

Det er rigtigt, at revolutionen bryder før ud i industriområder end i landbrugsområder. Det er naturligt, eftersom der er en større koncentration af arbejderbefolkningen og derfor også en større utilfredshed. Men hvis det industrielle proletariats er revolutionens avantgarde, så er landmanden dens ryggrad. Hvis den sidstnævnte er svag eller går i stykker, så er revolutionen – selve avantgarden – fortabt.

Derfor ligger den sociale revolution både i industriarbejderens og i landmandens hænder. Man må desværre indrømme, at der er alt for lidt forståelse og næsten intet venskab eller direkte samarbejde mellem dem. Værre end det – og utvivlsomt resultatet af det – er der en vis uvilje og fjendskab mellem markens og fabrikkens proletarer. Byboeren værdsætter landmandens hårde og udmattende arbejde alt for lidt. Det tager landmanden instinktivt ilde op. Desuden er landmanden – ukendt som han er med det anstrengende og ofte farlige arbejde i fabrikken – tilbøjelig til at betragte fabriksarbejderen som en drivert. En større

tilnærmelse og bedre forståelse mellem dem er absolut nødvendig. Kapitalismen trives ikke så meget ved arbejdets deling som ved arbejderens splittelse. Den prøver at ophidse race imod race, fabriksarbejder imod landmand, ufaglært imod faglært, et lands arbejdere imod et andet lands. Udbytternes styrke ligger i den splittede arbejderklasse. Men den sociale revolution kræver de arbejdende massers enighed og først og fremmest samarbejde mellem fabriksproletaren og hans bror i marken.

En større tilnærmelse mellem dem er et rigtigt skridt i forberedelsen til den sociale revolution. Virkelig kontakt imellem dem er yderst vigtigt. Fælles råd, udveksling af delegerede, et samarbejdssystem og andre lignende metoder ville tjene til at skabe et snævrere bånd og en bedre forståelse imellem arbejderen og landmanden.

Men det er ikke kun samarbejdet mellem fabriksproletaren og landarbejderen, der er nødvendigt for revolutionen. Der er et andet element, der er absolut nødvendigt i dens konstruktive arbejde. Det er fagmandens trænedede hjerne.

Gør ikke den misforståelse at tro, at verden er bygget ved hjælp af hænder alene. Det har også krævet hjerner. Ligeledes behøver revolutionen både den med muskler og den med hjerne. Mange mennesker forestiller sig, at kropsarbejderen alene kan gøre hele samfundets arbejde. Det er en forkert opfattelse. En meget alvorlig fejltagelse, som kan være uhyre skadelig. Denne opfattelse har faktisk gjort meget ondt ved tidligere lejligheder, og der er god grund til at frygte, at den kan tilintetgøre revolutionens største bestræbelser.

Arbejderklassen består af industrielle lønmodtagere og landbrugsarbejdere. Men arbejderne behøver hjælp fra fagmænd såsom den industrielle organisator, forskellige ingeniører, den tekniske specialist, videnskabsmanden, opfinderen, kemikeren, underviseren, lægen og kirurgen. Kort sagt, proletariatet har absolut brug for hjælp fra visse fagmænd,

uden hvis samarbejde intet produktivt arbejde er muligt.

De fleste af de fagmænd hører i virkeligheden også til proletariatet. De er det intellektuelle proletariat. Det er klart, at det ingen forskel gør, om man tjener til livets ophold ved hjælp af sine hænder eller hoved. Der er faktisk ikke noget arbejde, der kun gøres med hænderne eller kun med hjernen. Begges anvendelse er nødvendig ved enhver præstation. Tømreren må f.eks. vurdere, måle og forme, medens han arbejder. Han må bruge både hænder og hjerne. Ligeledes må arkitekten udtænke sin plan, før den kan nedfældes på papiret og være til nogen nytte.

"Men det er da kun arbejderne, der kan producere", indvender din ven. "Hjernerarbejde er ikke produktivt".

Det er ikke rigtigt, min ven. Hverken kropsarbejde eller hjernerarbejde kan producere noget alene. Det er nødvendigt med begges sammenarbejde for at skabe noget. Mureren kan ikke bygge en fabrik uden arkitektens tegninger, og arkitekten kan ikke opføre en bro uden jern og stål. Ingen af dem kan producere alene. Men sammen kan de udrette undere.

Desuden må du heller ikke gøre den fejltagelse at tro, at det kun er produktivt arbejde, der tæller. Der er meget arbejde, som ikke er direkte produktivt, men som er nyttigt, og endog absolut nødvendigt for vor eksistens og velfærd, og som derfor er lige så vigtigt som produktivt arbejde.

Tag jernbaingeniører og togførere, for eksempel. De er ikke producerende, men de er vigtige faktorer i produktions-systemet. Uden jernbaner og andre transport- og kommunikationsmidler kunne vi hverken klare produktion eller distribution.

Produktion og distribution er to sider af samme sag. Dét arbejde, der kræves til det ene, er lige så vigtigt som dét, der er nødvendigt for det andet.

Hvad jeg sagde oven for, gælder for adskillige menneskelige præstationer som – skønt de ikke i sig selv er direkte

produktive – spiller en stor rolle i vort økonomiske, og sociale livs mangfoldige processer. Videnskabsmanden, underviseren, lægen og kirurgen er ikke produktive i ordets industrielle betydning. Men deres arbejde er absolut nødvendigt for vort liv og velfærd. Det civiliserede samfund kunne ikke eksistere uden dem.

Det er derfor indlysende, at nyttigt arbejde er lige vigtigt, hvad enten det er kropsarbejde eller hjernearbejde. Det spiller heller ingen rolle, om man tjener meget eller lidt, eller hvilke politiske og andre meninger man har.

Alle de elementer, som kan bidrage til det almindelige velfærd med nyttigt arbejde, behøves i revolutionen til at bygge et nyt liv. Ingen revolution kan gennemføres uden deres solidariske samarbejde, og jo snarere vi indser det, des bedre. Samfundets genopbygning indebærer en reorganisering af industrien, produktionens rette funktion, løsning af distributionen og talrige andre sociale, uddannelsesmæssige, og kulturelle bestræbelser for at omforme det nuværende lønslaveri og trældom til et liv i frihed og velfærd. Kun ved samarbejde vil proletariatet være i stand til at løse de problemer.

Det er yderst beklageligt, at der eksisterer et uvenskab – ja endog fjendskab – mellem kropsarbejdere og intellektuelle arbejdere. Den følelse bunder i manglende forståelse, i fordomme og snæversynethed fra begges sider. Det er sørgeligt, at man må indrømme, at der er en tendens i visse arbejderkredse – selv blandt nogle socialister og anarkister – til at fjendtliggøre arbejderne oven for det intellektuelle proletariat. Sådant en holdning er tåbelig og forbryderisk, fordi den kun kan skade den sociale revolutions vækst og udvikling. Det var en af bolsjevikernes fatale fejltagelser under de første faser af den russiske revolution. At de med fuldt overlæg satte lønarbejderne op mod de intellektuelle klasser i en sådan udstrækning, at venskabeligt samarbejde faktisk

blev umuligt. Et direkte resultat af den politik var industriens sammenbrud som følge af mangel på intelligent ledelse, såvel som banernes næsten totale sammenbrud, fordi der ikke var noget uddannet personale. Da Lenin så, at Rusland stod over for et økonomisk sammenbrud, besluttede han, at fabriksarbejderne og bønderne alene ikke kunne videreføre landets industri og landbrug, og at fagmænds hjælp var nødvendig. Han indførte et nyt system for at få teknikerne til at hjælpe med til genopbygningsarbejdet. Men forandringen kom næsten for sent; for mange år med gensidigt had og op-hidselse havde skabt så stort et skel mellem kropsarbejderen og hans intellektuelle bror, at almindelig forståelse og samarbejde blev gjort yderst vanskeligt. Det har taget Rusland mange års anstrengelser at bøde på de skadelige virkninger af dén broderkrig.

Lad det russiske eksperiment være os en værdifuld lære-streg.

"Men fagmænd tilhører middelklassen", indvender du. "Og de er borgerlige".

Ja, fagmanden har sædvanligvis en borgerlig indstilling til alt, men er de fleste arbejdere ikke også borgelige? Det betyder blot, at begge grupper er gennemtrængt af autoritære og kapitalistiske fordomme. Det er netop disse fordomme, som skal udryddes ved at oplyse og undervise folk, hvad enten det så er ånds- eller kropsarbejdere. Det er det første skridt mod den sociale revolution.

Men det er ikke rigtigt, at fagmanden som sådan nødvendigvis tilhører middelklassen.

De såkaldte intellektuelle har snarere interesser fælles med arbejderne end med kapitalisterne. Det har de fleste af dem ganske vist ikke indset. Men den forholdsvist vellønnede togkonduktør eller lokomotivfører føler heller ikke sig selv en del af arbejderklassen. Efter indkomst og holdning tilhører de også bourgeoisie. Men det er hverken indkomst

eller følelser, der afgør hvilken social klasse, man tilhører. Hvis tiggeren bildte sig selv ind at være millionær, ville han så af den grund være det? Hvad man forestiller sig at være, ændrer ikke ens faktiske forhold. Og det faktiske forhold er, at enhver, der må sælge sin arbejdskraft, er en afhængig lønmodtager, og som sådan er hans sande interesser lønmodtagerens, og han tilhører arbejderklassen. Den intellektuelle proletar er faktisk endnu mere underlagt sine kapitalistiske herrer end manden med hakke og skovl. Den sidstnævnte kan let skifte arbejdsplads. Hvis der er en eller anden chef, han ikke bryder sig om at arbejde for, kan han se sig om efter en anden. Den intellektuelle proletar, derimod, er meget mere afhængig af sit specielle job. Hans ansættelsesmuligheder er mere begrænsede. Da han ikke er udlært i noget håndværk og er fysisk ude af stand til at udføre en dags arbejde, er han som regel bundet til et snævert arbejdsområde som f.eks. arkitektur, ingeniørarbejde og journalistik. Det sætter ham i et større afhængighedsforhold til sin arbejdsgiver og derfor er han også tilbøjelig til at stille sig på dennes side – i modsætning til hans mere uafhængige medarbejder ved maskinen.

Hvilken indstilling den afhængige intellektuelle lønmodtager end har, så tilhører han dog proletariatet. Dog er det helt forkert at hævde, at de intellektuelle altid stiller sig på herskernes side imod arbejderne. "Det gør de normalt", hører jeg en radikal fanatiker sige. Og arbejderne? Støtter de ikke normalt herskerne og det kapitalistiske system? Kunne det system fortsætte, hvis det ikke var for deres støtte? Det ville imidlertid være forkert ud fra dette at hævde, at arbejderne bevidst tager deres udbyttere i hånden. Det ville være lige så forkert, hvad angår de intellektuelle. Hvis størstedelen af disse støtter den herskende klasse, er det pga. social uvidenhed, fordi de ikke erkender deres egne interesser pga. al deres "intellektualitet". På samme måde støtter de store

arbejdsmasser, som heller ikke erkender deres egne interesser, herskerne imod deres arbejdskammerater. Undertiden endog på samme fabrik. For ikke at tale om deres mangel på national og international solidaritet. Det beviser blot, at de begge – såvel kropsarbejderen som den intellektuelle proletar – har brug for oplysning.

Retfærdigvis må det ikke glemmes, at de intellektuelles bedste repræsentanter altid har stillet sig på de undertryktes side. De har gjort sig til talsmænd for frihed og frigørelse, og de har ofte været de første til at give udtryk for de arbejdende massers største higen. I kampen for frihed har de ofte kæmpet på barrikaderne skulder ved skulder med arbejderne og er blevet dræbt i kampen for deres sag.

Man behøver ikke gå langt for at bevise dette. Det er velkendt, at enhver progressiv, radikal og revolutionær bevægelse i de sidste hundrede år har været inspireret af de intellektuelles bedste elementer. Igangsatterne og organisatorerne i den revolutionære bevægelse i Rusland, der går tilbage i det forrige århundrede, var f.eks. intellektuelle mænd og kvinder. Deres kærlighed til friheden var heller ikke blot teoretisk. Bogstaveligt talt tusinder af dem viede deres viden og erfaringer – ja, hele deres liv – til massernes sag. Der findes ikke et land, hvor sådanne ædle mænd og kvinder ikke har bevist deres solidaritet med de besiddelsesløse ved at udsætte sig selv for deres egen klasses vrede og forfølgelse. Såvel den nyere som den ældre historie er fuld af sådanne eksempler. Garibaldi, Kossuth, Liebknecht, Rosa Luxemburg, Lenin og Trotsky var alle middelklasse-intellektuelle, som gav sig selv til proletariatet. Ethvert lands og enhver revolutions historie lyser af deres uselviske hengivenhed for frihed og arbejderklassen.

Lad os huske disse kendsgerninger og ikke lade os blinde af fanatiske fordomme og grundløs modstand. De

84
— intellektuelle har gjort arbejderklassen store tjenester i fortiden.

Hvor stor en rolle, de vil komme til at spille i forberedelsen og virkeliggørelsen af den sociale revolution, vil afhænge af arbejdernes holdning til dem.

J

ARBEJDETS ORGANISERING FOR DEN SOCIALE REVOLUTION

Som antydnet på de foregående sider vil en korrekt forbedelse i høj grad være til hjælp for den sociale revolutions arbejde og sikre dens sunde udvikling og virke.

Hvad vil revolutionens hovedfunktioner nu være?

Ethvert land har sine særlige forhold, sin egen psykologi, sine egne vaner og traditioner, og revolutionens gang vil naturligvis genspejle særegenhederne ved hvert land og dets befolkning. Men inderst inde er alle lande ens i deres sociale (eller rettere sagt anti-sociale) karakter: Ligegyldigt hvilke politiske og økonomiske forhold, der råder, er de alle opbygget på overvældende autoritet, monopol og udbytning af arbejderklassen. Den sociale revolutions hovedopgave er derfor væsentligst den samme overalt: Afskaffelse af statsmagten og den økonomiske ulighed samt socialisering af produktions- og distributionsmidlerne.

Produktion, distribution og kommunikation er de grundliggende eksistenskilder. På dem hviler tvangsautoriteten og kapitalens magt. Berøvet denne magt bliver regenter og herskere kun almindelige mennesker som du og jeg; almindelige borgere blandt millioner af andre. At fuldende dette er derfor den vigtigste og nødvendigste følge af den sociale revolution.

Vi ved, at revolutionen begynder med gadeoptøjer og oprør. Det er den indledende fase, som kræver magt og vold. Men det er blot det iøjnefaldende forspil til den virkelige revolution. Den lange tids elendighed og uværdighed, som masserne har lidt under, bryder ud i uorden og tumult; den ydmygelse og uretfærdighed, der sagtmødt har været udholdt i årtier, finder deres afløb i raseri- og destruktions-handlinger. Det er uundgåeligt, og det er kun borgerskabet, der er ansvarlig for revolutionens indledende karakter. For set fra hele samfundets side er det endnu mere sandt end for den enkelte, at "som man sår, så høster man". Jo større den undertrykkelse og elendighed, som masserne er blevet undervunget, er, desto heftigere vil folkets storm rase. Al historie viser det, men livets herskere har aldrig lyttet til dens advarende stemme.

Denne fase af revolutionen har kort varighed. Den efterfølges som regel af den bevidste, men dog spontane ødelæggelse af autoritetens fæstninger, de synlige symboler på organiseret vold og brutalitet; fængsler, politistationer og andre offentlige bygninger bliver angrebet, fangerne befriet, retsdokumenter ødelagt. Det er manifestationer af instinktiv folkelig retfærdighed. Således var det første træk ved den franske revolution stormen på Bastillen. På lignende måde blev de russiske fængsler stormet og fangerne befriet ved selve revolutionens udbrud. Den sunde folkelige sans ser netop i fangerne sociale skæbner, ofre for sociale forhold, og sympatiserer med dem som sådan. Masserne betragter retssalene og deres kendelser som instrumenter for klasseuretfærdighed, og disse ødelægges i begyndelsen af revolutionen, og det kan kun være sådan.

Men denne etape foregår hurtigt; folkets vrede er snart opbrugt. Samtidig begynder revolutionen sit opbyggende arbejde.

"Tror du virkelig, at opbygningen kan begynde så

hurtigt?" spørger du.

Min ven, den må begynde med det samme. Jo mere oplyst masserne er blevet, desto tydeligere virkeliggør arbejderne deres mål, og jo bedre de er forberedt til at udføre dem, desto mindre ødelæggende vil revolutionen blive og des hurtigere og mere effektivt vil opbygningsarbejdet foregå.

"Er du nu ikke for forhåbningsfuld?"

Nej, det mener jeg ikke. Jeg er overbevist om, at den sociale revolution ikke vil "ske uden videre". Det vil være nødvendigt at forberede og organisere den. Ja, organisere ligesom man organiserer en strejke. Det vil i sandhed være en strejke; et helt lands forenede arbejdere i strejke – en generalstrejke. Lad os tage en pause og overveje dette.

Hvordan forestiller du dig, at en revolution kan udkæmpes i disse dage, hvor man har pansrede tanks, giftgas og militærfly? Tror du, at de ubevæbnede masser og deres barrikader kan modstå kraftigt artilleri og bomber kastet ned over dem fra flyvemaskiner? Kan arbejderne bekæmpe regeringens og kapitalens militære styrker?

Umiddelbart er det latterligt, ikke sandt? Og ikke mindre latterlig er forestillingen om, at arbejderne skulle danne deres egne regimenter, "stormtropper" eller en "rød front", som de kommunistiske partier råder dig til at gøre. Vil sådanne proletariske enheder nogensinde være i stand til at rejse sig mod regeringens trænedede hære og kapitalens privattropper? Vil de have den mindste chance?

Sådan et forslag behøver kun at nævnes, for at det kan ses i sin fuldstændige dumhed. Det ville simpelthen være at sende tusinder af arbejdere i den visse død. Det er på tide at gøre op med denne forældede idé om revolutionen. Nu til dags er stat og kapital for godt organiserede på militær vis, til at arbejderne overhovedet kan hamle op med dem. Det ville være forbryderisk at forsøge det – vanvittigt overhovedet at tænke på det. Arbejderklassens styrke er ikke på

slagmarken. Det er i forretningen, i minen og i fabrikken. Der ligger dens magt, som ingen hær i verden kan tilintetgøre – ingen menneskelig kraft erobre.

Med andre ord: Den sociale revolution kan kun finde sted ved hjælp af *generalstrejken*. Generalstrejken – korrekt forstået og grundigt udført – er med den sociale revolution. Dette blev den engelske regering meget hurtigere klar over end arbejderne, da generalstrejken blev erklæret i England i maj 1926. "Det betyder revolution", sagde regeringen faktisk til strejkelederne. Med alle deres hære og deres flåde var autoriteterne magtesløse over for situationen. Man kan skyde folk ned, men man kan ikke skyde dem til at arbejde. Selv arbejdslederne var bange for tanken om, at generalstrejken virkelig indebar revolution.

Den engelske kapital og regering vandt strejken. Ikke på grund af hærens styrke – men på grund af mangel på intelligens og mod fra arbejderledernes side, og fordi de engelske arbejdere ikke var forberedt på generalstrejkens følger. Idéen var faktisk helt ny for dem. De havde aldrig før interesseret sig for den og aldrig studeret dens betydning og muligheder. Man kan roligt sige, at en lignende situation i Frankrig ville have udviklet sig helt anderledes, for i dét land har arbejderne i mange år været kendt med generalstrejken som et revolutionært våben for proletariatet.

Det er meget vigtigt at blive klar over, at generalstrejken er den eneste mulighed for en social revolution. I den senere tid er generalstrejken blevet udbredt til adskillige lande, uden at man har lagt tilstrækkeligt eftertryk på, at den virkelige hensigt med den er revolution. At det er den eneste måde, det kan gøres på. Det er på tide at lære det, og hvis vi gør det, vil den sociale revolution ikke længere være en tom og ukendt størrelse. Det vil blive til virkelighed; en bestemt metode og mål, hvis første trin vil være den organiserede arbejdskrafts overtagelse af industrierne.

"Nu forstår jeg, hvorfor du sagde, at den sociale revolution betyder opbygning, snarere end ødelæggelse", bemærker din ven.

Det er jeg glad for, at du gør. Og hvis du har fulgt mig så langt, vil du være enig i, at det at overtage industrierne, ikke kan gøres på må og få. Ej heller kan det udføres ved et tilfælde. Det kan kun fuldføres på en vel planlagt, systematisk og organiseret måde. Du kan ikke gøre det alene. Heller ikke jeg eller nogen anden enkelt person, hvad enten han nu er arbejder, Ford eller paven i Rom. Der er ikke noget menneske eller nogen gruppe mennesker, for hvem det kan lykkes, undtagen *arbejderne selv*. For arbejderne er nødvendige for, at fabrikkerne kan køre. Men selv arbejderne kan ikke gøre det, medmindre de er organiseret og *organiseret netop til et sådant gøremål*.

"Men jeg troede du var anarkist", afbryder din ven. Det er jeg skam. "Jeg har hørt, at anarkister ikke tror på organisation."

Det kan jeg tænke mig, at du har, men det er et gammelt argument. Enhver der fortæller dig, at anarkister ikke tror på organisation, vrøvler. Organisering er alt, og alt er organisering. Hele livet er organisering – bevidst eller ubevidst. Enhver nation, enhver familie, ja, ethvert individ er en organisation eller organisme. Enhver del af alle levende ting er indrettet sådan, at det hele arbejder harmonisk. Ellers kunne de forskellige organer ikke fungere ordentligt, og livet kunne ikke eksistere.

Men der er forskellige former for organisation. Det kapitalistiske samfund er så dårligt indrettet, at dets forskellige dele lider. Ligesom når du har ondt et enkelt sted på kroppen, så smerter hele kroppen, og du er syg.

Der er én form for organisering, der er smertefuld, fordi den er syg, og en anden, der glæder, fordi den betyder sundhed og styrke. En organisation er syg og ond, når den

tilsidesætter nogle af dens dele og medlemmer. I den sunde organisme er alle dele lige meget værd, og ingen bliver forskelsbehandlet. Den organisation, der er bygget på tvang, er dårlig og usund. Den libertære organisation, der er dannet frivilligt, og i hvilken ethvert medlem er frit og lige, er en sund helhed og kan fungere godt. En sådan organisation er en fri sammenslutning, hvor alle er lige. Det er den form for organisation, anarkisterne tror på. Sådan må arbejdernes organisation være, hvis arbejderklassen skal have en sund krop, der kan fungere effektivt.

Det betyder først og fremmest, at intet enkelt medlem af organisationen ustraffet kan blive forskelsbehandlet, undertrykt eller overset. At gøre det ville være det samme som at ignorere en smertende tand; du ville blive syg over det hele.

Med andre ord: Arbejdersammenslutningen må bygges på princippet om alle medlemmers lige frihed. Kun når enhver er et frit og uafhængigt individ, der af egen vilje og på grund af fælles interesser samarbejder med andre, kan det hele fungere vellykket.

Denne lighed betyder, at det ikke gør nogen forskel, hvad eller hvem den enkelte arbejder er. Om han er faglært eller ufaglært, om han er murer, tømrer, ingeniør eller dagsarbejder, om han tjener meget eller lidt. Alles interesse er den samme. Alle hører sammen, og kun ved at stå sammen kan de fuldføre deres mål.

Det betyder, at arbejderne i fabrikken, værkstedet og minen må organiseres som en helhed. For det er ikke et spørgsmål om, hvilken slags job de har. Ej heller er det et spørgsmål om, hvilken slags håndværk de udøver, eller hvilken fagforening de er medlem af, men hvad der er deres interesser. Og deres interesser er de samme; nemlig mod arbejdsgiveren og udbytningssystemet.

Se blot på, hvor dum og nyttesløs den nuværende form for arbejdsorganisering er, hvor én fagforening eller

ét håndværk måske strejker, mens de andre grene af den samme industri fortsætter med at arbejde. Er det f.eks. ikke latterligt, at de ansatte ved undergrundsbanen, taxa- og buschauffører bliver ved med at arbejde, mens New Yorks sporvognskonduktører strejker? Hovedformålet med en strejke er at fremprovokere en situation, som vil tvinge arbejdsgiveren til at give efter for arbejdernes krav. En sådan situation kan kun skabes ved, at hele den omtalte industri strejker – en enkelt løsrevet strejke blot er spild af tid og energi, for slet ikke at tale om den moralske virkning, som det uundgæelige nederlag vil få.

Tænk blot på de strejker, du selv har været med i, og som du kender til. Har din fagforening nogensinde vundet en kamp, uden at den var i stand til at tvinge arbejdsgiveren til at give op? Men *hvornår* var den i stand til det? Kun når bossen vidste, at arbejderne mente noget med sagen, at der ikke var nogen meningsforskel iblandt dem, at der ikke var nogen tøven eller noget, at de var fast besluttet på at vinde – koste hvad det ville! Men særligt, når arbejdsgiveren var i fagforeningens magt, når han ikke kunne køre sin fabrik eller mine, stillet over for arbejdernes resolute modstand, når han ikke kunne få skruebrækkere, og når han så, at hans interesser ville lide mere nød ved at trodse sine ansatte end ved at imødekomme deres krav.

Det er således klart, at man kun kan fremtvinge eftergivenhed, når man er beslutsom, når fagforeningen er stærk, når man er velorganiseret, når man er forenede på en sådan måde, at bossen ikke kan køre fabrikken mod arbejdernes vilje. Men arbejdsgiveren er som regel en eller anden stor fabrikant eller et selskab, som har fabrikker og miner adskillige steder. Lad os f.eks. forestille os, at det er en minesammenlutning. Hvis den ikke kan drive sine miner i Pennsylvania på grund af strejke, så vil den forsøge at godtgøre tabene ved fortsat at drive miner i Virginia eller Colorado og ved

at forøge produktionen dér. Hvis nu minearbejderne i disse stater bliver ved med at arbejde, mens der strejkes i Pennsylvania, så mister selskabet ikke noget. Det vil måske endda byde strejken velkommen, for nu kan det hæve priserne med den undskyldning, at forsyningerne er små på grund af jeres strejke. På den måde slår selskabet ikke blot strejken ned, men det vender også den offentlige mening mod jer, fordi folket dumt nok tror, at de højere priser på kul i virkeligheden er resultatet af jeres strejke, mens det i virkeligheden skyldes mineejernes griskhed. Strejken vil blive tabt, og på et eller andet tidspunkt vil arbejderne overalt blive nødt til at betale mere for kullet, og ikke kun for kul, men for alle livsnødvendigheder, fordi prisen på de almindelige livsnødheder vil stige sammen med kulprisen.

Tænk nu engang, hvor dum den nuværende fagfor­eningspolitik er, der tillader andre miner at fungere, mens jeres mine strejker. De andre bliver ved med at arbejde og giver finansiell støtte til jeres strejke, men kan I ikke se, at deres hjælp blot tjener til at bryde jeres strejke, fordi de bliver nødt til at arbejde videre som skruebrækkere for at bidrage til strejkefonden? Kan noget være mere menings­løst og forbryderisk?

Dette gælder for enhver industri og enhver strejke. Kan det så undre, at mange strejker tabes? Det er tilfældet i Amerika som i alle andre lande. Foran mig har jeg den Blå Bog, som lige er blevet udsendt i England under titlen "Arbejdsstatistik". Materialet viser, at strejker ikke fører til arbejdssejre. Tallene for de sidste otte år er som følger:

RESULTATER I DET
ARBEJDENDE FOLKS FAVØR:

1920	390
1921	152

RESULTATER I
ARBEJDSGIVERNES FAVØR:

1920	507
1921	315

1922	111	1922	222
1923	187	1923	183
1924	163	1924	235
1925	154	1925	189
1926	67	1926	126
1927	61	1927	118

Således tabtes i virkeligheden 60 % af strejkerne. Tænk også på tabet af arbejdsdage på grund af strejker, hvilket er ensbetydende med ingen løn. Antallet af tabte arbejdsdage i England i 1912 var 40.890.000, hvilket er næsten lig med 2000 mænds liv, hvis man regner med, at de gennemsnitligt lever 60 år. I 1919 var antallet af tabte arbejdsdage 34.969.000, i 1920 26.568.000, i 1921 85.872.000, i 1926 som et resultat af generalstrejken 162.233.000. Disse tal medregner ikke timer og løn tabt på grund af arbejdsløshed.

Der skal ikke megen regning til for at se, at strejker i deres nuværende form ikke betaler sig; at fagforeningerne ikke er vindere i industrikampene.

Dette betyder imidlertid ikke, at strejker ikke tjener noget formål. Tværtimod – de er af den største værdi. De lærer arbejderne, at det er livsnødvendigt at samarbejde. At stå skulder ved skulder med kammeraterne og forenet at kæmpe for den fælles sag. Strejker træner ham i klassekamp og udvikler den forenede anstrengelsesånd, såvel som modstanden mod arbejdsgiveren, solidariteten, og ansvarsfølelsen. I denne sammenhæng er selv en mislykket strejke ikke fuldstændig nytteløs. Gennem den lærer arbejderne, at "uret mod én er uret mod alle"; den praktiske lære, som giver den proletariske kamp den dybeste mening. Dette angår ikke kun den daglige kamp for materiel forbedring, men ligeledes alt vedrørende arbejderne og hans eksistens og særlig de forhold, hvor retfærdighed og frihed står på spil.

Det er noget af det mest inspirerende at se masserne opildnet af social retfærdighed, hvad den foreliggende sag end må dreje sig om. For i virkeligheden kommer det os alle ved i den dybeste og sandeste forstand. Jo mere arbejderne bliver oplyste og klar over deres virkelige interesser, desto mere omfattende og verdensomspændende bliver deres sympatier og forsvar for retfærdighed og frihed. Det var en tilkendegivelse af denne forståelse, da arbejderne over hele verden protesterede mod justitsmordet på Sacco og Vanzetti i Massachusetts. Instinktivt og bevidst følte masserne over hele verden, som enhver retfærdig kvinde og mand gjorde det, at det kommer *dem* ved, når en sådan forbrydelse begås. Uheldigvis forblev denne protest – som så mange andre – ved de blotte resolutioner. Hvis de organiserede arbejdere havde tyet til handling – såsom en generalstrejke – så ville deres krav ikke være blevet ignoreret, og to af arbejdernes bedste venner og mest ædle mænd ville ikke være blevet ofret til de reaktionære kræfter.

Ligeledes ville det have tjent som et værdifuldt eksempel på proletariatets vældige magt; den magt, som altid sejrer, når den er forenet og beslutsom. Dette er blevet bevist talrige gange i den senere tid, når arbejdernes beslutsomme modstand har forhindret planlagte voldshandlinger, som det var tilfældet med funktionærerne i Western Federation of Miners, som staten Idahos kulbaroner havde rottet sig sammen om at hænge under minestrejken i 1905. Ligeledes var det i 1917 arbejdernes solidaritet, som forhindrede henrettelsen af Tom Mooney i Californien. De amerikanske organiserede arbejders sympatiske holdning over for Mexico har også indtil nu været en hindring for en militær besættelse af dette land af De Forenede Staters regering på vegne af amerikanske olieinteresser. Ligeså har arbejdernes forenede aktion i Europa gentagne gange haft held med at tvinge autoriteterne til at give amnesti til politiske fanger.

Den engelske regering frygtede den britiske arbejderklasses udtalte sympati for den russiske revolution så meget, at den var tvunget til at foregive neutralitet. Den turde ikke åbenlyst hjælpe mod-revolutionen i Rusland. Da dokarbejderne nægtede at laste mad og ammunition, der var tiltænkt de hvide hære, tyede den engelske regering til bedrageri. Den forsikrede højtideligt arbejderne om, at lasten var tiltænkt Frankrig. I løbet af mit arbejde med at samle historisk materiale i Rusland i 1920 og 1921, kom jeg i besiddelse af officielle engelske dokumenter, som beviste, at lasten – efter direkte ordre fra den engelske regering – var blevet sendt videre fra Frankrig til de kontrarevolutionære generaler i Nordrusland, som dér havde etableret den såkaldte Tchaikovski-Miller-regering. Denne hændelse – en ud af mange – viser de nuværende magters tydelige frygt over for det internationale proletariats vågnende klassebevidsthed og solidaritet.

Jo stærkere arbejderne vokser i denne ånd, des mere effektiv vil deres kamp for frigørelse være. Klassebevidsthed og solidaritet må antage national og international karakter, før arbejderne kan opnå fuld styrke. Hvorend der er uretfærdighed, hvorend der er forfølgelse og undertrykkelse – det være sig undertvingelsen af Filippinerne, invasionen af Nicaragua, underkuelsen af arbejderne i Congo ved de belgiske udbyttere, undertrykkelse af masserne i Ægypten, Kina, Marokko eller Indien – er det overalt arbejdernes sag at hæve stemmen mod sådanne voldshandlinger og vise deres solidaritet i fælles sag med de udplyndrede og arveløse over hele verden.

Arbejderne skrider langsomt frem mod denne sociale bevidsthed. Strejker og andre sympatiaktioner er en værdifuld tilkendegivelse af denne ånd. Hvis det største antal strejker er tabt indtil nu, så er det fordi proletariatet endnu ikke er fuldstændigt klar over dets nationale og internationale

interesser, ikke er organiseret efter de rette principper og ikke tilstrækkeligt indser behovet for verdensomspændende samarbejde.

Jeres daglige kamp for bedre forhold ville hurtigt antage en anden karakter, hvis I var organiseret sådan, at hele industrien nedlagde arbejdet, når din fabrik eller mine strejker. Ikke gradvist – men alle på en gang. Så ville arbejdsgiveren være i jeres magt, for hvad kan han gøre, når hele industrien ligger stille? Han kan få nok strejkebrydere til én eller nogle få fabrikker, men det vil ikke være nok til at forsyne hele industrien, ligesom han ikke kan anse det for sikkert eller tilrådeligt. Desuden vil nedlæggelse af arbejdet i en hvilken som helst industri, øjeblikkeligt berøre mange andre, fordi de forskellige dele af den moderne industri er tæt forbundne. Situationen ville blive et anliggende for hele landet; det ville vække befolkningen, og denne vil kræve en løsning. For tiden er der ingen, der tager sig af, når en enkelt fabrik strejker, og du kan sulte, så længe du bare forholder dig i ro. Løsningen vil afhænge af jer selv og jeres organisations styrke. Når arbejdsgiverne opdager, at I kender jeres magt, og at I er beslutsomme, vil de hurtigst muligt overgive sig eller søge et kompromis. De vil tabe millioner hver dag. De strejkende kunne endog sabotere arbejdet og maskinerne, og arbejdsgiverne vil kun være alt for ivrige for at nå til en løsning, mens de sædvanligvis byder en enkelt strejke på en fabrik velkommen vel vidende, at alle odds er imod jer.

Tænk derfor på, hvor vigtigt det er, på hvilken måde, *på hvilke principper din fagforening er opbygget*, og hvor nødvendigt arbejdersolidaritet og samarbejde er i din daglige kamp for bedre forhold. Din styrke ligger i sammenhold, men dét sammenhold eksisterer ikke og er umuligt, så længe I er organiseret i fagforbund – og ikke i industriforbund. Der er intet mere vigtigt og presserende, end at du og dine

arbejdskammerater sørger for øjeblikkeligt at ændre organisationens form.

Men det er ikke kun formen, som må ændres. Din fagforening må blive klar over sine mål. Arbejderen må alvorligt overveje, hvad han virkelig ønsker, hvordan han vil opnå det, og med hvilke metoder. Han må lære, hvad hans fagforening skal være, hvordan den skal fungere og hvad den skal prøve at udrette.

Hvad skal fagforeningen så udrette? Hvilke mål skal en virkelig arbejderfagforening have?

For det første skal fagforeningen tjene sine medlemmers interesser. Det er dens vigtigste opgave. Det kan der ikke være tvivl om; det forstår enhver arbejder. Hvis nogen nægter at være medlem af fagforeningen, er det fordi, de er uvidende om dens store værdi. I så fald må de oplyses derom. Men almindeligvis nægter de at stå i fagforening, fordi de ikke tror på den eller er skuffede over den. De fleste af dem, der står udenfor, gør det fordi, de hører så meget praleri om den organiserede arbejderklasses styrke, mens de ved – ofte af bitter erfaring – at den bliver overvundet i næsten enhver vigtig kamp. "Fagforeningen", siger de hånligt, "den betyder ikke noget". For at være helt ærlig, så har de til en vis grad ret. De ser den organiserede kapital få underkendt eksklusivaftaler og overvinde fagforeningerne; de ser arbejderlederne svigte strejker og forråde arbejderne. De ser de menige medlemmer stå hjælpeløse i de politiske intriger i og udenfor fagforeningen. De forstår uden tvivl ikke, hvorfor det er sådan, men de ser kendsgerningerne, og de vender sig imod fagforeningerne.

Andre nægter at have noget at gøre med fagforeningen, fordi de på et tidspunkt var medlem af én, og de ved, hvilken ubetydelig rolle det enkelte medlem – den almindelige arbejder – spiller i organisationens anliggender. Hvis de lokale ledere, distriktslederne og de centrale ledere, de nationale og

de internationale ledere, og den Amerikanske Arbejderføderations ledere "kører hele løbet", vil de sige: "Du skal ikke gøre andet end at stemme, og hvis du protesterer, så ryger du ud".

Desværre har de ret. Du ved, hvordan fagforeningen bliver ledet. De menige medlemmer har ikke noget at skulle have sagt. De har delegeret hele magten ud til lederne, og disse er blevet chefer, og ligesom i samfundet får man folk til at adlyde ordrer fra dem, som oprindeligt skulle tjene dem – nemlig statsmagten og dens lakajer. Når først du har gjort det, vil dén magt, som du har delegeret ud, blive brugt imod dig og dine interesser hver gang. Og så vil du klage over, at dine ledere "misbruger deres magt". Nej, min ven, de misbruger den ikke. De bruger den kun, for det er *brugen* af magt, som er det værste misbrug.

Alt dette må ændres, hvis du virkelig ønsker at opnå resultater. I samfundet må det ændres ved at tage magten fra de politiske ledere, ved helt at afskaffe den. Jeg har vist, at politisk magt betyder autoritet, undertrykkelse og tyranni, og at det ikke er politisk ledelse, vi behøver, men fornuftig administrering af vore kollektive anliggender.

Ligeledes behøver I i jeres fagforening en fornuftig administration af jeres anliggender. Vi ved, hvilken enorm magt arbejderklassen har som skaber af al rigdom og som hele jordens forsørger. Hvis arbejderne var rigtigt organiserede og forenede, kunne de være herrer over situationen. Men arbejderens styrke ligger ikke i fagforeningens mødesal. Den ligger i værkstedet og fabrikken, i møllen og minen. Det er *der*, han må organisere sig. *Dér* på arbejdet. *Dér* ved han, hvad han ønsker; hvilke behov han har, og det er *dér*, han må samle sine kræfter. Ethvert værksted og enhver fabrik bør have sit eget råd til at sørge for arbejderens ønsker og behov. Det skal ikke være ledere – men de menige medlemmer – der skal sørge for deres arbejdskammeraters krav

og klager. Et sådant råd, der er på selve stedet, og som konstant er under arbejdernes ledelse og opsyn, udøver ingen magt. Det udfører kun anvisninger. Dets medlemmer bliver udskiftet efter behag, og andre valgt i deres sted – alt efter det øjeblikkelige behov og de krav, der stilles af den pågældende opgave. Det er arbejderne, der afgør de enkelte problemer og udfører beslutningerne gennem værkstedsrådene.

Det er en organisation af denne art, arbejderklassen behøver. Kun en sådan organisationsform kan udtrykke dens virkelige mål og vil være dens passende talsmand og tjene dens sande interesser.

Disse værksteds- og fabriksråd vil sammen med lignende organer på andre arbejdspladser – forbundet lokalt, regionalt og nationalt – danne en ny type arbejdsorganisationer, som vil være arbejderklassens kraftfulde stemme og virkningsfulde organ. Den vil have de forenede arbejderes hele vægt og energi bag sig og vil repræsentere en magt, der er enorm i omfang og muligheder.

En sådan organisation vil i proletariatets daglige kamp være i stand til at opnå sejre, som den nuværende konservative fagforening – sådan som den er opbygget i øjeblikket – ikke engang drømmer om. Den vil nyde massernes respekt og tillid, vil tiltrække de uorganiserede og forene arbejderklassens kræfter på basis af lighed for alle arbejderne. Den vil stille sig op imod herskerne med hele arbejderklassens styrke bag sig. Bevidstgjort og med fornyet kraft. Først da vil arbejderklassen opnå en værdighed, som får virkelig betydning.

En sådan fagforening ville snart blive mere end blot arbejdernes forsvarer og beskytter. Den ville få en klar erkendelse af betydningen af samarbejde og den deraf følgende magt – af arbejdersolidaritet.

Fabrikken og værkstedet ville være et sted, hvor arbejderen opøves til at udvikle en forståelse af sin virkelige rolle i tilværelsen, sin selvtillid og uafhængighed. Dér vil han lære

gensidig hjælp og samarbejde og blive sig sit ansvar bevidst. Han vil lære at afgøre og handle ud fra sit eget skøn uden at overlade det til lederne eller politikerne at sørge for sine anliggender. Det vil være ham, der sammen med sine kammerater vil afgøre, hvad de ønsker, og hvilke metoder der bedst vil tjene deres mål, og hans råd på stedet vil kun udføre instrukser. Værkstedet og fabrikken ville blive arbejderens skole og universitet. Der vil han lære sin plads i samfundet, sin funktion i industrien og sit mål i livet. Han vil modnes som arbejder og som menneske, og arbejderklassen vil opnå sin fulde styrke.

Så vil han ikke længere være tilfreds med at være lønslave – en ansat og afhængig af sin mesters forgodtbefindende. Han vil efterhånden forstå, at det nuværende økonomiske og sociale system er forkert og forbryderisk, og han vil beslutte sig til at forandre det. Fabriksrådet og fagforeningen vil blive det sted, hvor forberedelsen til et nyt økonomisk system og et nyt socialt liv vil foregå.

Du forstår nu, hvor nødvendigt det er, at du og jeg og enhver mand og kvinde, som er interesseret i arbejderklassens sag, arbejder hen mod disse mål.

Her vil jeg understrege, at det er særlig vigtigt, at den mere avancerede proletar, den radikale og revolutionære, tænker mere alvorligt over dette. For for de fleste af dem – endog for nogle anarkister – er dette kun et fromt ønske; et fjernt håb. De kan ikke indse den vidtrækkende betydning, som bestræbelser i den retning har. Men det er ikke kun en drøm. Mange progressive arbejdere er ved at forstå dette: fagforeningen Industrial Workers of the World og de revolutionære anarko-syndikalister i alle lande helliger sig dette mål. Det er det vigtigste i øjeblikket. Man kan ikke understrege nok, at *kun den rigtige organisering af arbejderne* kan gennemføre det, vi stræber efter. I den ligger arbejderklassens og fremtidens frelse. Kun en organisering fra neden, der

begynder i værkstedet og fabrikken på grundlag af alle arbejderes fælles interesser uanset fag, race eller land, ved hjælp af fælles anstrengelser og en forenet vilje, kan løse arbejderklassens problem og tjene menneskets sande frigørelse.

"Du talte om, at arbejderne skulle overtage fabrikkerne", minder din ven dig om. "Hvordan skal de gøre det?"

Ja, jeg var inde på emnet, da du kom med din bemærkning om organisering. Men det var godt, at det spørgsmål blev diskuteret, for intet er vigtigere i de problemer, vi er ved at undersøge. For at vende tilbage til overtagelsen af fabrikkerne. Det betyder ikke kun at overtage dem, men at arbejderklassen skal køre dem. Hvad angår overtagelsen må du tage i betragtning, at arbejderne faktisk er i fabrikkerne nu. Overtagelsen består i, at arbejderne *forbliver*, hvor de er, idet de dog ikke forbliver der som ansatte, men som retmæssige fællesejere.

Mærk dig dette, min ven. Når man under den sociale revolution skal fratage kapitalisterne deres ejendom – overtage fabrikkerne – er det nødvendigt med en fremgangsmåde, der er direkte modsat af den, man nu bruger under en strejke. Når man strejker, forlader man arbejdspladsen og lader chefen blive tilbage i besiddelse af møllen, fabrikken eller minen. Det er naturligvis en tåbelig fremgangsmåde, for man giver arbejdsgiveren hele fordelene. Han kan indsatte skruebrækkere, og arbejderne forbliver ude i kulden.

Når man fratager kapitalisterne deres ejendom, bliver man derimod på arbejdspladsen og smider arbejdsgiveren ud. Han kan kun få lov til at blive på lige fod med resten – som en arbejder blandt arbejdere.

Arbejderorganisationerne på et givet sted overtager de offentlige foretagender, samt kommunikations-, produktions- og distributionsmidlerne på deres bestemte sted. Det vil sige, at telegrafister, telefon- og elektricitetsarbejdere, jernbanearbejdere osv. ved hjælp af deres revolutionære

råd overtager værksteder, fabrikker og andre foretagender. De kapitalistiske formænd, værkførere og ledere fjernes fra stedet, hvis de modsætter sig forandringen og nægter at samarbejde. Hvis de er villige til at deltage, bliver det gjort dem klart, at for fremtiden er de hverken ledere eller ejere, og at fabrikken er offentlig ejendom under ledelse af en sammenslutning af de arbejdere, som er beskæftiget på fabrikken – alle som lige partnere i det daglige foretagende.

Man må regne med, at de højere funktionærer i store industrikoncerner vil nægte at samarbejde. De udelukker således sig selv. Deres plads må overtages af arbejdere, der forinden er blevet forberedt til jobbet. Derfor har jeg understreget vigtigheden af en industriel forberedelse. Den er en afgørende nødvendighed i den situation, som uundgåeligt vil opstå, og af den – langt mere end af noget andet – afhænger den sociale revolutions succes. Industriel forberedelse er det allervigtigste punkt, for uden den er revolutionen dømt til at mislykkes.

Det er mere sandsynligt, at ingeniører og tekniske specialister vil slutte sig til arbejderne, når den sociale revolution kommer. I særdeleshed hvis der i mellemtiden er blevet etableret en bedre forståelse imellem åndens og håndens arbejdere.

Hvis de nægtede at samarbejde, og hvis det ikke var lykkedes arbejderne at forberede sig industrielt og teknisk, så ville produktionen afhænge af, om man kunne tvinge de stædige til at samarbejde; et forsøg, der blev gjort under den russiske revolution, og som viste sig at være en total fiasko.

Bolsjevikernes alvorlige fejl i denne forbindelse var deres fjendtlige behandling af hele intelligentsiaen på grund af modstand fra visse af dens medlemmer. Det var intolerancens ånd, som er forbundet med fanatiske dogmer, der fik dem til at forfølge en hel social gruppe pga. nogle fås fejl.

Dette gav sig udslag i en hævngherrig fremgangsmåde over for akademikere, tekniske specialister og kulturelle personer i al almindelighed. De fleste af dem var i begyndelsen venligtsindede over for revolutionen, nogle endog begejstrede for den, men bolsjevikkerne stødte dem fra sig ved deres metoder, og deres samarbejde blev gjort umuligt. Kommunisterne måtte – som et resultat af deres diktatoriske holdning – ty til forøget undertrykkelse og tyranni, indtil de til sidst indførte rent militære metoder i landets industrielle liv. Det var en periode med tvungent arbejde og militarisering af fabrikker, som uundgåeligt endte i en katastrofe, fordi tvungent arbejde – som en følge af tvangens natur – er dårligt og ineffektivt. Desuden reagerer de, som tvinges således, med overlagt sabotage og systematisk forsinkelse og ødelæggelse af arbejdet, hvilket en intelligent fjende kan udføre på en sådan måde, at det ikke kan opdages i ordentlig tid og således er til større skade for maskineriet og produktionen, end en direkte vægring mod at arbejde. På trods af de mest drastiske forholdsregler, ja, endog på trods af dødsstraf, var regeringen ude af stand til at få bugt med ondet. Det hjalp ikke på sagerne, at man placerede en bolsjevik – en politisk kommissær – over enhver tekniker på de mere ansvarsfulde poster. Det skabte blot en hær af snyltende embedsmænd, som pga. uvidenhed i industrielle sager kun skadede det arbejde som de, der var venligtsindede over for revolutionen og villige til at hjælpe, udførte, medens deres dårlige kendskab til opgaven på ingen måde forhindrede fortsat sabotage. Systemet med tvungent arbejde udviklede sig til sidst til, hvad der praktisk talt blev en økonomisk kontrarevolution, og ingen af diktaturets bestræbelser kunne ændre situationen. Det var dette, der fik bolsjevikkerne til at ændre taktik. I stedet for tvungent arbejde forsøgte de nu at få specialisterne og teknikerne over på deres side ved igen at give dem autoritet i fabrikkerne og ved at give dem høje lønninger og specielle honorarer.

Det ville være tåbeligt og forbryderisk at prøve de metoder igen, som totalt slog fejl under den russiske revolution, og som pga. selve deres natur vil mislykkes hver gang. Både industrielt og moralsk.

Den eneste løsning på dette problem er den allerede nævnte forberedelse og uddannelse af arbejderne, så de vil være i stand til at organisere og styre industrien, såvel som en bedre kontakt mellem arbejdere og teknikere. Enhver fabrik bør have sit specielle arbejdsråd uafhængigt af værkstedsrådene, for at arbejderne kan blive gjort fortrolige med de forskellige sider af deres specielle industri såsom råstofkilder, produktionsprocesser, biprodukter og distribution. Dette fabriksråd bør være fast, men dets medlemsskab må gå på skift, således at praktisk talt alle ansatte på en given fabrik er medlem på ét eller andet tidspunkt. Vi tager nu et eksempel: Lad os antage, at et fabriksråd på en eller anden fabrik består af 5 eller 25 medlemmer – alt efter fabrikkens størrelse. Efter at medlemmerne af et råd grundigt har sat sig ind i deres erhverv, udgiver de dét, som de har lært, til orientering for deres arbejdskammerater, og der vælges nye rådsmedlemmer, som skal videreføre de industrielle studier. På denne måde kan hele fabrikken efterhånden opnå det nødvendige kendskab til organiseringen af deres erhverv og holde trit med dets udvikling. Disse råd ville fungere som industrielle læreanstalter, hvor arbejderne ville blive gjort kendt med deres fags teknik i alle dets faser.

Samtidig må de større organisationer – fagforeningerne – bestræbe sig på at tvinge kapitalen til at tillade en større arbejderdeltagelse i den nuværende ledelse. Men dette kan – selv i bedste fald – kun komme en lille del af arbejderne til gode. Den ovenfor nævnte plan åbner derimod mulighed for en industriel uddannelse til praktisk talt enhver arbejder i værkstedet eller på fabrikken.

Det er klart, at der er noget arbejde – som f.eks.

ingeniørarbejde – som fabriksrådene ikke vil være i stand til at opnå kendskab til ved øvelse. Men det, som de kan lære af industriens almindelige processer, vil være af uvurderlig betydning som forberedelse. Med hensyn til resten, så er et større venskab og et bedre samarbejde mellem arbejderen og teknikeren en altoverskyggende nødvendighed.

Overtagelsen af fabrikkerne er derfor den sociale revolutions første, store mål. Den må gennemføres af den del af proletariatet, der er organiseret og forberedt til opgaven. Adskillige arbejdere har allerede erkendt vigtigheden af dette og er begyndt at forstå den opgave, som ligger foran dem. Men at forstå, hvad der nødvendigvis må gøres, er ikke tilstrækkeligt. At lære at gøre det er det næste skridt. Det er op til den organiserede arbejderklasse straks at påbegynde dette forberedende arbejde.

K

TEORI OG PRAKSIS

Hovedformålet med den sociale revolution må være den *øjeblikkelige* forbedrelse af massernes vilkår. Revolutionens succes afhænger i bund og grund af dette. Dette kan kun opnås ved at organisere forbruget og produktionen, så det vil blive til folkets bedste. Heri ligger den største – og faktisk eneste – sikkerhed for revolutionen.

Det var ikke den Røde Hær, som nedkæmpede modrevolutionen i Rusland. Det var bønderne, der – trods kostbare tab – holdt fast på den jord, som de havde taget under omvæltningen. Den sociale revolution må være en materiel bedring for masserne, hvis den skal leve og gro. Folket må i det hele taget være sikker på, at deres anstrengelser giver dem en virkelig fordel. Eller i det mindste giver dem håb om en sådan fordel i nær fremtid. Revolutionen er fortabt, hvis den for at overleve støtter sig til *mekaniske* midler såsom krig og hære. For revolutionen ligger den virkelige sikkerhed i det *organiske*, dvs. industrien og produktionen.

Revolutionens mål er at sikre en større frihed og forøge folkets materielle velstand. Det særlige mål for den sociale revolution er at sætte masserne i stand til – ved egen kraft – at forbedre de materielle vilkår og den sociale velfærd – hæve moralen og ånden op på et højere niveau.

Det er med andre ord den sociale revolution, som skal ligge til grund for friheden. Før den sande frihed er baseret på en gunstig økonomi. Uden den er al frihed løgn og humbug; en maske for udnyttelse og undertrykkelse. Dybest set er friheden en datter af økonomisk lighed.

Hovedformålet med den sociale revolution er derfor at grundlægge en frihed, der er baseret på lige muligheder. Den revolutionære reorganisering må øjeblikkelig fortsætte med at sikre alles lighed. Økonomisk, politisk og socialt.

Denne reorganisering vil først og fremmest bero på arbejderklassens fortrolige kendskab til landets økonomi: På en fuldstændig opgørelse af forsyninger, på en eksakt viden om råmaterialelets beliggenhed og på den rette organisering af arbejdskræfterne til en effektiv håndtering.

Det vil sige, at statistik og sammenslutninger af intelligente arbejdere er af stor nødvendighed for revolutionen dagen efter opstanden. Hele spørgsmålet om produktion og distribution – revolutionens grundlag – er baseret på det. Som nævnt før, er det klart, at denne viden må erhverves af arbejderne før revolutionen, hvis dens mål skal fuldføres.

Derfor er fabriks- og forretningskomitéerne, som vi beskæftigede os med i forrige kapitel, så vigtige og vil spille så afgørende en rolle i den revolutionære rekonstruktion.

For et nyt samfund bliver ikke pludseligt født, lige så lidt som et barn bliver det. Det nye sociale liv udvikler sig i kroppen på det gamle, lige som et nyt menneske gør det i modernens liv. Tid og visse processer er nødvendige for dets udvikling, før det bliver en fuldstændig organisme, der er i stand til at fungere. Når dét stadium er nået, vil fødslen indfinde sig med smerter og veer – socialt som individuelt. Revolutionen er – for at bruge et slidt men sigende udtryk – jordemoder for de nye sociale tilstande. Det er sandt i den mest bogstavelige forstand. Kapitalismen er det nye samfunds forældre. Handels-, forretnings- og fabrikskomitéerne, fagforeninger

med klassebevidste arbejdere og revolutionære mål er kimen til det nye liv. I denne forretningskomité og fagforening må arbejderen tilegne sig den nødvendige viden for at varetage hans forhold. I denne proces vil han komme til den erkendelse, at det sociale liv er et resultat af den rette organisering. Af forenede anstrengelser. Af solidaritet. Han vil komme til at forstå, at det ikke er ved at hundse og regere med mennesker, man udfører tingene, men ved frie sammenslutninger og harmonisk samarbejde. At det ikke er regeringen og lovene, som skaber og producerer, får hveden til at gro og hjulene til at køre rundt – men enighed og samarbejde. Erfaringer vil lære ham at indsætte en forvaltning for tingene – i stedet for en regering over mennesker.

I forretningskomitéens daglige liv og kampe må arbejderen lære, hvordan man organiserer revolutionen.

Forretnings- og fabrikskomitéerne, der er organiserede lokalt, i distrikt, region og stat, og er forenet nationalt, vil være de organer, der er bedst egnede til at videreføre den revolutionære produktion.

Lokale og statslige arbejderråd, der er nationalt forbundet, vil være den organisationsform, der er bedst egnede til at klare distributionen ved hjælp af folkets kooperativer.

Disse komitéer, som er valgt af arbejderne på arbejdspladserne, sætter deres forretning og fabrik i forbindelse med andre forretninger og fabrikker inden for den samme industri. Fællesrådet for en hel industri forbinder denne industri med andre industrier, og således skabes en sammenlutning af arbejderråd for hele landet.

Kooperativer er midlerne til en udveksling mellem land og by. Bønderne, som er lokalt organiseret og sammensluttede regionalt og nationalt, forsyner byerne ved hjælp af kooperativer og modtager så gennem disse produkter fra by-industriene.

Enhver revolution ledsages af et stort udbrud af folkelig

entusiasme, der er fyldt med håb og stræben. Det er revolutionens springbræt. Denne spontane og mægtige flodbølge lukker op for menneskets initiativ og aktivitet.

Følelsen af lighed fremkalder det bedste i mennesket og gør det til en bevidst skaber. Disse er den sociale revolutions store og drivende kræfter. Deres frie og uhindrede udfoldelse indebærer revolutionens udvikling. Deres undertrykkelse betyder forfald og død. Revolutionen er sikker og vil vokse og blive stærk, så længe masserne føler, at de er direkte engageret i den, at de former deres eget liv, at det er *dem*, der udfører revolutionen, at *er* revolutionen. Men i dét øjeblik, deres udfoldelser bliver udnyttet af et politisk parti eller samlet i en særlig organisation, vil den revolutionære udfoldelse blive begrænset til en forholdsvis lille kreds, hvorfra den store masse praktisk talt er udelukket. Det naturlige resultat vil være, at den folkelige gejst bliver dæmpet, interessen bliver gradvis svagere, initiativet uddør, skabelseslysten aftager, og revolutionen bliver et monopol for en klike, som lidt efter lidt bliver til en diktator.

Dette er skæbnesvangert for revolutionen. Det eneste middel mod en sådan katastrofe er arbejdernes vedvarende aktive interesse gennem deres daglige deltagelse i alt det, der angår revolutionen. Kilden til en sådan interesse og aktivitet ligger i værkstedet og i fagforeningen.

Massernes interesse og deres loyalitet mod revolutionen afhænger endvidere af, om de føler, at revolutionen repræsenterer retfærdighed og ærligt spil. Dette forklarer, hvorfor revolutionen har magt til at opildne folk til store heltedige og opofrende gerninger. Som før nævnt ser masserne instinktivt i revolutionen urettens og forbrydelsens fjende og retfærdighedens forløber. I denne betydning er revolutionen i høj grad en moralsk faktor og inspiration. Kun moralsk rigtige principper kan opildne masserne, og løfte dem op til åndelige højder.

Alle folkelige omvæltninger har vist dette – særligt den russiske revolution. Det var på grund af denne ånd, at den russiske befolkning så let besejrede alle forhindringerne i februar- og oktober-dagene. Ingen modstand kunne knække deres selvpofrelse, som var inspireret af en stor og ædel sag. Men revolutionen begyndte at svækkes, da den var blevet berøvet sine høje moralske værdier, da den var blevet blottet for sit indhold af retfærdighed, lighed og frihed. Disse tab var revolutionens undergang.

Det kan ikke understreges kraftigt nok, hvor væsentlig de åndelige værdier er for den sociale revolution. Disse og massernes bevidsthed om, at revolutionen også betyder en materiel forbedring, har en dynamisk indflydelse på det nye samfunds liv og udvikling. Af disse to faktorer er de åndelige værdier de vigtigste. Tidligere revolutioner viser, at masserne var villige til at lide og ofre materiel velvære for den store friheds og retfærdigheds sag. Således kunne hverken kulde eller sult i Rusland få bønder og arbejdere til at støtte kontrarevolutionen. Trods al nød og afsavn tjente de heroisk den store sag. Først da de så revolutionen monopoliseret af et politisk parti, de nyvundne friheder indskrænket, et diktatur oprettet og uretfærdighed og ulighed igen blive fremherskende, blev de ligegyldige over for revolutionen, afstod fra at deltage i hykleriet, nægtede at samarbejde og vendte sig endog imod den.

At glemme etiske værdier – at indføre metoder – der er uforenelige med – eller i modsætning til – revolutionens høje moralske formål, er det samme som at opfordre til kontrarevolution og ulykker.

Det er derfor klart, at den sociale revolutions succes først og fremmest afhænger af frihed og lighed. Enhver afvigelse fra disse kan kun være skadelige – ja – vil faktisk vise sig at være ødelæggende. Følgelig må *alle* revolutionens handlinger baseres på frihed og lige rettigheder. Dette gælder små

såvel som store ting. Enhver handling eller metode, der begrænser friheden – skaber ulighed og uretfærdighed – kan kun resultere i en almindelig holdning, der er fjendtlig over for revolutionen og dens bedste interesser.

Det er fra denne vinkel, at hele den revolutionære periodes problemer skal betragtes og løses. Blandt disse problemer er forbrug og boliger, produktion og udveksling de vigtigste.

FORBRUG OG FORDELING

Lad os først se på organiseringen af forbrug, for folk må spise, før de kan arbejde og producere.

"Hvad mener du med organiseringen af forbrug?" spørger din ven.

"Jeg formoder, han mener rationering", bemærker du.

Det gør jeg. Når den sociale revolution er ført til ende, og produktionen fungerer normalt, vil der selvfølgelig være nok til alle, men i den første fase af revolutionen under rekonstruktionsprocessen må vi sørge for at forsyne folk, så godt vi kan – og ligeligt – og det indebærer rationering.

"Bolsjevikkerne havde ikke lige rationering", afbryder din ven. "De havde forskellige rationer til forskellige mennesker".

Det havde de, og det var en af de største fejltagelser, de begik. Folk harmedes over det, og det forårsagede irritation og utilfredshed. Bolsjevikkerne havde en ration for matroser, en anden – mindre og dårligere – for soldater, en tredje for den faglærte arbejder, en fjerde for den ufaglærte osv. De bedste rationer var for bolsjevikkerne – medlemmer af partiet – og der var særlige rationer for de kommunistiske embedsmænd og kommissærer. På et tidspunkt var der så meget som 14 forskellige madrationer. Din sunde fornuft kan sige dig, at det var helt forkert. Var det retfærdigt at

diskriminere folk, fordi de tilfældigvis var arbejdere, håndværkere eller intellektuelle og ikke soldater eller matroser? Sådanne metoder var uretfærdige og umoralske. De skabte straks materiel ulighed og gav mulighed for misbrug af position og lejlighed til spekulation, korrupsion og svindel. De stimulerede også kontrarevolutionen, for de, der var ligegyldige eller modvillige over for revolutionen, blev bitre over diskriminationen og blev derfor et let bytte for kontrarevolutionær indflydelse.

Denne første forskelsbehandling og de mange andre, der fulgte efter, var ikke dikteret ud fra de øjeblikkelige behov i situationen, men alene ud fra politiske parti-hensyn. Da bolsjevikkerne først havde tilrevet sig magten og frygtede modstand fra folket, søgte de at styrke deres regeringssæde ved at indsmigre sig hos matroser, soldater og arbejdere. Med disse midler lykkedes det dem kun at skabe harme og at pådrage sig fjendskab hos masserne, for uretfærdigheden var for stor og tydelig. Endvidere følte selv "den favoriserede klasse", proletariatet, sig diskrimineret imod, fordi soldaterne fik bedre rationer. Var arbejderen ikke lige så god som soldaten? Kunne soldaten da kæmpe for revolutionen – argumenterede fabriksarbejderen – hvis arbejderen ikke forsynede ham med ammunition? Soldaten på sin side protesterede imod, at matrosen fik mere. Var han ikke lige så værdifuld som matrosen? Og alle fordømte de specielle rationer og privilegier, der tilfaldt medlemmer af partiet, og især de behageligheder og endog luksus, som de højere embedsmænd og kommissærer nød godt af, mens masserne led afsavn.

Den almindelige utilfredshed med disse forhold blev tydeligt udtrykt af Kronstadt-matroserne. Det var midt under en meget streng vinter med megen sult i marts 1921, at matroserne på et massemøde vedtog enstemmigt at give afkald på deres ekstra rationer til fordel for den mindre favoriserede befolkning i Kronstadt og at indføre lige store

rationer for alle i byen. Denne sande revolutionære handling gav udtryk for den almindelige følelse imod diskriminering og favorisering og gav et tydeligt bevis for den dybe sans for retfærdighed, der bor i masserne.

Al erfaring lærer os, at det retfærdige og redelige samtidig er mest fornuftigt og praktisk i det lange løb. Dette gælder såvel for det individuelle som for det kollektive liv. Diskrimination og uretfærdighed er især ødelæggende for en revolution, fordi selve den revolutionære ånd fødes af længsel efter lighed og retfærdighed.

Jeg har allerede nævnt, at når den sociale revolution når det stade, hvor der kan produceres nok til alle, så vil det anarkistiske princip "til enhver efter behov" kunne følges. I de mere industrielt udviklede og effektive lande, vil dette stade naturligvis kunne nås hurtigere end i mere tilbagestående lande. Men indtil dette nås, er systemet med at dele lige – ligelig fordeling pr. hoved – bydende nødvendigt som den eneste retfærdige metode. Det er indlysende, at der naturligvis må tages særligt hensyn til syge, til gamle og børn, og til kvinder under og efter graviditet, som det også blev praktiseret under den russiske revolution.

"Lad mig lige få det helt på det rene", siger du. "Du siger, der skal deles lige. Så vil man ikke kunne købe noget?"

Nej, der vil ikke være noget med køb og salg. Revolutionen afskaffer den private ejendomsret til produktions- og distributionsmidlerne og med dén forsvinder den kapitalistiske handel. Personlig ejendom forbliver kun i de ting, man bruger. F.eks. er dit ur dit eget, men ur-fabrikken tilhører folket. Jord, maskiner osv. vil være fælles ejendom, der hverken kan købes eller sælges. F.eks. vil organisationen af kulminearbejdere drive kulminerne. Ikke som ejere – men som en daglig ledelse. Jernbanearbejderne vil sammen drive jernbanerne osv. Fælles ejendom kooperativt drevet til samfundets interesse vil erstatte personlig ejendom, drevet privat for profit.

"Men hvis man ikke kan købe noget, hvad skal man så bruge penge til?" spørger du.

Slet intet. Penge bliver ubrugelige. Man kan ikke få noget for dem. Når forsyningskilderne – jord og fabrikker – bliver offentlig ejendom, hverken køber eller sælger man. Da penge kun er et middel til dén slags transaktioner, mister de deres betydning.

"Men hvordan vil man udveksle ting?"

Der vil være fri udveksling. F.eks. vil kulminearbejderne levere kul til offentlige oplagspladser til brug for samfundet. Minearbejderne vil på deres side modtage maskiner, værktøj og andre fornødenheder fra samfundets varehuse. Det vil sige fri udveksling uden brug af penge og uden profit, på basis af behov og de forsyninger, der er til rådighed.

"Men hvis der ikke er nogen maskiner eller føde at give til minearbejderne?"

Hvis der ikke er noget, vil penge ikke hjælpe stort. Minearbejderne kan ikke leve af pengesedler. Se hvordan sådan noget ordnes i dag. Man sælger kul for penge og for pengene får man mad. Det fri samfund, vi taler om, vil bytte kullene for føde direkte – uden brug af penge.

"Men på basis af hvad?" I dag ved vi nogenlunde, hvad en dollar er værd, men hvor meget kul skal man give for en sæk mel?"

Du mener, hvordan værdi eller pris bliver fastsat, men vi har allerede i tidligere kapitler set, at der ikke er noget virkeligt mål for værdi, og at priserne afhænger af udbud og efterspørgsel og varierer i overensstemmelse hermed. Kulprisen stiger, hvis der kun er lidt af det. Det bliver billigere, hvis udbuddet er større end efterspørgslen. For at få større profit, begrænser kul-ejerne kunstigt udbuddet, og samme metode anvendes overalt i det kapitalistiske system. Efter afskaffelse af kapitalismen vil ingen være interesseret i at begrænse udbuddet. Der vil blive brugt så meget kul, som er

nødvendigt for at efterkomme behovet, og der vil blive dyrket så meget føde, som landet behøver. Det vil blive samfundets BEHOV og de tilstedeværende ressourcer, der vil bestemme udbuddet. Dette gælder for kul og føde såvel som for alle andre fornødenheder.

"Men hvis der ikke er nok af et bestemt produkt, hvad vil man så gøre?"

Så må vi gøre, som det kapitalistiske samfund gør i tider med krig og knaphed. Man rationerer med dén forskel, at i det fri samfund vil rationeringen blive drevet efter princippet om lighed.

"Hvad nu hvis landmanden nægter at forsyne byen med sine produkter, medmindre han får penge?"

Som enhver anden ønsker landmanden kun penge, hvis han kan købe de ting for dem, han behøver. Han vil hurtigt indse, at penge er værdiløse for ham. I Rusland kunne man under revolutionen ikke få en landmand til at sælge sig et pund mel for en hel sæk penge. Men han var villig til at give dig en hel bør fuld af det fineste korn for et par gamle støvler. Det er plove, spader, river, landbrugsmaskiner, og klæder, landmanden ønsker. Ikke penge. For dette vil han give dig sin hvede, byg og majs. Byen og landet vil med andre ord udveksle de produkter, hver især behøver.

Det er blevet foreslået, at udvekslingen af varer under den revolutionære genopbygning skulle baseres på en bestemt målestok. F.eks. at ethvert fællesskab skulle udstede deres egne penge, som de ofte gør under revolutioner. Eller at en dags arbejde skulle være en enhedsværdi, og såkaldte "arbejdssedler" tjene som byttemiddel. Men ingen af disse forslag er af praktisk værdi. Penge udstedt af fællesskaber under revolutioner ville hurtigt blive værdiløse, da der ingen sikkerhed ville være bag dem, og uden dét er penge intet værd. "Arbejdssedler" ville heller ikke repræsentere nogen bestemt og målelig værdi som byttemiddel. Hvad ville f.eks. en times kulminearbejde

være værd? Eller femten minutters lægekonsultation? Selv om alt arbejde skulle gælde for det samme, og en times arbejde skulle være enheden, kunne en times malerarbejde eller en kirurgisk operation så måles ligeligt i mængde af hvede?

Sund fornuft vil løse dette problem på basis af lighed og enhvers ret til livet.

"Et sådant system kunne måske fungere blandt anstændige mennesker", indvender din ven. "Men hvordan med skulkere?" Havde bolsjevikkerne ikke ret, da de gik efter princippet: "Dén, der ikke arbejder, får ingen mad?"

Nej, du tager fejl. Det kunne måske umiddelbart se ud som om, det var en retfærdig og fornuftig idé, men i virkeligheden viste den sig upraktisk. For ikke at tale om dén uretfærdighed og skade, den forvoldte.

"Hvordan det?"

Det var upraktisk, fordi det krævede en hær af embedsmænd til at holde øje med, om folk arbejdede eller ej. Det førte til anklager og modanklager og endeløse sager om officielle afgørelser, og i løbet af kort tid var antallet af folk, som ikke arbejdede, både to- og tredoblet ved anstrengelserne for at tvinge folk til at arbejde og at passe på skulkeri og dårligt arbejde. Det var systemet med tvungent arbejde, der snart viste sig at være så stor en fiasko, at man var tvunget til at opgive det.

Systemet forårsagede endda større onder i andre retninger. Dets uretfærdighed lå i dét faktum, at man ikke kan se ind i andre personers hjerte eller sjæl og se, hvilken bestemt fysisk eller psykisk tilstand, som gør det midlertidigt umuligt for ham at arbejde. Man må endvidere tage den præcedens i betragtning, som man etablerer ved at indføre et forkert princip og derved opmuntrer til modstand fra dem, som føler, det er forkert, og derfor nægter at samarbejde.

Et fornuftigt samfund vil finde det mere praktisk og formålstjenligt at behandle alle ens, hvad enten de for tiden

arbejder eller ikke – end at skabe flere ikke-arbejdende til at våge over dem, der allerede er – eller til at bygge fængsler til at straffe dem i. For hvis man nægter en mand føden af en eller anden grund, driver man ham ud i tyveri og andre forbrydelser, og man skaber således selv behovet for domstole, sagførere, dommere, fængsler og fængselsbetjente, som det er mere byrdefuldt at opretholde, end det er at føde på overtræderne. Og disse må man føde på alligevel – også hvis man sætter dem i fængsel.

Det revolutionære samfund vil afhænge mere af at vække den sociale samvittighed og solidaritet hos forbryderne end af straf. Det vil støtte sig mere til eksemplet fra dets arbejdende medlemmer, og det vil gøre ret i dette. For den flittige mands naturlige indstilling til skulkeren er sådan, at denne vil finde den sociale atmosfære så ubehagelig, at han vil foretrække at arbejde og nyde sine kammeraters respekt og velvilje frem for at blive foragtet for sin dovenskab.

Husk, at det er vigtigere, og i det lange løb mere praktisk og nyttigt at gøre det rigtige end at vinde en tilsyneladende øjeblikkelig fordel. Det vil sige, at det er vigtigere at være retfærdig end at straffe. For straf er aldrig retfærdig og altid skadelig både for den straffede og for den, der straffer. Og den psykiske skade er endda større end den fysiske, for der findes ingen større skade end den, da den både forhærder og korrumperer. Dette gælder uden undtagelse for dit individuelle liv, og det gælder lige så meget for det sociale liv.

Hver fase af livet under den sociale revolution må bygges på frihed, retfærdighed og lighed og på forståelse og sympati. Kun på den måde kan den lykkes. Dette gælder med hensyn til problemer med beboelse, føde og distriktets eller byens sikkerhed såvel som forsvaret for revolutionen.

Med hensyn til beboelse og lokal sikkerhed har Rusland vist vejen under de første måneder af Oktoberrevolutionen. Hus-komitéer valgt af beboerne og by-sammenslutninger af

sådanne komitéer tager sig af problemerne. De indsamler oplysninger om faciliteterne i et givet distrikt og om antallet af personer, der søger husly. Disse bliver fordelt i overensstemmelse med personlige eller familiemæssige behov på basis af lige ret.

På lignende måde har distriktskomitéer ansvaret for byens forsyninger. Individuelle henvendelser om rationer i distributionscentrene er tåbelig spild af tid og energi. Ligeså forkert er dét system, der blev anvendt i Rusland i de første revolutionsår med fordeling af rationerne på arbejdspladser, forretninger, fabrikker og kontorer. Den bedste og mest effektive måde, som samtidig sikrer mere ligelig fordeling og forhindrer favorisering og misbrug, er fordeling i husblokke og gader. De autoriserede hus- eller gadekomitéer skaffer føde, klæde osv. fra det lokale distributionscenter i forhold til dét antal beboere, de repræsenterer. Ligelig fordeling har endvidere den fordel, at den forhindrer føde-spekulation; den amoralske skik som voksede til enorme proportioner i Rusland pga. uligheden og privilegierne. Partimedlemmer eller personer med politisk magt kunne frit bringe vognladninger af mel til byerne, mens en gammel bondekone blev straffet, hvis hun solgte et enkelt brød. Det er intet under, at spekulatøren blomstrede, og det i en sådan grad at bolsjevikkerne måtte danne særlige regimente til at tage sig af ondet. Fængslerne blev fyldt med forbrydere, korporlig afstraffelse blev benyttet, men selv regeringens mest drastiske midler formåede ikke at standse spekulatøren, for den var en direkte følge af systemet med forskelsbehandling og favorisering. Kun lighed og fri udveksling kan forhindre disse onder. Eller i det mindste reducere dem til et minimum.

Frivillige lokalkomitéer til at tage sig af sanitære og andre behov i distriktet giver de bedste resultater, da sådanne grupper, der selv er beboere i det givne distrikt, er personligt interesseret i deres families og venners sundhed og sikkerhed.

Dette system virkede meget bedre i Rusland end det senere oprettede faste politikorps. Dette bestod mest af de værste elementer i byen og viste sig at være korrupt, brutalt og undertrykkende.

Håbet om materiel fremgang er, som allerede nævnt, en magtfuld faktor i menneskehedens bevægelse fremad, men denne spore alene er ikke tilstrækkelig til at inspirere masserne – til at give dem visioner om en ny og bedre verden og at få dem til at trodse farer og afsavn for at nå det. Til dette er et ideal nødvendigt. Et ideal som appellerer ikke kun til maven, men endnu mere til hjertet og fantasien. Som kan vække vor slumrende længsel efter det gode og smukke; for de åndelige og kulturelle værdier i livet. Kort sagt et ideal, som vækker menneskets medfødte sociale instinkter, nærer dets sympatier og solidaritet, opildner kærligheden til frihed og retfærdighed og gennemsyner selv den laveste med ædle tanker, sådan som vi ofte er vidner til det i tider med katastrofale hændelser. Lad en stor tragedie hænde et eller andet sted, og hele verdens medfølelse går til de lidende. Heroisk selvopofrelse, modige redningsaktioner og rundhåndet hjælp demonstrerer menneskehedens sande natur og dens dybtføjte broderskab og sammenhold.

Dette gælder for menneskene til alle tider – alle steder og i alle sociale lag. Amundsens historie er et udmærket eksempel på dette. Efter årtiers vanskeligt og farligt arbejde beslutter den berømte norske opdagelsesrejsende at nyde sine sidste år med fredelige litterære sysler. Han bekendtgør denne beslutning ved en banket til hans ære, og næsten på samme tid kommer nyhederne om at Nobile-ekspeditionen til Nordpolen var forulykket. Øjeblikkeligt opgiver Amundssen alle planer om et stille liv og starter en hjælpeekspedition fuldt på det rene med risikoen ved et sådant forehavende. Medfølelse og et tvingende ønske om at hjælpe mennesker i nød overgår alle hensyn til personlig sikkerhed,

og Amundsen ofrer sit eget liv i et forsøg på at redde den forulykkede ekspedition.

Amundsens ånd lever dybt i os alle. Hvor mange videnskabsmænd har ikke ofret deres liv for at søge efter en viden, som kunne være til gavn for menneskene? Hvor mange læger og sygeplejersker er ikke omkommet under arbejdet med mennesker med smitsomme sygdomme? Hvor mange mænd og kvinder er ikke gået i den sikre død under arbejdet med at bekæmpe en epidemi, som decimerede deres land eller endog et fremmed land? Hvor mange almindelige, arbejdende mennesker; minearbejdere, sømænd, jernbanearbejdere, ukendte og ubesungne har ikke givet deres liv i Amundsens ånd? Deres antal er enormt.

Det er denne menneskelige natur, denne idealisme, som må vækkes af den sociale revolution. Uden dén vil revolutionen ikke komme. Uden dén vil den ikke leve. Uden dén er mennesket dømt til for evigt at forblive en slave og en svækling.

Det er anarkisten, den revolutionære, den intelligente, klassebevidste proletars opgave at eksemplificere og dyrke denne ånd og indgyde den i andre. Dén alene kan besejre de onde og mørke kræfter og bygge en ny verden af menneskelighed, frihed og retfærdighed.

M

PRODUKTIONEN

"Hvad med produktionen?" spørger du. "Hvordan skal den styres?"

Vi har allerede set, hvilke grundsætninger de revolutionære aktiviteter skal følge, for at de skal føre til målet. De samme principper om frihed – frivillige sammenslutninger – må også gælde reorganiseringen af industrien.

Revolutionens første fase er formindsket produktion. Generalstrejken, som jeg har forudsagt vil være starten på den sociale revolution, udgør i sig selv en udsættelse af produktionen. Arbejderne nedlægger arbejdet, demonstrerer i gaderne, og dette stopper produktionen midlertidigt.

Men livet går videre. Folkets vigtigste behov må tilfredsstilles. På det trin lever revolutionen af det forråd, som allerede er tilvejebragt. Men at opbruge disse forråd ville være katastrofalt. Situationen er i hænderne på arbejderen: Øjeblikkelig genoptagelse af den industrielle produktion er bydende nødvendig. Den organiserede bonde og arbejder tager landbruget, fabrikker, forretninger, miner og værker i deres besiddelse.

Det må være let at forstå, at *den sociale revolution nødvendigvis større produktion* end under kapitalismen for at tilfredsstille masserne, som indtil da har levet i fattigdom.

Denne større produktion kan kun opnås, hvis arbejderne har gjort sig den nye situation klar. Fortrolighed med den industrielle proces, kendskab til forsyningskilderne og en fast overbevisning om, at det vil lykkes, vil kunne fuldføre opgaven. Den begejstring, der er fremkaldt af revolutionen – den frigjorte energi og den stimulerede opfindsomhed – alt dette må have fuld frihed og større spillerum til at finde skabende kanaler. Revolutionen vækker altid en stærk ansvarsfølelse. Denne skaber sammen med den nye atmosfære af frihed og kammeratskab en forståelse for, at hårdt arbejde og streng selvdisciplin er påkrævet for at skabe den nødvendige produktion.

På den anden side vil den nye situation i høj grad forenkle industriens nuværende meget indviklede problemer. For du må tage i betragtning, at kapitalisme på grund af dens konkurrerende natur og modstræbende finansielle og kommercielle interesser indebærer mange indviklede og forvirrede forhold, som vil blive fuldstændig fjernet ved afskaffelse af de nuværende tilstande. Spørgsmål om løn og priser, manglen på kapital til store opgaver og det høje renteniveau; nye investeringer, følgerne af spekulation og monopoler og en mængde af beslægtede problemer, som plager kapitalisten, og som i dag gør industri meget indviklet og besværlig. Alt dette vil forsvinde.

I øjeblikket kræver disse problemer adskillige forskningscentre og højt uddannede mennesker til at udrede de sammenfiltrede tråde i det plutokratiske systems modsætninger, mange specialister til at beregne chancerne for profit og tab og en hel hær af hjælpere til at styre det industrielle skib gennem de farlige skær, som omgiver den kapitalistiske konkurrences farefulde færd – nationalt og internationalt.

Alt dette ville man automatisk slippe af med ved socialiseringen af industrien og ophævelsen af konkurrencesystemet, og derved vil produktionsproblemerne blive stærkt

formindskede. Den kapitalistiske industris forviklinger behøver derfor ikke at indgyde unødvendig frygt for fremtiden. De, der siger, at arbejderne ikke vil være i stand til at styre "den moderne industri", glemmer at tage de her nævnte faktorer i betragtning. Den industrielle labyrint vil vise sig meget mindre kompliceret, når den sociale rekonstruktion sættes i gang. I forbifarten kunne man nævne, at alle tilværelsens andre områder også vil blive stærkt forenklet som et resultat af de antydede forandringer, forskellige nuværende skikke, varer, tvangsmæssige og usunde levemåder vil helt naturligt gå ud af brug.

Endvidere må man tænke på, at en produktionsforøgelse vil blive betydelig lettere, når arbejdsstyrken tilføres et stort antal mennesker, som er blevet frigjort ved de ændrede økonomiske tilstande. Statistikker viser, at i 1920 var der i U.S.A. kun 41 millioner, som var beskæftiget ved produktivt arbejde (ud af en befolkning på 105 mio.). Ud af disse 41 millioner var 26 millioner beskæftiget ved industri, transport og landbrug. De resterende 15 millioner var hovedsagelig beskæftiget med handel, reklame og lignende. Med andre ord: 15 millioner mennesker ville blive frigjort til nyttigt arbejde ved en revolution i U.S.A. Den større produktion, som nødvendiggøres af den sociale revolution, vil have en ekstra hær på adskillige millioner til sin rådighed. Den systematiske indlemmelse af disse millioner i industri og landbrug vil – hjulpet af moderne videnskabelig organisations- og produktionsmetoder – være stærkt medvirkende til en løsning af forsyningsproblemerne.

Den kapitalistiske produktion er profitstyret. Der anvendes i dag mere arbejdskraft til at sælge varer end til at producere dem. Den sociale revolution reorganiserer industrien på grundlag af befolkningens behov. De fundamentale behov kommer naturligvis først: føde, klæder og husly. Disse er menneskets primære nødvendigheder. Det første

skridt i denne retning er en opgørelse af de forhåndenværende ressourcer. Arbejderorganisationerne i hver by og hver kommune tager sig af dette arbejde for at gennemføre en ligelig fordeling. Arbejderkomiteerne i hver gade og hvert distrikt løser opgaverne, idet de samarbejder med lignende komitéer i byen og hele nationen, forener deres kræfter over hele landet ved hjælp af almindelige råd bestående af producenter og forbrugere.

Store begivenheder og opstande bringer de mest aktive og energiske elementer frem i forgrunden. Den sociale revolution vil udkrystallisere grupper af klassebevidste arbejdere. Hvad enten de vil blive kaldt industrielle fagforeninger, revolutionære syndikalister eller kooperative sammenslutninger af producenter og forbrugere vil de repræsentere den mest oplyste og avancerede del af arbejderklassen, som er sig deres mål bevidst og vil vide, hvordan de skal opnå dem. Det er dem, der vil være den drivende kraft i revolutionen.

Ved hjælp af industrielt maskineri og videnskabelig dyrkning af jorden må revolutionen først og fremmest forsyne samfundet med de mest elementære fornødenheder. Inden for landbrug og gartneri har intensiv dyrkning og moderne metoder praktisk talt gjort os uafhængige af jordens naturlige kvalitet og klimaet. Takket være fremskridt inden for kemien frembringer mennesket nu i betydelig udstrækning sin egen jord og sit eget klima. Videnskaben er den troldmand, som gør mennesket i stand til at overvinde alle vanskeligheder. En fremtid, som er befriet for profitsystemets mareridt og beriget med arbejdet fra det nuværende samfunds ikke-produktive millioner, rummer den største velfærd for samfundet. En sådan fremtid må være den sociale revolutions objektive mål; dens motto: brød og trivsel til alle. Først brød, så trivsel og dernæst luksus. Ja, selv luksus, for luksus er et dybtfølt behov i mennesket. Såvel fysisk som psykisk.

Revolutionen må stræbe efter at gøre ethvert lille samfund selvforsynende for at blive materielt uafhængigt. Dette princip er ikke noget, som må udskydes til en fjern fremtid, men er noget som revolutionen bestandig må have for øje. Intet land skal være nødt til at forlade sig på andres hjælp eller udnytte kolonier for at klare sig. Det er kapitalismens metode. Anarkismens mål er derimod materiel uafhængighed. Ikke alene for den enkelte – men for ethvert samfund.

Dette betyder gradvis decentralisering i stedet for centralisering. Selv under kapitalismen ser vi decentraliseringstendenser manifestere sig på trods af den hovedsagligt centralistiske karakter i vore dages industrielle system. Nationer, som før var helt afhængige af udenlandske industrier, som f.eks. Tyskland i sidste del af det 19. århundrede og senere Italien og Japan og nu Ungarn, Tjekkoslaviet osv. frigør sig gradvist industrielt, udvinder deres egne ressourcer, bygger egne fabrikker og møller og opnår således økonomisk uafhængighed. Den internationale finans hilser ikke denne udvikling velkommen og gør sit yderste for at sinke dens fremskridt, fordi det er mere fordelagtigt for Morgan og Rockefeller at holde lande som Mexico, Kina, Indien, Irland og Egypten industrielt tilbage for at kunne udnytte deres naturlige ressourcer og samtidig sikre sig udenlandske markeder for "overproduktion" derhjemme. De store finansmænds og industriherrerers regeringer hjælper dem med at sikre udvalgte udenlandske naturressourcer og markeder – selv ved hjælp af bajonetter. Således tvinger Storbritannien med våbenmagt Kina til at tillade engelsk opium at forgifte kineserne, for en god profit, og benytter ethvert middel til at afsætte størstedelen af deres tekstilprodukter i det land. Af samme årsag tillades det ikke Ægypten, Irland, Indien og andre lignende lande og kolonier at udvikle deres hjemlige industrier.

Kort sagt: Kapitalismen søger centralisering. Men et frit land behøver decentralisering og uafhængighed. Ikke alene politisk – men også industrielt og økonomisk.

Rusland er et tydeligt eksempel på, hvor nødvendig økonomisk uafhængighed er. Især for den sociale revolution. I flere år efter Oktoberopstanden koncentrerede bolsjevik-regeringen sine anstrengelser om at indsmigre sig hos borgerlige regeringer for at opnå "anerkendelse" og indbød udenlandske kapitalister til at hjælpe med at udnytte Ruslands ressourcer. Men kapitalen – som er bange for at foretage store investeringer under et diktators usikre forhold – undlod at reagere med nogen form for begejstring. Rusland nærmede sig i mellemtiden et økonomisk sammenbrud. Situationen tvang til sidst bolsjevikkerne til at forstå, at landet måtte stole på sine egne bestræbelser på opretholdelse. Rusland begyndte at se sig om efter midler til at klare sig selv og fik derved større tillid til sine egne evner, lærte at opøve initiativ og en tro på sig selv og begyndte at udvikle sine egne industrier; en langsom og pinefuld proces, men en sund nødvendighed, som til syvende og sidst vil gøre Rusland selvforsørgende og økonomisk uafhængig.

I ethvert land må den sociale revolution lige fra begyndelsen beslutte sig til at blive selvforsørgende. Den må klare sig selv. Dette princip om selvhjælp må ikke forstås som mangel på solidaritet med andre. Gensidig hjælp og samarbejde mellem lande – såvel som mellem enkelte individer – kan tværtimod kun eksistere på grundlag af lighed. Afhængighed er præcis det modsatte af dette.

Hvis den sociale revolution skulle finde sted i flere lande på samme tid – f.eks. i Frankrig og Tyskland – så ville en fælles indsats være en selvfølge og ville gøre den revolutionære reorganisering meget lettere.

Arbejderne er heldigvis ved at forstå, at deres sag er international. Organiseringen af arbejderklassen udvikler sig

nu henover landegrænser. Man må håbe, at den tid ikke er fjern, hvor hele Europas proletariat kan forene sig i en generalstrejke, som vil være forspillet til den sociale revolution. Det er afgjort et mål, man må stræbe efter med største alvor. Men samtidig må man ikke se bort fra den mulighed, at revolutionen kan bryde før ud i ét land, end i et andet. F.eks. før i Frankrig end i Tyskland, og i dét tilfælde ville det være nødvendigt for Frankrig ikke at vente på eventuel hjælp udefra – men straks at opbyde alle sine kræfter for at klare sig selv. Det ville være nødvendigt at forsyne folket med de vigtigste fornødenheder ved egen hjælp.

Ethvert land i revolution må sætte landbrugsmæssig uafhængighed lige så højt som politisk og industriel uafhængighed. Denne proces foregår til en vis grad selv under kapitalismen. Det bør være ét af den sociale revolutions vigtigste mål. Moderne metoder gør det muligt. Fabrikation af ure f.eks., som Schweiz tidligere havde monopol på, foregår nu i ethvert land. Silkeproduktionen, som tidligere var begrænset til Frankrig, er i dag blandt de store industrier i forskellige lande. Italien, som hverken har kul eller jern, bygger stålskibe.

Decentralisering vil helbrede samfundet for mange af centraliseringsprincippets onder. Politisk betyder decentralisering frihed. Industrielt betyder den materiel uafhængighed. Socialt indebærer den sikkerhed og trivsel for små samfund. Individuelt fører den til menneskelighed og frihed.

Decentralisering inden for selve landet er lige så vigtig for den sociale revolution som uafhængighed af fremmede lande. Intern decentralisering vil sige at gøre større egne – ja, endog ethvert lille samfund – selvforsørgende, så vidt det er muligt. Kropotkin har i sit meget oplysende og tankevækkende værk "Fields, Factories and Workshops" tydeligt vist, hvorledes selv en by som Paris, der nu næsten udelukkende er en handelsby, kunne producere føde nok i sin egen omegn til at forsyne befolkningen rigeligt. Ved at anvende moderne

landbrugsmaskiner og intensiv dyrkning, ville London og New York kunne leve af de produkter, som er frembragt i deres egen umiddelbare nærhed. Det er en kendsgerning, at vore metoder til at udvinde, hvad vi vil af jorden, i hvilket som helst klima og af hvilken som helst jord, er blevet forbedret i en sådan grad, at vi endnu ikke kan forudse, hvor grænsen for nogle få hektarer lands ydeevne er. Grænsen forsvinder i forhold til vort mere indgående studium af emnet, og for hvert år forsvinder den mere og mere.

Når den sociale revolution begynder i et land, stopper dets udenrigshandel. Importen af råstoffer og færdige produkter indstilles midlertidigt. Landet udsættes måske for blokade fra borgerlige regeringer, som det var tilfældet med Rusland. Revolutionen tvinges således til at blive selvforsørgende og klare sine egne behov. Selv forskellige dele af det samme land kan blive nødt til at se en sådan mulighed i øjnene. De ville være nødt til at producere, hvad de har brug for, inden for deres eget område. Kun decentralisering kan løse dette problem. Landet måtte reorganisere sine aktiviteter på en sådan måde, at det var i stand til at forsyne sig selv. Det ville være nødvendigt at ty til en produktion i lille målestok, til hjemmeindustri og til intensiv landbrug og have dyrkning. Når menneskets initiativ er frigjort af revolutionen og dets evner skærpet af nødvendighed, vil det vise sig situationen voksen.

Man må derfor klart forstå, at det ville være katastrofalt for revolutionens interesser at undertrykke eller vanskeliggøre den hjemmeindustri, som selv nu praktiseres i vid udstrækning i forskellige europæiske lande. Adskillige dagligdagsvarer produceres af bønderne i deres fritid om vinteren. Disse hjemmefremstillede produkter udgør enorme tal, som opfylder et stort behov. Det ville være yderst skadeligt for revolutionen at ødelægge dette, således som Rusland så tåbeligt gjorde i sin vanvittige bolsjevistiske lidenskab for

centralisering. Når et land i revolution angribes af fremmede stater, når det rammes af blokade og fratages sin import, når dets store industrier truer med at bryde sammen og jernbanerne rent faktisk bryder sammen, så er det netop de små hjemmeindustrier, som bliver det økonomiske livs vitale nerve. Kun de kan brødføde og redde revolutionen

Sådanne hjemmeindustrier er desuden ikke blot en stærk økonomisk faktor. De er også af den største sociale værdi. De tjener til at udvikle et venskabeligt samkvem mellem land og by ved at bringe disse i nærmere og mere solidarisk kontakt med hinanden. Faktisk er hjemmeindustriene i sig selv udtryk for en meget sund social ånd, som fra gammel tid har manifesteret sig i landsbyforsamlinger, i fælles anstrengelser og i folkedanse og sang. Denne normale og sunde tendens bør i dens forskellige aspekter opmuntres og stimuleres af revolutionen for den fælles trivsels skyld.

Den industrielle decentraliserings rolle i revolutionen påskønnes desværre alt for lidt. Selv blandt progressive arbejdere er der en farlig tendens til at ignorere og bagatellisere dens vigtighed. De fleste mennesker er stadig fasttømret i den marxistiske tro på, at centralisering er "mere effektiv og økonomisk". De lukker øjnene for den kendsgerning, at den påståede "økonomi" opnås på bekostning af arbejderens liv og lemmer. At "effektiviteten" degraderer ham til et industrielt tandhjul, sløver hans sjæl og dræber hans krop. Desuden samles industriens administration på færre og færre hænder ved en centralisering og frembringer derved et stærkt bureaukrati af industrielle overherrer. Det ville i sandhed være den rene ironi, hvis revolutionen skulle stræbe efter et sådant resultat. Det ville være det samme som at frembringe en ny herreklasse.

Revolutionen kan kun fuldføre arbejderklassens frigørelse ved en gradvis decentralisering. Ved at udvikle den enkelte arbejder til en mere bevidst og afgørende faktor i

produktionen. Ved at gøre ham til dén kraft, hvoraf al industriel og social aktivitet udvikler sig. Kernen i den sociale revolution er at afskaffe nogles herredømme over andre – og erstatte det med alles herredømme over de materielle omgivelser.

"Er du sikker på, at det ville fungere?" spørger du.

Jeg er sikker på, at hvis dét ikke vil fungere, så er der intet, der vil. Den plan, jeg har skitseret, er en fri kommunisme; et liv i frivilligt samarbejde og med lige fordeling. Der er ingen andre måder at sikre økonomisk lighed, hvilket alene er frihed. Ethvert andet system vil føre til kapitalisme.

Det er naturligvis sandsynligt, at et land i social revolution måske vil prøve forskellige økonomiske eksperimenter. En begrænset kapitalisme vil måske blive indført i en del af landet eller kollektivismen i en anden. Men kollektivismen er kun en anden form for lønsystemet, og den vil hurtigt være tilbøjelig til at blive kapitalisme, som vi kender den i dag. For kollektivismen begynder med at afskaffe den private ejendomsret til produktionsmidlerne og vender så straks op og ned på sig selv ved at vende tilbage til et system med aflønning i forhold til det udførte arbejde, hvilket er det samme som at genindføre ulighed.

Mennesket lærer ved at handle. Den sociale revolution i forskellige lande og egne vil sikkert prøve forskellige metoder og af praktisk erfaring lære, hvilken der er den bedste. Jeg forsøger ikke at spå om, hvad dette eller hint land vil gøre; hvilken særlig fremgangsmåde det vil bruge. Jeg drister mig heller ikke til at diktere til fremtiden, til at foreskrive dens handlemåde. Min hensigt er at foreslå – i store træk – de principper, som må besjæle revolutionen. De handlemåder den bør følge, hvis den skal nå sit mål. En genopbygning af samfundet på grundlag af frihed og lighed.

Vi ved, at de fleste tidligere revolutioner har svigtet deres mål. De degenererede til diktatur og tyranni og genindførte

således de gamle undertrykkelses- og udbytningmekanismer. Vi kender det både fra tidligere og nyere historie. Vi drager derfor dén konklusion, at den gamle metode ikke dur. Man må prøve en ny i den kommende sociale revolution.

Hvilken ny metode?

Den eneste, mennesket foreløbig kender: Lighedens og frihedens vej, den frie kommunismens vej, anarkiets vej!

N

FORSVARET FOR REVOLUTIONEN

"Lad os antage, at dit system blev forsøgt; ville du så have nogen som helst midler til at forsvare revolutionen med?" spørger du.

Selvfølgelig.

"Selv væbnet magt?"

Ja, om nødvendigt.

Men væbnet magt er organiseret vold. Sagde du ikke, at anarkismen var imod det?"

Anarkismen er imod enhver indblanding i din frihed, hvad enten det er med magt og vold eller med noget som helst andet middel. Den er imod al indtrængen og tvang. Men hvis nogen angriber dig, så er det ham, der maser sig ind på dig; ham der bruger vold imod dig. Du har ret til at forsvare dig. Det er endog din pligt som anarkist at beskytte din frihed og modstå tvang. Ellers er du en slave – ikke et fri menneske. Revolutionen vil med andre ord ikke angribe nogen, men vil forsvare sig mod overfald fra enhver kant.

Desuden må du heller ikke forveksle den sociale revolution med anarki. Revolutionen er på visse stadier en voldelig omvæltning, mens anarkiet er en social tilstand af frihed og fred. Revolutionen er *midlet* til at frembringe anarkiet, men er ikke selve anarkiet. Den skal bane vejen for anarkiet,

skabe forhold, der gør det muligt at leve i frihed.

Men for at fuldende dens mål, må revolutionen være besjælet med og styret af den anarkistiske ånd og idé. Hensigten skaber midlet, ligesom dét værktøj, du bruger, må passe til dét arbejde, du ønsker at udføre. Det vil sige, at den sociale revolution må være anarkistisk. Såvel i metode som i mål.

Revolutionært forsvar må være i overensstemmelse med denne ånd. Selvforsvar udelukker alle former for tvang, forfølgelse eller hævn. Den er kun optaget af at slå angreb tilbage og fratage fjenden enhver lejlighed til at invadere dig.

"Hvordan vil du slå en fremmed invasion tilbage?"

Ved revolutionens styrke.

"Hvad består den styrke i?"

Først og fremmest folkets støtte i massernes opofrelse. Hvis de føler, at det er dem selv, som laver revolutionen, at de er blevet herre over deres eget liv, at de har opnået frihed og er i færd med at skabe deres egen velfærd, så vil du i denne følelse have revolutionens største styrke. Masserne kæmper i dag for kongen, kapitalisten eller præsidenten, fordi de tror, at de er værd at kæmpe for. Lad dem tro på revolutionen, og de vil forsvare den til deres død.

De vil med hjerte og sjæl kæmpe for revolutionen. Ligesom de halvt udsultede mænd, kvinder og sågar børn fra Petrograd, der med næsten bare hænder forsvarede deres by mod general Yadenitos' hvide hær. Tag den tro fra dem, berøv folket dets magt ved at sætte en autoritet over dem, hvad enten det er et politisk parti eller en militær organisation, og du vil have tildelt revolutionen et skæbnesvangert slag. Man vil have frarøvet den dens væsentligste styrke i masserne. Du vil have gjort den forsvarsløs.

De bevæbnede arbejdere og bønder er revolutionens eneste effektive forsvar. Ved hjælp af deres fagforeninger

og syndikater må de altid være på vagt over for kontrarevolutionære angreb. Arbejderen i fabrikken og møllen, i minen og på marken er revolutionens soldat. Han er ved sin bænk og plov eller på slagmarken – alt efter behov. Men på fabrikken såvel som i regimentet er han revolutionens sjæl, og det er hans vilje, der afgør dens skæbne. Grundlaget for al revolutionær styrke og aktivitet er arbejderkomitéerne i industrien, og soldaterkomitéerne i barakkerne.

Det var den *frivillige* Røde Garde, som var bygget op af arbejdere, der under den russiske revolutions mest kritiske begynderstadier med held forsvarede denne. Senere var det igen frivillige bonderegimenter, som besejrede de hvide hære. Den Røde Hær, der blev organiseret senere, var magtesløs uden de frivillige arbejders og bønders afdelinger. Sibirien blev befriet fra Kolchak og hans horder af sådanne frivillige bønder. I Nordrusland var det også arbejder- og bondeafdelinger, der jog de fremmede hære ud, som var kommet for at påføre folket de reaktionæres åg. I Ukraine frelste de frivillige bønderhære – kendt som *povstantsi* – revolutionen fra adskillige kontrarevolutionære generaler og særligt fra Denikin, da denne allerede var ved Moskvas porte. Det var de revolutionære *povstantsi*, som befriede Sydrusland fra de indtrængende hære fra Tyskland, Frankrig, Italien og Grækenland og senere jog general Wrangels hvide styrker på flugt.

Revolutionens militære forsvar kræver måske nok en højere befaling, koordinering af handlingerne, disciplin og adlydelse af ordrer. Men disse må komme fra arbejdernes og bøndernes opofrelse og må gennem deres lokale, regionale og forbundsorganisationer være baseret på deres frivillige sammenslutning. I spørgsmålet om forsvar mod fremmed angreb er det – som i alle andre problemer om den sociale revolution – massernes aktive interesse, deres selvstyre og selvbestemmelse, der er den bedste garanti for succes.

Lad det være klart, at det eneste effektive forsvar for revolutionen ligger i befolkningens holdning. Folkelig utilfredshed er revolutionens værste fjende og dens største fare. Vi må altid huske på, at den sociale revolutions styrke er organisk – og ikke mekanisk. Det er ikke i mekaniske, militære forholdsregler dens styrke ligger, men i dens industri, dens evne til at genopbygge liv – at etablere frihed og lighed. Lad folket mærke, at det faktisk er deres egen sag, det gælder, og de vil kæmpe som en løve til sidste mand.

Det samme gælder for det indre som for det ydre forsvar. Ville en hvid general eller kontra-revolutionær have nogen som helst chance, hvis han ikke kunne udnytte undertrykkelse og uretfærdighed til at ophidse befolkningen mod revolutionen? Modrevolution kan kun næres af folkelig utilfredshed. Når masserne er sig bevidst, at revolutionen og alle dens aktiviteter ligger i deres egne hænder, at de selv styrer tingene, og er frie til at ændre deres metoder, når de finder det nødvendigt, kan kontrarevolutionen ikke finde nogen hjælp og er harmløs.

"Men ville du lade de kontrarevolutionære ophidse befolkningen, hvis de prøvede på det?"

Helt bestemt. Lad dem tale, som de vil. At forhindre dem, ville kun tjene til at skabe en forfulgt klasse og derved vinde en folkelig sympati for dem og deres sag. At undertrykke tale og presse er ikke kun en teoretisk forbrydelse mod friheden; det er et direkte anslag mod revolutionens grundlag. For det første vil det skabe problemer, som ikke havde været der før. Det vil medføre metoder, som må føre til misfornøjelse og modstand, til bitterhed og strid, til fængsel, Tjeka [hemmeligt politi mod "kontrarevolutionære elementer", red.] og borgerkrig. Det vil avle frygt og mistro, vil udklække sammensværgelser og kulminere i et terrorstyre, hvilket altid tidligere har dræbt revolutioner.

Den sociale revolution må fra begyndelsen være baseret

på helt andre principper – på en ny forestilling og holdning. Fuld frihed er selve grundlaget for dens eksistens og lad det aldrig blive glemmt, at midlet mod ondskab og uorden er *mere* frihed – ikke undertrykkelse. Undertrykkelse fører til vold og ødelæggelse.

"Vil du da ikke forsvare revolutionen?" spørger din ven.

Selvfølgelig vil vi det. Men ikke mod snak og ikke imod meningstilkendegivelser. Revolutionen må være stor nok til at tage imod selv den strengeste kritik og drage fordel af den, hvis den er retfærdig. Revolutionen vil med beslutsomhed forsvare sig imod virkelig kontrarevolution, imod alle aktive fjender, imod ethvert forsøg på at overvinde eller sabotere den ved invasion eller vold. Det er revolutionens ret og dens pligt. Men den vil ikke forfølge den overvundne fjende eller lade hævn ramme en hel social klasse på grund af enkelte medlemmers fejl. Børnene skal ikke undgælde for fædrenes synder.

"Hvad vil du gøre med de kontrarevolutionære?"

Reel kamp og bevæbnet modstand medfører menneskelige ofre, og de kontrarevolutionære som taber deres liv under sådanne omstændigheder, lider den uundgåelige konsekvens af deres gerninger. Men de revolutionære er ikke barbarer. De sårede bliver ikke slagtet, og de tilfangetagne bliver ikke henrettet. Det barbariske system med at skyde gidsler, som bolsjevikkerne brugte, vil ikke blive anvendt.

"Hvordan vil du behandle de kontrarevolutionære, som tages til fange under kamp?"

Revolutionen må finde nye veje; en fornuftig måde at behandle dem på. Den gamle metode er at fængsle dem, holde dem ubeskæftiget og ansætte adskillige mænd til at bevogte og straffe dem. Og mens synderen er i fængsel, forbitrer indespærringen og den brutale behandling ham endnu mere mod revolutionen, styrker hans modstand og plejer tanker om hævn og nye sammensværgelser. Revolutionen

vil betragte sådanne metoder som tåbelige og skadelige for dens bedste interesser. Den vil i stedet for ved menneskelig behandling prøve på at overbevise den slagne fjende om fejlen og nytteløsheden i hans modstand. Den vil anvende frihed i stedet for hævn. Den vil tage i betragtning, at de fleste kontrarevolutionære snarere er godtroende mennesker end fjender; bedragne ofre for nogle enkelte personers stræben efter magt og autoritet. Den vil vide, at de snarere behøver oplysning end straf, og at det førstnævnte vil udrette mere end det sidste. Bolsjevikkerne slog de allierede hære i Rusland mere effektivt ved revolutionær propaganda blandt fjendens soldater end ved styrken i deres artilleri. Disse nye metoder er blevet anerkendt som praktiske – selv af De Forenede Staters regering – og den gør nu brug af dem i dens nicaraguanske felttog. Amerikanske flyvemaskiner spreder opråb og appeller til det nicaraguanske folk for at overtale dem til at desertere fra Sandino og hans sag, og den amerikanske hærs ledere forventer de bedste resultater af disse fremgangsmåder. Men Sandinos patrioter kæmper for hjem og jord mod fremmede angribere, mens de kontrarevolutionære fører krig imod deres folk. Deres oplysningsarbejde er meget simple og lover bedre resultater.

"Tror du, at det virkelig vil være den bedste måde at behandle kontrarevolutionen på?"

Helt sikkert. Human behandling og venlighed er mere effektivt end grusomhed og hævn. Den nye holdning i dette synspunkt vil også bibringe adskillige andre metoder af lignende karakter. Forskellige måder at behandle sammen- svorne og aktive fjender af revolutionen på vil udvikle sig, så snart man begynder at praktisere den nye politik. Man kunne f.eks. sprede dem individuelt eller i små grupper ud over distrikter fjernt fra deres kontrarevolutionære påvirkninger; blandt kommunister med revolutionær ånd og bevidsthed. Tag også i betragtning, at kontrarevolutionære skal

have mad, hvilket vil sige, at de vil befinde sig i en situation, som vil kræve deres tanker og tid til andre ting end planlægning af sammensværgelser. Den besejrede kontrarevolutionære, som er overladt til frihed i stedet for at være blevet indespærret, må søge efter midler til at leve af. Han vil selvfølgelig ikke blive fornægtet sit levebrød, da revolutionen vil være gavnlig nok til at føde selv sine fjender.

Men den pågældende person skal gå ind i en sammenslutning, sikre sig logi, osv. for at nyde et uddelingcenters gæstfrihed. De kontrarevolutionære "frie fanger" vil med andre ord være afhængig af sammenslutningen og dens medlemmers velvilje for at opnå midlerne til at leve for. De vil leve i dens atmosfære og blive påvirket af dens revolutionære miljø. De vil være mere sikre og tilfredse end i fængslet, og efterhånden vil de holde op med at være en fare for revolutionen. Vi har gentagne gange set sådanne eksempler i Rusland, i tilfælde hvor kontrarevolutionære var flygtet fra Tjekaen og havde slået sig ned i en landsby eller by, hvor de som resultat af beslutsom og sømmelig behandling blev nyttige medlemmer af sammenslutningen. Ofte mere ivrige for den offentlige velfærd end gennemsnitsborgeren, mens hundrede af medsammensvorne, som ikke var heldige nok til at undgå arrestation i fængslet, var travlt optaget med tanker om hævn og nye sammensværgelser.

Forskellige planer om behandlingen af sådanne "frie fanger" vil uden tvivl blive prøvet af det revolutionære folk. Men lige meget hvilke metoder, der bliver brugt, vil de være mere tilfredsstillende end det nuværende system med hævn og straf, hvis fuldstændige fiasko er blevet påvist gennem menneskelige erfaringer. Fri kolonisering kunne også prøves som ny metode. Revolutionen vil tilbyde sine fjender en mulighed for at slå sig ned ét eller andet sted i landet og dér opbygge den form for social livsførelse, som vil passe dem bedst. Det er ikke tom spekulation at forudse, at det ikke vil

tage lang tid, før de fleste af dem vil foretrække broderskabet og friheden i det revolutionære samfund frem for deres kolonis reaktionære regime. Men selv om de ikke gjorde, ville der intet være tabt. Tværtimod vil revolutionen selv vinde åndeligt ved at undlade hævn og forfølgelse og praktisere menneskelighed og ædelmodighed. Et revolutionært forsvar, der er inspireret af sådanne metoder, vil være desto mere effektivt på grund af den frihed, som det vil garantere selv sine fjender. Dets indtryk på masserne og verden som helhed vil derved være mere uimodstælig og universel. I dens retfærdighed og menneskelighed ligger den sociale revolutions uovervindelige styrke.

Ingen revolution har endnu prøvet den sande frihedens vej. Ingen har troet tilstrækkelig på den. Magt og undertrykkelse, forfølgelse, hævn og terror har karakteriseret alle tidligere revolutioner og har derved forfejlet deres oprindelige mål. Tiden er inde til at prøve nye metoder og nye veje. Den sociale revolution skal gennemføre menneskets frigørelse gennem frihed, men hvis vi ikke har nogen tro på dens friheder, bliver revolutionen en fornægtelse af sig selv. Lad os da have frihedens mod. Lad det erstatte undertrykkelse og terror. Lad friheden blive vor tro og vor *gerning*, og vi skal vokse os stærke deri.

Kun frihed kan gøre den sociale revolution effektiv og sund. Den alene kan bane vejen til større højder og forbedre et samfund, hvor velvære og glæde skal være alles arv. Så vil den dag bryde frem, da mennesket for første gang skal have fuld lejlighed til at vokse og udvikle sig i et frit og gavmildt anarkistisk solskin.

Udgivet af Hydra Bøger
med støtte fra Kambiet, 2010

ISBN 978-87-994119-0-0

This work is licensed under the
Creative Commons Attribution-Non-
Commercial-ShareAlike 3.0 Unported
License. To view a copy of this license,
visit [http://creativecommons.org/
licenses/by-nc-sa/3.0/](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/) or send a letter
to: Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco,
California, 94105, USA.